

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

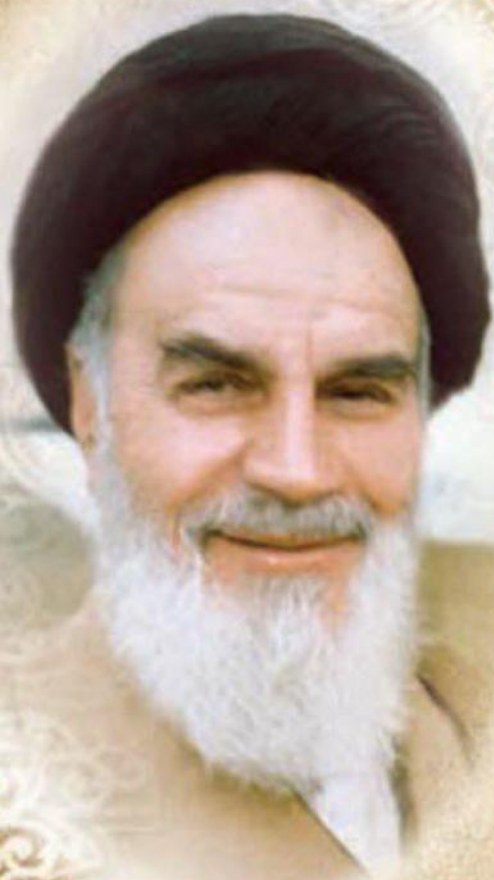
راهنمای معلم

چلّه کشی و بافت انواع گلیم

رشته صنایع دستی - فرش

گروه فرهنگ و هنر

شاخه آموزش فنّی و حرفه ای

دست توانای معلم است که چشم انداز آینده ما را ترسیم می کند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	مقدمه
۸	فصل اول: کلیات
۹	- رویکرد برنامه
۱۰	- شایستگی‌ها
۱۲	- اصول حاکم بر انتخاب راهبردهای یاددهی - یادگیری در شاخه فنی و حرفه‌ای
۱۷	- تعاریف و اصطلاحات
۲۴	- فضای کارگاهی
۲۴	- اصول انتخاب راهبردهای یاددهی - یادگیری در رشته
۲۸	- صلاحیت‌های حرفه‌ای هنرآموزان رشته
۲۹	- معرفی ویژگیهای درس و واحد یادگیری
	فصل دوم: جلسات آموزشی
	- فصل اول: کتاب درسی «چله‌کشی و بافت انواع گلیم»
۳۵	• جلسه اول
۴۱	• جلسه دوم
	- فصل دوم: کتاب درسی «چله‌کشی و بافت انواع گلیم»
۵۲	• جلسه سوم
۵۳	• جلسه چهارم
۵۶	• جلسه پنجم
۵۹	• جلسه ششم
۶۲	• جلسه هفتم
۶۴	• جلسه هشتم
۶۶	• جلسه نهم
۶۹	• جلسه دهم
۷۰	• جلسه یازدهم
۷۳	• جلسه دوازدهم
۷۵	• جلسه سیزدهم

- جلسه چهاردهم ۷۷
- جلسه پانزدهم ۷۹
- جلسه شانزدهم ۸۱
- جلسه هفدهم ۸۶
- جلسه هجدهم ۸۶

– فصل سوم: کتاب «چله کشی و بافت انواع گلیم»

- جلسه نوزدهم ۸۷
- جلسه بیستم ۹۰
- جلسه بیست و یکم ۹۳
- جلسه بیست و دوم ۹۶
- جلسه بیست و سوم ۹۸

– فصل چهارم: کتاب درسی «چله کشی و بافت انواع گلیم»

- جلسه بیست و چهارم ۱۰۲
- جلسه بیست و پنجم ۱۰۵
- جلسه بیست و ششم ۱۰۷
- جلسه بیست و هفتم ۱۰۹
- جلسه بیست و هشتم ۱۱۱

– فصل پنجم: کتاب درسی «چله کشی و بافت انواع گلیم»

- جلسه بیست و نهم ۱۱۶
- جلسه سی ۱۱۷
- جلسه سی و یک ۱۲۱
- جلسه سی و دو ۱۲۳
- جلسه سی و سه ۱۲۶
- جلسه سی و چهارم ۱۲۹
- جلسه سی و پنج ۱۳۰
- جلسه سی و شش ۱۳۵
- جلسه سی و هفت ۱۳۵

موضوع اولین هدف عملیاتی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، تربیت یافتگانی است که با درک مفاهیم اقتصادی در چارچوب نظام معیار اسلامی از طریق کار و تلاش و روحیه انقلابی و جهادی، کارآفرینی، قناعت و انضباط مالی، مصرف بهینه و دوری از اسراف و تبذیر و رعایت وجدان، عدالت و انصاف در روابط با دیگران در فعالیت های اقتصادی در مقیاس خانوادگی، ملی و جهانی مشارکت می نمایند. همچنین سند برنامه ملی درسی جمهوری اسلامی ایران "در حوزه" تربیت و یادگیری کار و فناوری" به قلمرو و سازماندهی محتوای این آموزش ها پرداخته است.

در برنامه های درسی فنی و حرفه ای علاوه بر اصول دین محوری، تقویت هویت ملی، اعتبار نقش یادگیرنده، اعتبار نقش مرجعیت معلم، اعتبار نقش پایه ای خانواده، جامعیت، توجه به تفاوت های فردی، تعادل، یادگیری مادام العمر، جلب مشارکت و تعامل، یکپارچگی و فراگیری، اصول تنوع بخشی آموزش ها، انعطاف پذیری، آموزش بر اساس نیاز بازار کار، اخلاق حرفه ای، توسعه پایدار و کاهش فقر و تولید ثروت، شکل گیری تدریجی هویت حرفه ای مورد توجه قرار می گیرد.

مطالبات اسناد بالادستی، تعییرات فناوری و نیاز بازار کار داخل کشور و تغییر در استانداردها و همچنین توصیه های بین المللی، موجب شد تا الگوی مناسب که پاسخگوی شرایط مطرح شده باشد طراحی و برنامه های درسی بر اساس آن طراحی و تدوین شوند. تعیین سطوح شایستگی و تغییر رویکرد از تحلیل شغل به تحلیل حرفه و توجه به ویژگی های شغل و شاغل و توجه به نظام صلاحیت حرفه ای ملی، تلفیق شایستگی های مشترک و غیر فنی در تدوین برنامه ها از ویژگی های الگوی مذکور و برنامه های درسی است. بر اساس این الگو فرآیند برنامه ریزی درسی آموزش های فنی و حرفه ای و مهارتی در دو بخش دنیای کار و دنیای آموزش طراحی شد. بخش دنیای کار شامل ده مرحله و بخش دنیای آموزش شامل پانزده مرحله است. نوع ارتباط و تعامل هر مرحله با مراحل دیگر فرایند به صورت طولی و عرضی است با این توضیح که طراحی و تدوین هر مرحله متأثر از اعمال موارد اصلاحی مربوط به نتایج اعتبار بخشی آن مرحله یا مراحل دیگر می باشد.

توصیه سند تحول بنیادین و برنامه درسی ملی بر تدوین اجزای بسته آموزشی جهت تسهیل و تعمیق فعالیت های یاددهی یادگیری، کارشناسان و مؤلفان را بر آن داشت تا محتوای آموزشی مورد نظر را در شبکه ای از اجزای یادگیری با تأکید بر برنامه درسی رشته، برنامه ریزی و تدوین نمایند. کتاب راهنمای هنرآموز از اجزای شاخص بسته آموزشی است و هدف اصلی آن توجیه و تبیین برنامه های درسی تهیه شده با توجه به چرخش های تحولی در آموزش فنی و حرفه ای و توصیه هایی برای اجرای مطلوب آن می باشد. کتاب راهنمای هنرآموز در دو بخش تدوین شده است.

بخش نخست مربوط به تبیین جهت گیری ها و رویکرد های کلان برنامه درسی است که کلیّات تبیین منطق برنامه درسی، چگونگی انتخاب و سازماندهی محتوا، مفاهیم و مهارت های اساسی و چگونگی توسعه آن در دوره، جدول موارد و منابع آموزشی را شامل می شود.

بخش دوم مربوط به طراحی واحدهای یادگیری است و تبیین منطق واحد یادگیری، پیامدهای یادگیری، ایده های کلیدی، طرح پرسش های اساسی، سازماندهی و مرحله بعدی محتوا و تعیین تکالیف یادگیری و عملکردی با استفاده از راهبردهای مختلف و در آخر تعیین روش های ارزشیابی را شامل می شود. همچنین در قسمت های مختلف کتاب راهنمای هنرآموز با توجه به اهمیت شایستگی های غیر فنی به آموزش مدیریت منابع، ایمنی و بهداشت، یادگیری مادام العمر و مسئولیت پذیری تاکید شده است.

مسلماً اجرای مطلوب برنامه های درسی، نیازمند مساعدت و توجه ویژه هنرآموزان عزیز و بهره مندی از صلاحیت ها و شایستگی های حرفه ای و تخصصی مناسب ایشان می باشد.

دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش

رویکرد برنامه :

برنامهٔ درسی رشتهٔ صنایع دستی-فرش دارای رویکردی شایستگی محور است. کیفیت شناخته شده از یک شخص در محیط کار را شایستگی می‌گویند. شایستگی در حرفه، شغل، وظیفه، تکلیف کاری و مراحل کار حتی در جزئی ترین مورد آن قابل تعریف و سطح‌بندی است. به عبارت دیگر شایستگی به مجموعه و سطحی از مهارت‌های شغلی، مهارت‌های عمومی، دانش، نگرش و باور و ایمان گفته می‌شود. به طور کلی مهارت انجام دادن خوب و مناسب یک کار یا وظیفه را شایستگی می‌گویند. شایستگی به ۴ عامل بستگی دارد که عبارت‌اند از :

۱ دانش: توانایی‌های ذهنی- عقلانی از قبیل کسب دانش، رشد مهارت‌های ذهنی، قدرت تجزیه تحلیل می باشد.

۲ مهارت: توانایی کاربرد دانش و دانش فنی برای انجام تکالیف شغلی و حل مسئله که می‌تواند به صورت فیزیکی و روانی حرکتی مانند کاربرد ابزار یا شناختی مانند مهارت حل مسئله یا مهارت تفکر خلاق باشد. همچنین به توانایی عضلات و ایجاد هماهنگی بین آن‌ها و یا به عبارتی هماهنگی بین اعمال روانی، حرکتی نیز گفته می‌شود هرچند از سطوح بالای حوزهٔ شناختی نیز به عنوان مهارت نام برده شده است.

۳ سطح مهارت: میزان مهارتی است که فرد در حرفه یا شغل کسب می‌کند و در جایگاه شغلی مربوطه قرار می‌گیرد. در نظام طبقه‌بندی حرفه‌ها در استاندارد

ISCO2008 برای حرفه‌ها چهار سطح مهارت و در سطح ملی هفت سطح مهارت به شرح مندرج در جدول وجود دارد:

جدول مقایسه سطوح مهارتی نظام طبقه‌بندی حرفه‌های ملی با ISCO ۲۰۰۸

ایسکو ۲۰۰۸		ملی ایران	
عنوان	سطح مهارتی	عنوان	سطح مهارتی
متخصص	۴	دکتر	۷
		کارشناس ارشد	۶
		کارشناس	۵
تکنسین	۳	تکنسین ارشد	۴
		تکنسین	۳
کارگر ماهر	۲	کمک تکنسین	۲
		کارگر ماهر	۱
کارگر ساده	۱	کارگر ساده	۰

۴ نگرش^۱: نگرش به توانایی‌هایی گفته می‌شود که به جنبه احساسی و عاطفی، ارزشی و علاقه مربوط می‌شود. مشارکت فعال توأم با علاقه و انگیزه، مثالی از این نوع توانایی است. نگرش در واقع نوعی مهارت ذهنی ناشی از عمل نیز هست.

شایستگی‌ها

- ۱ شایستگی‌های غیر فنی
- ۲ شایستگی‌های فنی
- ۳ شایستگی‌های عمومی

شایستگی‌های غیرفنی^۲: به مهارت‌های بسیار ضروری برای محیط کار و زندگی، برای استخدام و توسعه شغلی در اجتماع و زندگی در راستای موفقیت در

^۱ Attitude

^۲ Nontechnical competency

یادگیری و حل مسائل و مشکلات گفته می‌شود. این مهارت با سطوح عملکردی مختلف آموزش داده می‌شود و برای موفقیت در دامنه وسیعی از فعالیت‌ها در آموزش، تربیت فنی، کار و زندگی نیاز است.

شایستگی‌های غیرفنی در رشته :

- ۱ مسئولیت پذیری
- ۲ مدیریت مواد و تجهیزات
- ۳ امانت داری
- ۴ مدیریت زمان
- ۵ درست کاری
- ۶ نقش در تیم

شرح	سطح	نام شایستگی غیر فنی
حضور منظم-به نمایش گذاشتن و اثبات حضور به موقع و وقت شناسی انجام وظایف و کارهای محوله-پیروی از قوانین(خط مشی)مراحل- نمایش و به کارگیری سطح خوبی از تمرکز ذهنی- داوطلب شدن برای فعالیت های جدید و خاص- انجام صحیح کارها با حداقل نظارت- توجه به جزئیات کار- به نمایش گذاشتن اشتیاق/خوش بینی/ابتکار-مفهوم وجدان کاری	۱	مسئولیت پذیری
کنترل و پایش استانداردهای عملکردی پیگیری وظایف محوله-ابراز تعهد به سازمان متبوع- به نمایش گذاشتن تلاش و پشتکار قابل توجه- اطمینان از کیفیت کار انجام شده-وجدان کاری.	۲	
قضاوت و ارزشیابی در مورد مسئولیت پذیری خود و دیگران	۳	

شرح	سطح	نام شایستگی غیر فنی
نگهداری از تجهیزات و منابع مورد نیاز برای اجرای کار خاص به دست آوردن تدارکات و تجهیزات - توزیع تدارکات و تجهیزات	۱	مدیریت مواد و تجهیزات
سفارش و نگهداری از لیست (سیاهه) تجهیزات (فهرست اموال) پایش و نظارت بر به کارگیری صحیح و ایمن مواد و تجهیزات	۲	
شناسایی مواد و تجهیزات مورد نیاز برای آینده- ارزیابی نیاز/کیفیت/اثر بخشی/ایمنی مواد و تجهیزات- هماهنگی در تهیه، توزیع و ذخیره مواد و تجهیزات- تخمین نیازها و تسهیلات لازم برای اجرای پروژه ها- آماده نمودن درخواست های مناقصه.	۳	

شرح	سطح	نام شایستگی غیر فنی
شروع به کار به موقع - پیروی از جدول زمان بندی - انجام مجموعه وظایف محوله ، مدیریت مؤثر زمان - تنظیم جدول های زمانی مورد نیاز مسئول بخش	۱	مدیریت زمان
جمع بندی کردن وظایف و کارهای روزانه - اولویت آماده کردن جدول های زمان بندی کار -نظارت/ تنظیم مراحل انجام کار (وظایف)	۲	
آماده نمودن و سازمان دهی جداول چندگانه زمان بندی کار- مدیریت جدول زمانی و خطوط زمان بندی کار- توصیه به اجرا و تنظیم جدول های زمان بندی کار- ارزشیابی چارچوب زمان بندی پروژه ها- اصلاح و تنظیم چارچوب زمانی انجام پروژه ها	۳	

شرح	سطح	نام شایستگی غیر فنی
ایفای کامل نقش به عنوان عضو تیم.	۱	نقش در تیم
ایفای کامل نقش به عنوان سازماندهی تیم.	۲	
ایفای کامل نقش به عنوان رهبر تیم.	۳	

شرح	سطح	نام شایستگی غیر فنی
تعیین الزامات کسب حلال-تعیین آثار و نتایج درست کاری- تعیین آثار کسب حلال- تعیین نیازهای مشتری.	۱	درستکاری و کسب حلال
انجام کارهای شغلی به طور احسن ، کامل و بر مبنای درستکاری- پایبندی به بهبود و ارتقای خود و دیگران - برآوردن نمودن نیازهای مشتری.	۲	
قضاوت و ارزشیابی درستکاری خود و دیگران- حل مسائل مربوط به عدم رضایت مشتری.	۳	

۲ شایستگی فنی^۲: فردی دارای شایستگی فنی و حرفه‌ای است که دانش، مهارت‌ها و ظرفیت‌های انجام ضروری را داشته باشد و بتواند مسائل و مشکلات حرفه‌ای را به طور مستقل و انعطاف پذیر حل کند . همچنین باید در محیط کاری خود و سازماندهی کار، مشارکت داشته باشد.

قلمرو و جهت‌گیری محتوا

رویکرد برنامه درسی در شاخه فنی و حرفه‌ای "فطرت‌گرایی توحیدی" است که تحقق این رویکرد مستلزم آموزش مبتنی بر شایستگی است. جهت‌گیری محتوا و قلمروی محتوا در راستای تحقق اهداف و شایستگی‌های دنیای کار در شاخه فنی و حرفه‌ای، گروه و رشته تحصیلی-حرفه‌ای به شرح زیر است:

^۲ Technical merit

- **آرمان‌های تربیتی:** اکتساب شایستگی‌های فنی و غیرفنی دنیای کار، عمومی (حداقل‌های اجتماعی)؛
- **تلقی نسبت به فرآیند یادگیری:** تحقق سطوح شایستگی‌ها براساس استانداردهای آموزشی؛
- تلقی نسبت به فرآیند آموزشی: فرآیند آموزش مبتنی بر شایستگی و اطمینان از تحقق آن براساس استاندارد عملکرد در هر تکلیف‌کاری و ایجاد شرایط برای تداوم آن؛
- **تلقی نسبت به هنرجو:** هنرجویان با ظرفیت‌ها و توانایی‌های گوناگون نقشی فعال در کسب همه واحدهای شایستگی مبتنی بر استاندارد عملکرد و با توجه به موقعیت‌های خویش دارند؛
- **تلقی نسبت به هنر آموز:** سازماندهی محیط یادگیری به منظور تحقق صلاحیت‌های حرفه‌ای در یادگیرندگان (سازماندهی محیط یادگیری شامل: طراحی آموزش مبتنی بر شایستگی‌ها، تهیه طرح درس، چیدمان محیط فیزیکی یادگیری، چیدمان محیط روانی یادگیری و اجرای آموزشی)؛
- **تلقی نسبت به فرآیند ارزشیابی:**
ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر استانداردهای آموزشی؛
ارزشیابی نهایی براساس استانداردهای صلاحیت‌های حرفه‌ای دنیای کار؛
- اصول حاکم بر انتخاب راهبردهای یاددهی - یادگیری در شاخه فنی و حرفه‌ای**
انتخاب راهبردهای یاددهی- یادگیری در فرایند آموزش به کمک مواد و رسانه های یادگیری به منظور تحقق شایستگی‌ها بر اساس اصول زیر استوار است:

۱ درک و تفسیر پدیده‌ها در موقعیت‌های واقعی زندگی

- طراحی فعالیت‌های یاددهی- یادگیری براساس واقعیت‌های دنیای کار و زندگی با ارائه پروژه، پودمان، نمونه کار.
- طراحی فعالیت‌های یاددهی- یادگیری در واقعیت‌های دنیای کار و زندگی با ارائه پروژه، پودمان، نمونه کار

۲ تقویت انگیزه دانش آموزان

هم‌آموزی،
ارائه محصولات و خدمات آموزشی - فرهنگی هنرجویان توسط واحد آموزشی،
بازدید از مراکز صنعتی، خدماتی،
مشارکت در پروژه‌های مرتبط با رشته تحصیلی، شغلی در جامعه.

۳ امکان درک روابط علت و معلولی و قوانین کلی

آموزش شایستگی تفکر سیستمی، کنترل کیفیت و ریشه‌یابی مشکل در ساخت
محصولات
روش‌های بهبود محصولات، فعالیت‌های تعمیر، عیب‌یابی و حل مسأله در کارگاه
آموزش مبتنی بر پروژه.

۴ مرور و بازنگری شایستگی‌ها

انتخاب پروژه‌ها و پودمان‌های تکمیل‌شونده در طول سال یا پایه‌های مختلف
تحصیلی، تلفیق شایستگی‌های حرفه‌ای در دیگر حوزه‌های یادگیری، برگزاری
جشنواره‌ها و مسابقات علمی - عملی.

۵ تلفیق نظر و عمل

به‌کارگیری چرخه شایستگی در فعالیت‌های یاددهی - یادگیری.

۶ روش فعال و خلاق

استفاده از نرم‌افزارهای تعاملی،
ایجاد فرصت‌های نوآوری و خلاقیت از طریق پروژه، پودمان، نمونه کار،
روش اکتشافی در فعالیت‌های یاددهی - یادگیری.

۷ تأکید بر مشارکت دانش آموزان

ارائه رویکرد یادگیری مشارکتی در تدریس.

۸ تعامل دانش آموزان با معلم، همسالان و محیط‌های یادگیری

اقدام پژوهی توسط هنر آموزان.

۹ استفاده از فناوری‌های نوین

استفاده از فضای مجازی، نرم‌افزارها، فیلم‌ها،
به‌کارگیری فناوری یادگیری مبتنی بر مغز،

استفاده از هوش‌های چند گانه و انواع سبک‌های یادگیری.

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی در این شاخه‌ها ناظر بر تحقق شایستگی‌ها و دستیابی به سطوح شایستگی‌ها و صلاحیت حرفه‌ای ملی ایران است .

**برای شناخت بهتر به چند نمونه مهم آن به شرح زیر اشاره می‌شود:
شواهد کافی و متنوع برای قضاوت**

ارزشیابی به صورت مستمر و عملکردی مبتنی بر عمل خواهد بود. ملاک گذر از دوره کسب استاندارد شایستگی حرفه‌ای و عمومی کسب مدرک براساس صلاحیت خواهد بود.

خود آگاهی و خود ارزیابی در دستیابی به سطوح شایستگی بالاتر
در ارزشیابی شایستگی عمومی و حرفه ۱۰ الی ۲۰ درصد قضاوت توسط هنرجو انجام خواهد پذیرفت (تکالیف کاری همراه با سطح‌بندی شایستگی‌های حرفه‌ای و عمومی).

حفظ نقش مدرسه و معلم در ارزشیابی
ارزشیابی نهایی گروه کاری توسط تیمی از هنرآموزان یا دنیای کار انجام می‌شود.

نتیجه محور و فرآیند محوری
استاندارد عملکرد تکالیف کاری به عنوان نتیجه فرآیند یاددهی - یادگیری تلقی می‌شود. برخی از نتایج باید در دنیای کار (کارآموزی) ارزشیابی شوند.
ارزشیابی فرآیند محور در کسب شایستگی‌ها نیز در فرآیند شایستگی به کار می‌رود.

کارگروهی و حل مسأله
اجرای فرآیند ارزشیابی در بستر کارگروهی و موقعیت‌های جدید جهت حل مسأله در زندگی است.

ارزشیابی به عنوان بخش جدایی ناپذیر از فرآیند یاددهی - یادگیری
ارزشیابی پیشرفت تحصیلی قبل از ارزشیابی مبتنی بر استاندارد عملکرد اتفاق خواهد افتاد.

تکالیف عملکردی در سنجش

ارزشیابی و سنجش مبتنی بر واقعیات و شرایط موجود در استاندارد ارزشیابی حرفه خواهد بود.

تعاریف و اصطلاحات

رویکرد برنامه درسی ملی:

منظور از این اصطلاح، جهت‌گیری آموزش‌های مدرسه‌ای بر اساس فلسفه تربیتی نظام حاکم بر جامعه و انتظارات رهبران، مردم و نهادها از برنامه درسی ملی است. این رویکرد، رویکرد فطرت‌گرای توحیدی نام دارد که مقصد عالی آن، شکوفایی گرایش‌های الهی در انسان و تربیت انسان به عنوان "خلیفه الله" است.

دنیای کار:

شامل کار مزدی، پیگیری حرفه و شغل در زندگی در همه جنبه‌های زندگی اجتماعی است. دنیای کار از دنیای آموزش و زندگی شخصی متمایز است. دنیای کار اعم از زندگی شغلی، بازار کار، محیط واقعی کار و بنگاه‌های اقتصادی است.

محیط کار:

موقعیتی است که افراد در آن کار می‌کنند و گستره‌ای وسیع از فضاها از خانه تا کارخانه‌های بزرگ را شامل می‌شود.

بنگاه اقتصادی:

محلی است که در آن فعالیت‌های اقتصادی مبتنی بر استاندارد ملی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی صورت می‌گیرد.

صلاحیت حرفه‌ای:

مجموعه‌ای از شایستگی‌های حرفه‌ای است که با توجه به سطح، نوع و وسعت آن‌ها به سطوح دیگر تقسیم خواهند شد.

آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای:

آموزش و تربیت در قلمرو دنیای کار جهت زمینه‌سازی، آمادگی، نگهداشت و ارتقاء شغلی و حرفه‌ای را گویند. آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای ترکیبی جامع است که به جنبه‌هایی از فرآیند آموزشی و تربیتی، در برگزیده مطالعه فناوری‌ها و علوم وابسته، کسب نگرش‌ها و مهارت‌های عملی، فهم و دانش مرتبط با حرفه‌ها را در

بخش‌های گوناگون اقتصادی و زندگی اجتماعی، علاوه بر آموزش عمومی، ارجاع و اطلاق می‌شود. این واژه اعم از آموزش فنی و حرفه‌ای رسمی، غیررسمی و سازمان‌نیافته است. همچنین این آموزش‌ها شامل طیف وسیعی از فرصت‌های توسعه مهارت‌ها است که با بافت‌های ملی و محلی هماهنگ می‌گردند. یادگیری برای یاد گرفتن و رشد سواد و مهارت‌های محاسبه، مهارت‌های غرضی (غیر فنی) و مهارت‌های شهروندی نیز از مؤلفه‌های جدایی‌ناپذیر آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای می‌باشند.

شغل:

واژه شغل "استخدام شدن برای ارائه خدمت و برای مدتی خاص" است. شغل، محدود به زمان و فرد کارفرما است. شغل مجموعه‌ای از کارها و وظایف مشخص است که در یک جایگاه خاص تعریف می‌شود. یک شخص ممکن است در یک حرفه در زمان‌های گوناگون مشاغل متفاوت داشته باشد.

حرفه:

مجموعه‌ای از مشاغل دنیای کار است که شباهت معقولانه‌ای از نظر کارها، دانش و توانایی‌های مورد نیاز دارند. حرفه، مشغولیت اصلی فرد در طول زندگی است. استاندارد حرفه‌ای، حداقل‌های مورد انتظار دنیای کار در یک حرفه را نشان می‌دهد. حرفه، مرتبط با فرد و نقش وی در بازار و دنیای کار است (مانند حسابدار، خانه‌دار، جوشکار، پرستار، مهندس ساختمان). اکثر حرفه‌ها در بخش‌های مختلف وجود دارند در حالی که برخی از حرفه‌ها (مانند مهندس معدن) مربوط به بخش خاصی است. یک حرفه مجموعه‌ای از مشاغل است که شباهت معقولانه‌ای از نظر کارها، دانش و توانایی‌های مورد نیاز دارد.

وظیفه:

وظیفه عبارت است از مسئولیت و نقش اصلی مشخصی که در یک جایگاه شغلی یا حرفه‌ای برای شخص در نظر می‌گیرند. برای مثال از وظایف اصلی یک تعمیرکار خودرو می‌توان به تعمیر سیستم مولد قدرت، تعمیر سیستم انتقال قدرت و ... اشاره کرد. از تکنسین میکاترونیک انتظار می‌رود نگاه‌داری و تعمیرات سیستم‌های کنترل عددی را به عنوان وظیفه انجام دهد.

تکلیف کاری:

تکلیف کاری، فعالیت مشخصی است که دارای ابتدا و انتها است و شامل مراحل منطقی است. معمولاً هر وظیفه به چندین تکلیف کاری تقسیم می‌شود. به طور مثال

یکی از تکالیف کاری کسی که وظیفه "تعمیر سیستم مولد قدرت"، را دارد تنظیم سیستم جرّقه است.

شایستگی :

مجموعه اثبات شده‌ای از دانش، مهارت و نگرش مورد نیاز جهت انجام یک تکلیف کاری، بر اساس استاندارد را، "شایستگی" گویند. شایستگی‌ها در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به سه دسته شایستگی‌های فنی، غیر فنی و عمومی تقسیم بندی می‌شوند.

سطح شایستگی انجام کار:

صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطح صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، انجام هر کار ممکن است با کیفیت مشخصی در محیط کار مورد انتظار باشد. سطح کیفی شناخته شده از یک شخص در محیط کار را سطح شایستگی مورد انتظار و نیاز گویند. سطح شایستگی انجام کار معیار اساسی ارزشیابی است. در بین کشورهای مختلف نظام سطح بندی شایستگی گوناگونی وجود دارد اما نظام چهار سطحی معمول‌ترین آن‌ها به نظر می‌رسد.

چهارچوب صلاحیت ملی:

چهارچوبی است که صلاحیت‌ها، مدارک و گواهینامه‌های در سطوح و انواع مختلف را به صورتی منسجم و همگون براساس مجموعه‌ای از معیارها و شاخص‌های توافق شده به هم ارتباط می‌دهد. در این چهارچوب به مهارت و تجربه در کنار دانش ارزش ویژه‌ای داده می‌شود. زمان و مکان یادگیری ارزش کمتری دارد.

سطح صلاحیت:

سطح صلاحیت عبارت است از سطح حرفه یا شغل در چهارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی که تکالیف کاری باید در آن، طراحی و تدوین گردد. نظام‌های سطح-بندی گوناگونی در بین کشورها وجود دارد، سطح صلاحیت مهندسی (حرفه‌ای) پنج در نظر گرفته شده است که به تبع آن تکنسین فنی یا حرفه‌ای دارای سطح چهار است. صلاحیت حرفه‌ای در اروپا EQF به ۸ سطح تقسیم بندی شده است.

برنامه درسی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای:

برنامه درسی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای مجموعه‌ای از استانداردهای دنیای کار، اهداف، محتوا، روش‌ها، راهبردهای یاددهی-یادگیری، تجهیزات، زمان، فضا، استانداردهای شایستگی، مواد آموزشی و استاندارد ارزشیابی است که دانش

آموز(هنرجو) و کارآموز (یا مرتبی) را برای رسیدن به آن اهداف در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای هدایت می‌نماید. دامنه شمول برنامه درسی در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، دنیای کار و دنیای آموزش را در بر می‌گیرد.

معمولاً در نظام آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشورها سه نوع استاندارد به کار گرفته می‌شود:

۱ استاندارد شایستگی حرفه‌ای: شایستگی یا مهارتی که توسط متولیان صنعت، بازار کار و اتحادیه‌ها، صنوف و ... تهیه می‌شود. در این استاندارد، وظایف، کارها و صلاحیت‌های هر شغل یا حرفه مورد توجه قرار می‌گیرند.

۲ استاندارد ارزشیابی: براساس استاندارد شایستگی حرفه‌ای و دیگر عوامل مؤثر توسط گروه‌های مشترکی از حوزه‌های گوناگون تهیه می‌شود و منجر به اعطای گواهینامه یا مدرک صلاحیت حرفه‌ای می‌گردد.

۳ استاندارد آموزشی (برنامه درسی): این استاندارد، بر اساس استانداردهای شایستگی حرفه و ارزشیابی توسط ارائه دهندگان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای تهیه می‌گردد. در این استاندارد و اهداف دروس، محتوا، راهبردهای یاددهی-یادگیری، تجهیزات آموزشی و ... در اولویت قرار دارند.

آموزش مبتنی بر شایستگی:

رویکردی در آموزش فنی و حرفه‌ای است که بر شایستگی‌های حرفه‌ای تمرکز دارد. شایستگی‌ها را به عنوان پیامدهای آموزشی در نظر می‌گیرند و فرایند نیازسنجی، طراحی و تدوین برنامه درسی و ارزشیابی بر اساس آنها انجام می‌شود. شایستگی‌ها می‌توانند به شایستگی‌های فنی (در یک حرفه یا مجموعه‌ای از حرفه-ها)، غیرفنی و عمومی دسته‌بندی می‌شوند. رسیدن فراگیران به حداقلی از همه شایستگی‌ها به عنوان هدف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در این رویکرد مورد توجه قرار می‌گیرد.

استاندارد شایستگی حرفه:

استاندارد شایستگی حرفه تعیین کننده فعالیت‌ها، کارها، ابزارها و شاخص‌هایی برای عملکرد در یک حرفه است.

هویت حرفه‌ای:

برآیند مجموعه‌ای از باورها، گرایش‌ها، اعمال و صفات فرد در مورد حرفه است. بنابراین بدلیل تغییرات این مجموعه در طول زندگی حرفه‌ای، هویت حرفه‌ای قابلیت تکوین در مسیر تعالی را دارد.

گروه تحصیلی- حرفه‌ای (چند رشته‌ای تحصیلی- حرفه‌ای):

به چند رشته تحصیلی - حرفه‌ای که در کنار هم قرار می‌گیرند تا فراگیران را برای انتخاب مبتنی بر علائق، تصحیح در موقعیت بر اساس استعداد و حرکت در مسیر زندگی با توجه به استانداردهای راهنمایی و هدایت تحصیلی- حرفه‌ای بصورت منطقی یاری می‌رسانند، گروه حرفه‌ای گفته می‌شود. چند رشته‌ای‌ها ممکن است با توجه به شرایط و امکانات منطقه‌ای هم‌خانواده، غیر هم‌خانواده، شایستگی‌های بزرگ مبتنی بر گروه‌های فرعی حرفه و شایستگی‌های طولی برای کسب کار باشند. گروه-بندی تحصیلی- حرفه‌ای باعث شکل‌دهی هویت حرفه‌ای و تکوین آن در طول زندگی خواهد شد.

رشته تحصیلی- حرفه‌ای:

مجموعه‌ای از صلاحیت‌های حرفه‌ای و عمومی است که آموزش و تربیت بر اساس آن اجرا و ارزشیابی می‌گردد.

اهداف توانمندسازی:

اهداف توانمندسازی اهدافی است که بر اساس شایستگی‌ها، استاندارد عملکرد و اقتضائات یاددهی-یادگیری جهت کسب شایستگی‌ها توسط دانش آموزان تدوین می‌گردد. اهداف توانمند ساز با توجه به رویکرد شکوفایی فطرت شامل پنج عنصر: تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق و چهار عرصه ارتباط متربی با خود، خدا، خلق و خلقت است که با محوریت ارتباط با خدا تعریف، تبیین و تدوین می‌شوند. با توجه به این که آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی فرایند تکوین و تعالی هویت حرفه-ای متربیان است و هویت متربیان برابند نوع ارتباط آنان با خدا، خود، خلق و خلقت است، بنابراین اهداف تربیت با توجه به این عرصه‌ها قابل تبیین خواهد بود. لازم به ذکر است که این عرصه‌ها به گونه‌ای جامع، یکپارچه و منطقی کلیه ساحت‌های تربیتی^۴ را دربر می‌گیرند.

یادگیری یک پارچه و کل نگر (همه جانبه) :

یادگیری یک موضوع است از ابعاد مختلف با توجه به عناصر پنج‌گانه اهداف درسی و تربیتی و عرصه‌های چهارگانه ارتباطی مندرج در برنامه درسی ملی.

^۴ ساحت‌های تعلیم و تربیت بر اساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، عبارتند از: ۱- اعتقادی، عبادی، اخلاقی ۲- اجتماعی و سیاسی ۳- زیستی و بدنی ۴- زیباشناختی و هنری ۵- اقتصادی و حرفه‌ای ۶- علمی و فناورانه

یادگیری:

به فرایند ایجاد تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار یادگیرنده گفته می‌شود. یادگیری ممکن است از طریق تجربه عینی (از طریق کار، تمرین و ...)، به صورت نمادین (از طریق اشکال، اعداد و نمادها)، به شیوه نظری (توضیحات کلی) یا به شیوه شهودی (کشف و شهود بی‌واسطه نفسانی) صورت گیرد.

فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته:

فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته بر اساس اصول حاکم بر انتخاب راهبردهای یاددهی - یادگیری در شاخه فنی و حرفه‌ای طراحی می‌گردد. در تدوین فعالیت‌های یادگیری در دروس مختلف شاخه فنی و حرفه‌ای بر اساس برنامه درسی ملی ایران و حوزه یادگیری کار و فناوری، دیدگاه فناورانه حاکم خواهد بود. انتخاب فعالیت‌های یاددهی - یادگیری در فرایند آموزش به کمک مواد و رسانه‌های یادگیری به منظور تحقق شایستگی‌ها بر اساس اصولی از قبیل تقویت انگیزه هنرجویان، درک و تفسیر پدیده‌ها در موقعیت‌های واقعی دنیای کار و فعال نمودن هنرجویان استوار است.

محتوا:

محتوای آموزشی مبتنی بر اهداف توانمند ساز و فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته است. محتوا مبتنی بر ارزش‌های فرهنگی و تربیتی و سازوار با آموزه‌های دینی و قرآنی، مجموعه‌ای منسجم و هماهنگ از فرصت‌ها و تجربیات یادگیری است که زمینه شکوفایی فطرت الهی، رشد عقلی و فعلیت یافتن عناصر و عرصه‌ها را بصورت پیوسته فراهم می‌آورد. همچنین محتوا در برگیرنده مفاهیم و مهارت‌های اساسی و ایده‌های کلیدی مبتنی بر شایستگی‌های مورد انتظار از دانش آموزان است و بر گرفته از یافته‌های علمی و معتبر بشری است. تناسب محتوا با نیازهای حال و آینده، علائق، ویژگی‌های روانشناختی دانش آموزان، انتظارات جامعه اسلامی و زمان آموزش از الزامات محتوا محسوب می‌شوند.

بسته تربیت و یادگیری:

بسته تربیت و یادگیری، به مجموعه ای هماهنگ از منابع، مواد و رسانه‌های آموزشی اطلاق می‌شود که در یک بسته واقعی یا به صورت اجزایی هماهنگ با نشان و برند مؤسسه تولید کننده تهیه و برای یک یا چند پایه تحصیلی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در حال حاضر با گسترش فناوری های نوین ، بسته آموزشی با نرم افزارهای آموزشی، لوح فشرده و سایت‌های اینترنتی تکمیل می‌شود. طراحی و تهیه بسته یادگیری بر اساس ماکت بسته تربیت و یادگیری انجام می‌پذیرد. بسته تربیت و یادگیری می‌تواند شامل گستره‌ای از منابع و رسانه‌های آموزشی یا حاوی تعدادی کتاب و کتابچه، برگه‌های کار، لوح فشرده، فیلم آموزشی و حتی

برخی وسایل کمک آموزشی و ابزارها باشد. در کنار بسته سخت افزاری، استفاده از امکانات نرم افزاری و اینترنت نیز می تواند به تکمیل یک بسته آموزشی کمک کند. این بسته را می توان به منابع اصلی و منابع تکمیلی تقسیم نمود. منابع اصلی شامل کتاب راهنمای معلم، کتاب درسی، کتاب کار دانش آموز و کتاب ارزشیابی است. منابع تکمیلی نیز شامل موارد متعددی مانند نرم افزار دانش آموز، فیلم هنرجو، شبیه سازها، فیلم معلم، پوستر و ... می باشد.

لذا بسته تربیت و یادگیری شامل ۱- کتاب درسی ۲- راهنمای معلم؛ ۳- کتاب همراه هنرجو؛ ۴- کتاب کار؛ ۵- نرم افزار دانش آموز؛ ۶- فیلم هنرجو؛ ۷- شبیه سازها؛ ۸- فیلم معلم؛ ۹- پوستر و مواردی از این قبیل می باشد.

۲ ارزشیابی تشخیصی^۸: نوعی ارزشیابی برای تشخیص نقاط قوت و ضعف یادگیرندگان در مهارت‌های اساسی یا پیش‌نیاز است. از طریق این ارزشیابی می‌توان مشخص کرد که آیا ذی‌نفعان، معلومات، توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای ورود به حرفه یا شغل جدید را دارند یا خیر؟

۴ ارزشیابی تراکمی^۹: این نوع از ارزشیابی برای اندازه‌گیری سطح شایستگی و تسلط در هر کار حرفه‌ای مورد توجه ویژه قرار می‌گیرد. ارزشیابی تراکمی یا پایانی در مدارس متداول است و شامل ارزشیابی آخر دوره در روند آموزشی است. به عبارت دیگر تمام آموخته‌های یادگیرنده در طول دوره آموزشی ارزشیابی می‌شوند.

۵ سنجش توانایی^{۱۰}: این سنجش شامل ارزشیابی توانایی‌های ادراکی (دادن پاسخ مناسب به اطلاعات دریافت شده از راه حواس) و توانایی‌های جسمانی (استقامت، قدرت، انعطاف‌پذیری و چالاکی) می‌باشد.

۶ رفتارگرایی^{۱۱}: به جای بررسی فکرها و حالت‌های ذهنی، رفتارهایی را بررسی می‌کنند که به دنبال فکرها می‌آیند.

۷ ارزشیابی تکوینی- مستمر^{۱۲}: برای اندازه‌گیری سطح شایستگی و تسلط هر کار حرفه‌ای در طول آموزش مورد توجه ویژه قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر تمام آموخته‌های یادگیرنده در طول یک دوره آموزش معین که فعالیت آموزشی معلم در جریان است و یادگیری در حال تکوین و شکل‌گیری است انجام می‌شود و هدف آن تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری است.

۸ سنجش ملاک معیار^{۱۳}: فرد با استانداردهای شایستگی حرفه‌ای مقایسه می‌شود که نتیجه آن قبول یا رد است.

۹ سنجش هنجار معیار^{۱۴}: فرد با سایر افراد شرکت کننده در آزمون مقایسه می‌شود. مؤسسات می‌توانند نمره قبولی خود را تعیین و هنجارهای خود را با سایر مؤسسات مقایسه نمایند.

۱۰ روش / ابزار سنجش^{۱۵}: وسایلی هستند که محقق به کمک آن‌ها می‌تواند اطلاعات مورد نیاز خود را برای تجزیه و تحلیل و بررسی پدیده مورد مطالعه و نهایتاً کشف حقیقت گردآوری نماید.

^۸ Diagnostic Evaluation

^۹ Summative Evaluation

^{۱۰} The Ability To Assess

^{۱۱} Behaviour

^{۱۲} Formative Assessment

^{۱۳} Benchmark Criteria To Assess

^{۱۴} Normal Assessment Criteria

^{۱۵} The Assessment tool

۱۱ **مقیاس درجه‌بندی**^{۱۶}: یکی از شیوه‌های شناخت است که به وسیله آن میزان خصوصیات و رفتارهای بارز و قابل مشاهده افراد در زمینه‌های مشخصی سنجیده می‌شود.

۱۲ **ارزشیابی نتیجه‌محور**^{۱۷}: مبنای ارزشیابی نتیجه محور، رشد است و به پیشرفت توجه دارد و اطلاعات کسب شده را می‌سنجد. یادگیری، فضای مشخصی دارد و در انتها آموخته‌های شخص را ارزشیابی می‌کند.

۱۳ **ارزشیابی فرآیند**^{۱۸}: ارزشیابی از جریان رشد است و به پیشروی و تلاش توجه می‌شود. فرآیند یادگیری پایان ندارد بلکه دارای مراحل است و ارزشیابی در طول یادگیری و بازخوردی است. درضمن بازخوردهای دوره‌ای به ویژه شناسایی مشکلات و نقص روندها در خلال اجرای برنامه توجه می‌شود.

اصول انتخاب ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در رشته

- ۱ استفاده از انواع روش‌های ارزشیابی جهت سنجش پیشرفت تحصیلی و شایستگی‌های حرفه‌ای و عمومی در کار واقعی.
- ۲ استفاده از مدارک صلاحیت حرفه‌ای به عنوان ملاک گذر از دوره کسب استاندارد شایستگی حرفه‌ای و عمومی در رشته.
- ۳ ارزشیابی متنوع و مستمر برای سنجش میزان یادگیری شایستگی‌های عمومی و حرفه‌ای در رشته.
- ۴ استفاده از نمونه برگ‌های ارزیابی به منظور سنجش شایستگی‌های کسب شده توسط هنرجو.
- ۵ ارزشیابی منصفانه و بر مبنای آندوخته‌های هنرجویان.
- ۶ فراهم نمودن شرایط مناسب کارگاهی قبل از انجام ارزشیابی.
- ۷ اجرای بخشی از فرآیند ارزشیابی در بستر کار گروهی و با همکاری اعضای گروه.
- ۸ ارزشیابی مداوم و مستمر پیشرفت تحصیلی حین انجام کار به عنوان بخشی از فرآیند یادگیری.

ویژگی‌های ارزشیابی

۱ محتوای مورد ارزشیابی

ارزشیابی در دروس رشته‌های تحصیلی-حرفه‌ای باید شایستگی انجام کار مبتنی بر استاندارد عملکرد را سنجش نماید. این شایستگی ترکیبی از عناصر

^{۱۶} Grading Scale

^{۱۷} Evaluation Results Oriented

^{۱۸} Process Evaluation

پنج‌گانه در برنامه درسی ملی است. با توجه به استانداردهای حرفه ای و شرایط ارائه آموزش ها شایستگی های مورد ارزیابی به صورت های گوناگون خواهند بود. ارزشیابی ممکن است علاوه بر ارزشیابی مهارت ها و شایستگی هایی که مستقیماً با حرفه فرد در ارتباط هستند، مهارت‌های دیگری را نیز اندازه‌گیری می‌کند که به آن‌ها "مهارت‌های محوری" می‌گویند. این مهارت ها عبارت‌اند از سواد حساب، مهارت های زندگی شامل مهارت های اجتماعی و شهروندی، مهارت های عام کاریابی مانند ارتباطات و تصمیم سازی و بر اساس حرفه فرد، مهارت های مدیریت و کار آفرینی. به همین دلیل، ارزشیابی به صورت کل نگر می باشد به طوری که شایستگی های فنی و غیر فنی در تحلیل کارها مورد توجه قرار خواهد گرفت.

۲ مقیاس بندی و نمره دهی شایستگی

باتوجه به اینکه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام جدید آموزشی دوره دوم متوسط مبتنی بر شایستگی است و هدف نهایی ارزشیابی مبتنی بر شایستگی، یادگیری و کسب توانایی انجام کار در شغل و حرفه است، لذا طراحی دروس به گونه ای انجام شده که هر درس شامل چند پودمان و هر پودمان یک یا چند واحد های یادگیری (تکالیف کاری) را در برگرد. در این رویکرد هنرجویان در فرآیند یادگیری باید در انجام آن ها شایستگی لازم را کسب نمایند. حداکثر نمره هر پودمان و واحد یادگیری ۴ نمره است و نمره‌دهی آن شامل دو بخش ارزشیابی فرایندی مستمر (نمره) و نتیجه ای پایانی (نمره ۳) است. هنرجویان برای کسب شایستگی در واحد یادگیری بایستی حداقل ۲ را از ارزشیابی پایانی کسب نموده تا در آن واحد یادگیری شایستگی لازم را کسب نمایند. حداقل یک بار امکان جبران برای کسب شایستگی واحدهای یادگیری برای هنرجویان وجود دارد. نمره هر درس از میانگین نمرات پودمان (که هر پودمان میانگین نمرات یک یا چند واحد یادگیری است) تشکیل می گردد.

در ارزشیابی مستمر ارزشیاب (هنرآموز) می تواند بر اساس ارزشیابی مراحل انجام کار در کتاب درسی و با توجه به فرآیند یاددهی - یادگیری نمره دهی نماید. ارزشیابی پایانی بر اساس نمون برگ بیان شده در کتاب درسی انجام می شود. در سنجش واحد یادگیری شایستگی فنی، غیرفنی، ایمنی و بهداشت و توجهات زیست محیطی همزمان مورد سنجش قرار می گیرند.

در انجام تکلیف کاری یا واحدهای یادگیری برخی از مراحل بسیار مهم و حیاتی (از جمله رعایت نکات اخلاقی، ایمنی و بهداشت و دیگر شایستگی های غیر فنی) هستند. بنابر این برای قبولی بایستی در آن مرحله، نمره ۲ را اخذ نمایند، در غیر این صورت هنرجو در آن واحد یادگیری شایستگی را کسب نمی کند. نمره هر واحد یادگیری نیز از میانگین نمرات مراحل کار شایستگی های غیر فنی و ایمنی و بهداشت حاصل می گردد. هنر آموزان می توانند تا ۲ درصد نمره از ارزشیابی را به خود ارزیابی توسط هنرجویان اختصاص دهند.

همچنین هنرجویان بعد از گذراندن ۳ درس از ۶ درس دوره متوسطه دوم، شایستگی دریافت گواهینامه سطح ۲ صلاحیت حرفه ای ملی را دارند و رمی توانند به شرط موفقیت در آن از این امتیاز برای ورود به بازار کار استفاده کنند. هنرجویان بعد از گذراندن موفقیت آمیز ۳ سال و کسب شایستگی در تمام واحدهای شایستگی (۶۰ واحد شایستگی، ۳۰ پودمان، ۶ درس) علاوه بر دریافت دیپلم در رشته تحصیلی - حرفه ای از وزارت آموزش و پرورش، به شرط موفقیت در آزمون صلاحیت حرفه ای ملی به دریافت گواهینامه سطح ۲ صلاحیت حرفه ای نائل آیند که ارزش ورود به بازار کار را دارد و معادل کمک تکنسین حرفه ای در همان رشته تلقی می شود. ارزشیابی عملکرد برای اصلاح یادگیری در هر شایستگی (مراحل) توسط ارزشیاب انجام و در نمون برگه های مربوط به عنوان پوشه کار نگهداری می شود.

صلاحیت های حرفه ای هنر آموزان رشته

مدرک تحصیلی:

هنرآموز باید حداقل دارای مدرک کارشناسی در رشته صنایع دستی با گرایش فرش باشد. همچنین هنرآموزانی که رشته تحصیلی آنها فرش با گرایش " بافت و مرمت " می باشد و دارای مدرک سطح کارشناسی و بالاتر باشند می توانند در این رشته تحصیلی مشغول تدریس شوند.

مدارک حرفه ای:

- گذراندن دوره های تخصصی: نقشه کشی دستی و رایانه ای فرش، بافت انواع گلیم، بافت انواع جاجیم، بافت زیلو، چله کشی و بافت قالی، پرداخت و سرویس کاری، تبلیغ و یازاریابی فرش، استاندارد بسته بندی فرش برای هنر آموز الزامی است.
- گذراندن دوره های ضمن خدمت روش های تدریس، بهداشت و ایمنی کارگاه، اخلاق حرفه ای و مهارت های حرفه آموزی نیز ضروری است.

تجربه کاری:

داشتن حداقل ۴ سال سابقه کار مرتبط یا فارغ التحصیل رشته های تربیت دبیر فنی الزامی است.

الزامات اجرایی برنامه درسی رشته

- ۱ آموزش مدیران و هنر آموزان جهت دستیابی به شایستگی های حرفه ای و تخصصی.
- ۲ تخصیص منابع مالی لازم جهت فراهم نمودن کارگاه و تجهیزات.

۲ ایجاد کارگاه صنایع دستی بر اساس استاندارد فضای کارگاه آموزشی صنایع دستی.

۴ تجهیز کارگاه صنایع دستی متناسب با استاندارد کارگاه آموزشی صنایع دستی.

۵ مشارکت دیگر بخش‌های وزارت آموزش و پرورش جهت تحقق اهداف رشته صنایع دستی.

۶ داشتن نمونه فرش‌های مختلف (انواع گلیم، جاجیم، زیلو و قالی).

۷ حضور یک هنرآموز و یک استادکار به ازای هر ۱۶ هنرجو.

ویژگی‌های دانش‌آموزان ورودی به رشته

حداقل سن: ۱۵ سال

میزان تحصیلات: اتمام پایه دهم

وضعیت جسمانی: کاملاً سالم (عدم کوررنگی، دست‌ها کاملاً سالم، پاها کاملاً سالم، عدم حساسیت به مواد شیمیایی، قدرت بدنی کافی، هماهنگی اعضای حرکتی، انعطاف‌پذیری بدن و توانایی دیدن اشیاء در دور و نزدیک)

سایر ویژگی‌ها: استعداد هنری و علاقه به صنایع دستی (فرش) - علوم پایه (ریاضی)

معرفی اجزای بسته آموزشی درس "چله کشی و بافت انواع گلیم"

بسته آموزشی بطور کلی شامل اجزای زیر است:

کتاب درسی، کتاب همراه هنرجو، نرم‌افزار دانش آموز، راهنمای هنرآموز،

فیلم راهنمای هنرآموز، کتاب کار، پوستر، کتاب مرجع و معرفی سایت.

در کتاب درسی "چلّه کشی و بافت انواع گلیم" برخی از این اجزاء وجود دارند که به ترتیب به شرح جدول زیر است:

مطالب ارائه شده	جزء بسته
در این ، آموزش مربوطه به شکل پروژه و کارهای عملی(کار کلاسی) همراه با تصاویر، جداول و اینفوگرافی آورده شده است. در هر مرحله که نیاز دارد و ضروری است به نکات ایمنی و اصول کار اشاره شده است . کار غیر کلاسی، پرسش و تحقیق نیز در جاهایی از کتاب گنجاده شده است. محتوا به شکلی در هم تنیده شایستگی های فنی و غیرفنی را مورد توجه قرار داده است. براساس اهداف کلی درس پروردگار عالم به عنوان خالق و صانع معرفی شده و موقعیت های واقعی زندگی در محتوا طراحی شده است .	کتاب درسی
استانداردها، فرمول های محاسباتی، نقشه های مناطق و طبقه بندی آنها، جدول رنگ-بندی خاص مناطق مشاغل مرتبط و ویژگی های شاغلین و.... در این کتاب آمده است. همچنین برای پاسخ به برخی فعالیت های پژوهشی و مطالعاتی داخل کتاب درسی کتاب های مرجع و سایت های معتبر بین المللی و ملی در فصل های مختلف معرفی شده اند.	کتاب همراه هنرجو
در این کتاب، روش تدریس کلی و جلسه به جلسه به همراه تجهیزات، ابزارها و مواد مصرفی مورد نیاز هر جلسه، نکات ایمنی و بهداشتی آورده شده است. همچنین آموزش مربوط به پروژه و کارهای عملی به طور کامل تر آمده است. پاسخ پرسش های کتاب، معرفی مشاغل مرتبط با پودمان، معرفی رشته های تحصیلی مرتبط با پودمان، منابع علمی مرتبط با پودمان، پروژه های نیمه تجویزی و غیر تجویزی، رویکرد ارزشیابی، روش ارزشیابی و روش نمره دهی و شرح فعالیت های غیر کلاسی نیز گنجانده شده است. مشکلاتی که هنرآموز در تدریس ممکن است با آن روبرو شود و راه حل های پیشنهادی آورده شده است. سایت های معتبر بین المللی و ملی نیز در فصل های مختلف معرفی شده اند.	کتاب راهنمای معلم
این درس کتاب کار ندارد .	کتاب کار
در این جزء، نکات ایمنی و تصاویر اینفوگرافیک مربوط به بخش های مختلف کتاب که می توان آن را بر دیوار کارگاه نصب کرد، آورده شده است.	پوستر
این درس به صورت خاص کتاب مرجع ندارد.	کتاب مرجع
سایت های معتبر بین المللی و ملی در صورت نیاز در کتاب همراه هنرجو و راهنمای معلم معرفی شده اند.	سایت

معرفی ویژگی‌های درس و واحد یادگیری

کتاب "چله کشی و بافت انواع گلیم" دارای پنج فصل و پودمان است که به ترتیب عبارت‌اند از: چله کشی و کوچی بندی، بافت گلیم ساده، بافت گلیم سوزنی، بافت گلیم لادی و بافت گلیم ورنی.

فصل اول این کتاب درسی با نام "چله کشی و کوچی بندی" دارای دو واحد یادگیری چله کشی و کوچی بندی است. در این فصل هنرجویان پس از آشنایی با ابزار و تجهیزات و چگونگی آماده سازی دار با راهنمایی هنرآموزان در گروه‌های دونفره به چله کشی و کوچی بندی می‌پردازند. با چسباندن کاغذ بر رو و زیر دار، آن را بر اساس نقشه ای که شما هنرآموز گرمی در اختیارشان قرار می‌دهید سیه‌بندی می‌کنند. محاسبه سیه‌بندی را هر یک از هنرجویان به تنهایی باید انجام دهد تا به این کار مسلط شود. لازم است در تمام مراحل کار شایستگی‌های غیرفتنی مانند کار تیمی، مدیریت منابع و مسئولیت پذیری و ... را نیز مورد توجه داشته و به موقع به کار گیرند.

فصل دوم کتاب به "بافت گلیم ساده" اختصاص دارد که در آن، ابتدا پس از باز کردن کلاف‌ها و تبدیل آن به گلوله‌های نخ (در گروه‌های دونفره) به بافت سربندی می‌پردازند. این بافت با زنجیره بافی آغاز و سپس به کرباس بافی، بافت ملیله ساده و ملیله پیچ می‌رسد. ویژگی خاص گلیم ساده این است که در آن با روش‌های مختلفی بود از میان تارها گذر می‌کند.

بنابر این در این فصل هنرجویان روش‌های پودگذاری؛ سراسری، چاکدار، چله مشترک، تک قلاب، جفت قلاب و پود معلق و نیز بافت شیرازه پیچ معمولی را می‌آموزند. آنچه علاوه بر یادگیری شایستگی فتنی این روش‌ها اهمیت دارد، شایستگی‌های غیر فتنی مانند مدیریت مواد، رعایت نکات ایمنی، توجهات زیست محیطی و ارزش‌های اخلاقی است که بایستی در کارگاه به شکل مستمر یاد آوری و مورد ارزشیابی فرآیندی قرار گیرند. نصب پوستر ایمنی، به‌کارگیری ابزار و شکل صحیح نشستن پشت دار هنگام کار، بر روی دیوار کارگاه ضرورت دارد. این کار سبب می‌شود که هنرجویان با دیدن مستمر آن توجه و دقتشان در رعایت نکات ایمنی بیشتر شود.

پس از بافت تعدادی از روش‌های پودگذاری در بافت گلیم ساده به دلیل اینکه بافته بالا می‌آید، تسلط بافنده یا هنرجو بر کار کم می‌شود و کار بافت برایش دشوار می‌گردد. بنابر این در این مرحله مهارت پائین کشی بافته روی دار آموزش داده می‌شود. پس از پایان بافت دوباره یک سربندی مشابه سربندی ابتدای کار انجام شده و جداسازی گلیم از دار مطابق محتوای کتاب درسی توسط هنرجویان انجام می‌شود.

فصل سوم کتاب با نام "بافت گلیم سوزنی" است. در این فصل ابتدا چله کشی و کوچی بندی به‌طور کامل مانند فصل اول انجام می‌شود. سپس یک گلیم ساده با سربندی و به روش پود سراسری که البته برای ایجاد تنوع می‌توان با راه

راه‌های رنگی (به پهنای ۵ سانتی متر) باشد ، بافته می شود . سپس مانند فصل یک از دار جدا می شود .

طرح آماده شده را با مداد رنگی بر روی راه‌های گلیم انتقال داده و در نهایت به روش پود پیچی نقش را با سوزن و انگشتان بر روی آن می دوزند . داخل نقش‌ها نیز با نخ‌های رنگی دیگری نیز به همین روش پر می شود . در بافت این گلیم نیز رعایت شایستگی های غیرفتی ، ایمنی و توجهات زیست محیطی (مانند گردآوری بریده های کوتاه خامه های رنگی و یا نخ های چله در کیسه ای پارچه ای یا ظرفی مناسب) لازم مورد توجه قرار گیرد .

فصل چهارم کتاب به " بافت گلیم لادی " تعلق دارد . برای این بافت نیز ابتدا چله کشی ، کوچی بندی و سربندی انجام می شود . سپس برای حاشیه کار گلیم، بافت حصیری آموزش داده شده و متن کار به روش بافت گلیم لادی است . در هنگام بافت، شیرازه حصیری نیز بافته می شود . پس از پایان بافت کار، این گلیم که سربندی پایانی است مانند فصل قبل از دار جدا شده و ریشه ها را گره می زنند .

فصل پنجم " بافت گلیم ورنی " نام دارد . در این فصل نیز با آماده سازی دار ، سیه بندی ، چله کشی ، کوچی بندی و سربندی انجام شده و بافت گلیم به روش ورنی آموزش داده می شود . هنگام بافت این گلیم، شیرازه جناقی آموزش داده می شود و سربندی آن نیز از نوع تلفیقی است . یعنی هنرجو با فرا گرفتن انواع پود گذاری ها (در فصل‌های گذشته) در سربندی آخرین فصل خود، آزاد است تا چند نوع از آن‌ها را با خلاقیت در بافت استفاده کند . سپس بافت گلیم ورنی را انجام می دهد . در آخر، سربندی پایانی را نیز همانند سربندی اولیه بافته و جداسازی گلیم از دار را انجام می دهد .

نکات مهم در آموزش فصول کتاب :

- ۱ برای هر گلیم یک نقشه توسط هنر آموز گرامی و متناسب با روش پود گذاری آن تهیه و در اختیار هنرجویان قرار گیرد .
- ۲ اندازه بافت هر گلیم به اندازه یک چننه ۲۰ در ۲۵ سانتی متر در نظر گرفته شود.
- ۳ شیرازه هر گلیم (فصل) مطابق کتاب درسی متفاوت باشد . (برای مثال حتی اگر شیرازه پیچ ساده یک رنگ در یک گلیم به کار می رود در دیگری دو رنگ باشد)
- ۴ سربندی ها نیز در بافت هر گلیم با یکدیگر تفاوت داشته باشند .
- ۵ از هنرجویان خواسته شود تا مسایل کتاب را حل کنند و برای مهارت پیدا کردن آنان چند مسئله دیگر مشابه برایشان طراحی کنید .
- ۶ برای بافت گلیم ساده در فصل اول بهتر است هر تکنیک تا ارتفاع ۴ سانتی متر بافته شود .
- ۷ ارزشیابی فرآیندی و در هر جلسه بر اساس جدول طراحی شده در این کتاب توسط هنر آموز گرامی انجام شده و بخش مربوط به هنرجو نیز با نظر خواهی از او (خود ارزیابی) در قسمت مشخص شده ثبت می شود .

جلسات آموزشی

این کتاب شامل ۳۷ جلسه آموزشی می باشد، که ۳۰ جلسه آن مربوط به آموزش دروس ، ۲ جلسه مربوط به آزمون میان ترم ، آزمون نهایی و ۵ جلسه نیز مربوط به رفع اشکال هر فصل تعیین شده است.

شماره فصل	تعداد جلسات آموزشی
اول	۲ جلسه
دوم	۱۴ جلسه
سوم	۴ جلسه
چهارم	۵ جلسه
پنجم	۵ جلسه

فصل دوّم: جلسات آموزشی

فصل اول : (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه اول

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار متر فلزی خط کش چکش آچار چسب نواری کاغذ سفید روان نویس - ماژیک خط کش	تنظیم و بازرسی دار سیه‌بندی و زهوار بندی

ابزار کمک آموزشی:

- پوستر.

اهداف توانمند سازی:

- تشریح روش تنظیم و قرینه سازی دار با استفاده از آچار و متر.
- کنترل و قرینه سازی دار با ابزار مناسب.
- توضیح لزوم سیه‌بندی بر روی دار و عوامل تأثیر گذار بر آن.
- تشریح چگونگی سیه‌بندی دار به‌وسیله ماژیک یا مداد.
- انجام مراحل سیه‌بندی روی زیر دار و سر دار.
- توضیح زهوار و لزوم استفاده از آن.
- تشریح محل قرار گرفتن نخ زهوار.
- انجام مراحل زهواربندی.
- تشریح چگونگی تبدیل کلاف نخ چله به گلوله.
- گلوله کردن نخ چله.
- تشریح چگونگی محاسبات سیه‌بندی.
- حل مسائل سیه‌بندی.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنرآموز	هنرجو
<ul style="list-style-type: none"> - توضیح تنظیم دار به صورت اجرایی. - پرسش و پاسخ. - توضیح سیه بندی بر روی دار. - نمایش عکس یا اسلاید. - اجرای سیه بندی بر روی دار. - توضیح زهوار. - اجرای عمل بستن نخ زهوار به دار . - آماده سازی گلوله نخ چله. 	<ul style="list-style-type: none"> - مشاهده. - یادداشت برداری. - پرسش و پاسخ. - تقلید و تکرار. - حل مسئله.

ایمنی و بهداشت:

ایمنی:

احتیاط در هنگام تنظیم دارهای کوچک که دار بر روی کنترل کننده بر نگردد. برای جلوگیری از گرد شدن، دهانه آچار فرانسه با اندازه پیچ زوایای پیچ دقیق تنظیم شود. در دارهای بزرگ هنگام تنظیم سر دار لازم است مراقب سقوط از بالای دار بود.

دانش افزایی پاسخ پرسش‌های کتاب درسی :

فعالیت

در کتاب دانش فنی با تعریف چله آشنا شده اید. آیا می‌توانید با توجه به آن، تعریف کاملی از چله کشی ارائه دهید؟ در گروه با یکدیگر بحث کرده و نتیجه آن را در زیر بنویسید؟

گذراندن نخ‌های چله دور سردار و زیردار به‌طور منظم به تعدد و فاصله مشخص و تنظیم کشش چله‌ها، قراردادن هاف و مهار و بستن کوچی را چله کشی می‌گویند.

سوال

چه رابطه‌ای میان ابعاد فرش و ابعاد دار وجود دارد؟

دار نباید از ابعاد فرش یا گلیم بزرگ‌تر باشد. چون مواد اولیه (چله) بیش از حد نیاز مصرف می‌شود و نباید از ابعاد فرش یا گلیم کوچک‌تر باشد زیرا برای مراحل مختلف بافت، بالا کشیدن و پایین کشیدن بافته و جا به جایی دست، کار دچار مشکل می‌شود.

سوال

علت انتخاب دار متناسب با ابعاد فرش مورد نظر برای بافت از نظر استحکام در چیست؟

دار، باید میزان تحمل بافته را داشته باشد، زیرا اگر دار کوچک و باریک‌تر از بافته باشد میزان تحمل بافته را نداشته و امکان کج شدگی دار وجود دارد و این کج‌شدگی باعث ایجاد قوس در زیر دار و سر دار می‌شود.

فکر کنید

چرا روی سطح زیر دار و سر دار را با کاغذ سفید می‌پوشانند؟

برای از بین بردن لغزندگی زیر دار و روی دار جلوگیری از فرو رفتن چله‌ها در بدنه دار (چوبی)، علامت‌گذاری و سیه‌بندی روی آن و تمیز ماندن زیر دار و سردار (خط خطی شدن).

مسئله

گلیمی به ابعاد $1,5 \times$ متر داریم (با رج‌شمار متوسط) تعداد چله‌های آن را محاسبه کرده و اگر این گلیم به روش پیچشی بافته شود، تعداد رج‌های آن را برآورد کنید.

رج‌شمار گلیم به سه نوع تقسیم می‌شود. درشت، متوسط و ریز که همه این رج‌شمار در گلیم بر اساس ۱۰ سانتی متر محاسبه می‌شوند. در رج‌شمار درشت در هر ۱۰ سانتی متر ۳۰ نخ چله، در رج‌شمار متوسط ۶۰ و در رج‌شمار ریز ۹۰ عدد چله به طور معمول وجود دارد. عرض این گلیم یک متر و طول آن یک و نیم متر است. بنابر این در هر ده سانتی متر عرض آن ۶۰ چله وجود دارد که در ده ضرب کرده و حاصل آن ۶۰۰ می‌شود. این عدد را به اضافه ۴ (اگر برای هر طرف یک جفت چله و یا ۸، اگر دوجفت چله برای شیرازه در نظر گرفته شود). یعنی ۶۰۴ یا ۶۰۸ چله برای بافت این گلیم نیاز است. تعداد رج‌های آن نیز از فرمول زیر به دست می‌آید:

تعداد ردیف‌های نقشه در گلیم‌های ساده برابر است با:
تعداد واحد‌های سیه‌بندی در طول $\times 10 =$ تعداد رج‌ها در گلیم‌های پیچشی

چون طول گلیم یک و نیم متر است پس تعداد سیه‌بندی آن در طول ۱۵ است که ضربدر ده حاصل می‌شود ۱۵۰، که مساوی با تعداد رج‌ها در این گلیم (پیچشی) است. یعنی ۱۵۰ رج برای بافت این گلیم نیاز است.

تولید کننده ای یک گلیم قدیمی ۶ متری را به دست آورده که در هر ۱۰ سانتی متر آن ۶۰ تار قابل شمارش است. او قصد دارد یک گلیم مشابه با آن ببافد. به نظر شما:

مسئله

۱ برای چله کشی این گلیم چه تعداد چله باید روی دار کشیده شود؟

$$200 = 2 \times 100 = \text{عرض گلیم}$$

$$\text{تعداد سیه بندی این گلیم } 20 = \frac{\text{عرض گلیم}}{10} = \text{تعداد واحدهای سیه بندی در عرض}$$

$$8 + \text{تعداد چله مورد نیاز این گلیم } 120 = 20 \times 60 = \text{رج شمار} \times \text{تعداد واحدهای سیه بندی} = \text{تعداد چله}$$

۲ اگر یک قالی با گره ترکی با همین ابعاد با رج‌شمار ۶۰ داشته باشیم برای بافت آن چه تعداد چله باید روی دار کشیده شود؟

$$\text{قالی } 6 \text{ متری} = 3 \times 2$$

$$28.5 = 200 \div 7$$

چون در سؤال گفته شده در هر سانتیمتر ۷ گره زده شده پس $۷ \times ۴۹ = ۳۴۳$

(ترکی باف)

$۲ \times ۴۹ = ۹۸$ تعداد چله

$۲۷۹۳ = ۲۸,۵ \times ۹۸$ تعداد چله

۳ علت اینکه بر روی دستگاہ یا دار، نخ بسته شده است چیست؟ در این زمینه با دوستان خود مشورت و هم‌فکری کنید و نتیجه را در خط زیر بنویسید؟

دو نخ پیش از شروع چله کشی بر روی دار بسته می شود که به آن ها نخ زهوار گفته می شود. نخ پایینی به جای قرار دادن تسمه یا مهار و نخ بالایی برای قرار دادن هاف به کار می رود. استفاده از این نخ ها برای این است که در هنگام چله کشی زیر و روی چله ها مشخص شده و ضرب ایجاد شود.

ارزشیابی:

از آنجایی که در رویکرد جدید، آموزش شایستگی محور است بنابراین در هر جلسه دسی یک فرم ارزشیابی فرایندی طراحی شده است که شامل انواع شایستگی‌های فنی، غیر فنی، ایمنی و بهداشت، توجهات زیست محیطی و شاخص های کار است. همچنین در مقابل هر یک از آنها یک ردیف برای خود ارزیابی هنرجو قرار داده شده است.

هنر آموزان گرمی در هر جلسه ۸ ساعته فرم مشابهی مانند نمونه برگ ارزشیابی که در ادامه آمده است برای هر هنرجو طراحی کرده و فرایند کار هر یک را در آن ثبت نمایند. نظر هنرجو را نیز در همان فرایند در قسمت مربوطه تکمیل کرده و سپس این برگه ها را در کار پوشه ای جداگانه به نام هریک از آنها قرار دهند. وجود کارپوشه ارزشیابی فرایندی روند پیشرفت تحصیلی هنرجویان را به خوبی بیان می کند و می تواند در مراجعه اولیا به هنرستان، گزارش روشنی را برایشان فراهم سازد. در پایان هر پودمان (یا فصل) نیز برگه ارزشیابی طراحی شده که کل آن پودمان و همه مراحل کار آن را پوشش داده و مورد سنجش قرار می دهد.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها			خود ارزیابی هنرجو	
	۱	۲	۳		
شایستگی های غیر فنی ، ایمنی و بهداشت ، توجهات زیست محیطی					
شایستگی های فنی	فرآیند کار			خود ارزیابی هنرجو	
	شاخص های کار				
تذکر					

فصل اول (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه دوم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار	چله کشی کوجی بندی زنجیره بافی
هاف	
تسمه	
سیخ بودکشی	
قیچی	
خط کش	
نخ چله	
چوب زیر سری	
نخ بود پنبه ای	
ماژیک	
قلاّب	

ابزار کمک آموزشی:

- پوستر (کوجی بندی).
- پوستر (زنجیره بافی).

اهداف توانمند سازی:

- انجام چله کشی و تنظیم نهایی کشش چله ها با محکم کردن پیچ های تنظیم دار.
- رعایت بهداشت فردی و نکات ایمنی هنگام استفاده از ابزار و تجهیزات.
- خلاقیت در به کارگیری ابزار و تجهیزات.
- کاربرد چوب مهار در بین چله ها به جای نخ زهوار روی زیر دار.
- کاربرد چوب هاف بین چله ها به جای نخ زهوار بالایی.
- قرار دادن چوب هاف و تسمه در جای خود.
- انجام چله کشی روی دار با فواصل معین.
- دلیل کاربرد چوب کوجی بر روی دارهای فارسی و عدم استفاده از آن بر روی دارهای ترکی باف.
- کاربرد نخ اتصال کوجی و نحوه بستن آن به دو سر کوجی به وسیله میخ.
- قرار دادن زیر سری های دو سر کوجی به راست روهای دار با استفاده از نخ چله.
- اتصال بین نخ های چله بر روی چوب کوجی با نخ کوجی بندی.
- ایجاد فاصله اضافی بین چله ها و چوب کوجی.
- تشریح اهمیت زیرسازی در ابتدای بافته ها (فرش یا گلیم).
- بافت زنجیره در ابتدای بافته های متداخل (گندمی) و قایقی (جناقلی)

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنر آموز	هنر جو
<ul style="list-style-type: none"> - توضیح نحوهٔ پیچاندن نخ چله از زیر دار و سر دار و رد کردن چله از نخ های زهوار. - توضیح مقدار کشش چله و رعایت آن تا آخر چله کشی - اجرای عملی چله کشی به همراه نمایش فیلم، عکس یا اسلاید - اجرای عملی تنظیم نهایی چله‌ها، تشریح چگونگی رعایت بهداشت فردی و نکات ایمنی و بهداشتی کار. - تشریح، کنترل و هدایت. - ارائهٔ پوستر، پاورپوینت یا نمایش فیلم. 	<ul style="list-style-type: none"> - مشاهده. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ. - شنیدن. - یادداشت برداری . - تمرین وممارست. - دقت کردن. - انجام و رعایت نکات ایمنی و بهداشتی کار. - به کارگیری روش های خلاقانه برای ارتقاء سرعت و کیفیت در مراحل کار.

سایت های معتبر برای انجام فعالیت کلاسی:

www.torreh.net www.irancarpet.com www.carpetour.net
<http://icsa.ir> <http://goljaam.icsa.ir>

«تبدیل نخ دوک به کلاف تخت کوچک»

«تبدیل نخ دوک به گلوله کوچک»

مساله

حداقل فاصله سمت راست و چپ بین چله ها و راست روها چند سانتیمتر می باشد؟

معمولاً ۵ سانتی متر

بحث و گفت

اگر هنگام چله کشی گلوله نخ چله تمام شود و چله کشی نیمه تمام باشد چه باید کرد؟ در گروه با یکدیگر بحث کنید و پاسخ را در کلاس ارائه دهید؟

گلوله دیگری را آماده کرده و دو سر نخ را به هم گره زده (از محل ادامه نخ) و محل گره این دو نخ را طوری تنظیم می کنیم که گره در پشت کار، سمتی که عملیات بافت صورت نمی گیرد قرار گیرد.

سوال

برای آنکه هنگام چله کشی کشش چله ها در تمام عرض دار یکسان باشد چه باید کرد؟

اگر کشش اولین نخ چله دقیق و بقیه چله ها مناسب انجام شود و متناسب با آن کشش تنظیم شوند، در نهایت تمامی چله ها از کشش یکسان برخوردار خواهند شد. برای انجام دقیق این کار بهتر است چله کشی توسط دو نفر صورت گیرد به این روش که نفر اول پس از کشیدن نخ چله در پایین کار نخ را محکم با انگشت شصت پس از تنظیم کشش، ثابت نگه می دارد و مراقب بهم نخوردن کشش چله باشد و سپس نفر دوم پس از گرفتن نخ در بالای دار، آن را بالای دار به زیر دار و نفر اول انتقال دهد، و این روند تا انتهای کار ادامه پیدا کند. (نفر اول در پایین دار مسئولیت کشش و تنظیم آن را به عهده دارد).

سوال

اگر کشش چله ها در هنگام چله کشی یکسان نباشد، چه اشکالی در بافت گلیم به وجود می آید؟ در گروه بحث کرده و پاسخ را بیابید.

لبه تیز تسمه باعث بریدن نخ چله در طی طول مدت بافت می شود و چون چله ها در حالت کشش قرار دارند و با کوبیدن دفتین امکان پاره شدن آن ها (فشار زیاد به پایین چله ها در زیر دار وارد می شود) وجود دارد.

سؤال

به چه علت لبه های مهار باید صاف و بدون بریدگی و تیزی باشد؟

برای جلوگیری از بریده شدن چله ها بر اثر فشار وارده در طی مراحل بافت و همچنین در صورت ناصاف بودن و یا کجی در لبه های مهار، نظم چله ها به هم می‌ریزد و در ابتدای بافته، کجی ایجاد می‌شود.

طرز صحیح نشستن پشت میز کار

کنترل یکدست بودن کشش چله ها باید به گونه ای باشد که ضربدر بین هاف و مهار در یک خط مستقیم، باریک و افقی قرار گیرد و نوسان نداشته باشد.

نمونه برگ ۸-۱ - تحلیل استاندارد عملکرد کار

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش

نوبت:	تاریخ ارزشیابی :	شماره ملی	نام و نام خانوادگی			
استاندارد عملکرد کار: چله کشی بر دار یا دستگاه بافت فرش و تنظیم کشش آن	L1	سطح صلاحیت:	سرپرستان کارگاه فرش بافی	حرفه :		کد حرفه
		گروه کاری:	چله کشی فرش	وظیفه:	۰۵	کد وظیفه
		سطح شایستگی:	چله کشی روی دار	کار:	۰۵۰۵	کد کار
	آگاهی					کد ملی کار

<p>۱- شرایط انجام کار :</p> <p>- مکان: کارگاه قالی بافی مجهز به دار قالی با ابعاد ۱۵۰ در ۱۰۰ سانتیمتر.</p> <p>- زمان: ۱۳۵ دقیقه.</p> <p>- وسایل و ابزار: دار قالی به ابعاد ۱۵۰ در ۱۰۰ سانتیمتر - قیچی - نخ چله - نخ زهوار بندی - متر - مازیک - مداد.</p>
<p>۲ - نمونه / نقشه کار / مراحل پروژه / رویه انجام کار:</p>
<p>۳- شاخص های اصلی استاندارد عملکرد کار:</p> <p>تنظیم دار و سیه بندی آن - زهواربندی - چله کشی یا چله ریزی روی دار و تنظیم کشش چله ها.</p>
<p>۴- ابزارهای ارزشیابی: مشاهده - بررسی دار و آزمایش کشش چله ها - اندازه گیری فاصله بین سردار و پائین دار - اندازه گیری تقریبی بین نخ های زهوار - اندازه گیری سیه بندی - شمارش چله ها براساس سیه بندی.</p>
<p>۵- ابزار و تجهیزات مورد نیاز انجام کار: دار قالی - نخ چله - نخ زهواربندی - متر - مازیک - قیچی - مداد.</p>
<p>۶- تکالیف کاری مرتبط در گروه کاری/شغل:</p> <p>کوچی بندی ۰۵۰۶</p>

نمونه برگ ۹-۱ - ارزشیابی کار

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر تالیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش

نام و نام خانوادگی		شماره مئی	تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه:	حرفه:	سطح صلاحیت:	استاندارد عملکرد کار: چله کشی بر دار یا دستگاه بافت فرش و تنظیم کشش آن	
کد وظیفه:	وظیفه:	گروه کاری/شغل:		
کد کار:	کار:	سطح شایستگی:		
کد ملی کار:		آگاهی		

ردیف	مراحل کار	شرایط عملکرد (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	نتایج ممکن	استاندارد (شاخص ها/داوری /نمره دهی)	نمره
۱	تنظیم دار و سیه بندی (براساس منطقه)	ابزار: دار - متر - آچار - ماژیک - مداد - زمان ۳۰ دقیقه مکان: کارگاه بافت	- تنظیم دار و سیه بندی آن را به دقت انجام می دهد.	- اندازه گیری زوایای دار و فاصله سیه بندی ها.	۳ تا ۱۰۰٪
			- دار تنظیم شده و سیه بندی قابل قبولی انجام می دهد.	- اندازه گیری زوایای دار و فاصله سیه بندی ها.	زیر ۷۰٪
۲	زهوار بندی	ابزار: دار - نخ زهوار - قیچی - متر. زمان ۱۵ دقیقه مکان: کارگاه بافت	- زهوارها را در جای مناسب می بندد.	- مشاهده و اندازه گیری فاصله بین زهوارها.	۳ تا ۱۰۰٪
			- زهوارها را با فاصله کم یا زیادتر از حد معمول می بندد.	- مشاهده و اندازه گیری فاصله بین زهوارها.	۲ تا ۷۰٪
۳	چله کشی یا (چله ریزی برای فارسی باف) و تنظیم کشش چله ها	ابزار: دار - نخ چله - قیچی - آچار - متر زمان: ۹۰ دقیقه مکان: کارگاه بافت	- چله کشی را صحیح با کشش مناسب انجام می دهد.	- مشاهده و شمارش چله ها نسبت به سیه بندی زیر و روی چله ها - بررسی کشش چله ها.	۳ تا ۱۰۰٪
			- چله کشی را براساس سیه بندی صحیح انجام می دهد.	- مشاهده و شمارش چله ها نسبت به سیه بندی- زیر و روی چله ها - بررسی کشش چله ها.	۲ تا ۷۰٪
۴			- چله کشی و سیه بندی و کشش را به صورت ناقص انجام می دهد.	- مشاهده و شمارش چله ها نسبت به سیه بندی زیر و روی چله ها - بررسی کشش چله ها.	زیر ۷۰٪
۵					
		مسئولیت پذیری نقش در تیم			
<p>ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)</p> <p>بله ☐ خیر ☐</p>					
<p>معیار شایستگی انجام کار :</p> <p>کسب حداقل نمره ۲ از تمام مراحل کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیر فنی ، ایمنی، بهداشت ، توجهات زیست محیطی و نگرش کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار</p>					

نمونه برگ ۸-۱ - تحلیل استاندارد عملکرد کار

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر تالیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش

نام و نام خانوادگی		شماره ملی	تاریخ ارزشیابی :	نوبت:
کد حرفه	حرفه :	سرپرستان کارگاه فروش بافی	سطح صلاحیت	L1
کد وظیفه	۰۵	چله کشی فرش	گروه کاری	استاندارد عملکرد کار: قرار دادن مهار و هاف و کوجی و اتصال چله ها به کوجی و زیرسازی
کد کار	۰۵۰۵	کوجی بستن	سطح شایستگی	آگاهی
کد ملی کار				

<p>۱- شرایط انجام کار :</p> <ul style="list-style-type: none"> - کارگاه بافت فرش مجهز به دارهای قالی بافی با ابعاد حداقل ۱۵۰ * ۱۰۰ سانتیمتر . - ابزار : دفتین ، چاقو یا قلاب بافت ، سیخ بود کشی ، قیچی . - وسایل : دار قالی بافی گردان یا ابعاد ۱۵۰*۱۰۰ سانتیمتر ، نخ چله ، نخ کوجی بندی ، نخ بود ، خامه و نخ زنجیره . <p>۲ - نمونه / نقشه کار / مراحل پروژه / رویه انجام کار:</p>
<p>۳ - شاخص های اصلی استاندارد عملکرد کار:</p> <p>قرار دادن مهار و هاف بین چله ها ، بستن کوجی - زیرسازی .</p>
<p>۴- ابزارهای ارزشیابی:</p> <p>مشاهده و بررسی دار ، زیر و رو شدن چله ها ، بستن کوجی به طور دقیق ، گلیم باف یا زنجیره سازی و همچنین یکنواختی زیرسازی</p>
<p>۵- ابزار و تجهیزات مورد نیاز انجام کار:</p> <p>دار - نخهای کوجی بندی ، بود ، خامه ، زنجیره بافی ، دفتین ، چاقو یا قلاب بافت ، سیخ بودکشی</p>
<p>۶- تکالیف کاری مرتبط در گروه کاری/شغل:</p> <p>چله کشی روی دار ۰۵۰۵</p>

نمونه برگ ۹-۱ - ارزشیابی کار

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر تالیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کار دانش

نام و نام خانوادگی		شماره ملی	تاریخ ارزشیابی	نوبت:	
کد حرفه:	حرفه:	سرپرست کارگاه فرش بافی	سطح صلاحیت: L1	استاندارد عملکرد کار: چلّه کشی بر دار یا دستگاه بافت فرش و تنظیم کشش آن	
	کد وظیفه:	وظیفه:	گروه کاری/شغل:		
	کد کار:	کار:	سطح شایستگی:		
کد ملی کار:					
ردیف	مرا حل کار	شرایط عملکرد (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	نتایج ممکن	استاندارد (شاخص ها/داوری انمره دهی)	نمره
۱	قرار دادن مهار و چوب هاف بین چلّه ها	- دار چلّه کشی شده - چوب هاف - سیخ بودکشی - کارگاه بافت فرش - ۱۵ دقیقه	- مهار و هاف را به طور دقیق از بین چلّه ها عبور داده است	مشاهده و بررسی قرارگیری زیر و روی چلّه ها	۳ ۱۰۰٪
			- یک یا دو چلّه جابجا روی هاف قرار گرفته اند	// // // // // //	۲ تا ۷۰٪
			- بیش از سه چلّه از روی هاف عبور داده است	// // // // // //	۱ زیر ۷۰٪
۲	بستن نخ اتصال به کوچی و بستن کوچی به دار	- دار چلّه کشی شده - چوب کوچی - نخ مناسب - میخ و چکشی - زیر سری - کارگاه بافت فرش - ۱۵ دقیقه	- اتصال زیرسری ها و کوچی در جای مناسب خود روی دار	مشاهده و بررسی قرارگیری زیرسری ها و کوچی	۳ ۱۰۰٪
			- حدودا کوچی ها و زیرسری ها در جای خود بسته شده اند	// // // // // //	۲ تا ۷۰٪
			- کوچی ها و زیرسری ها در جای اشتباه بسته شده اند	// // // // // //	۱ زیر ۷۰٪
۳	انصال نخ های چلّه روی کوچی	- دار چلّه کشی شده - چوب کوچی - نخ کوچی بندی - کارگاه بافت فرش - ۶۰ دقیقه	- بستن دقیق نخ های چلّه به کوچی	مشاهده و بررسی بستن نخ های چلّه	۳ ۱۰۰٪
			- بستن حدودی نخ های چلّه به کوچی	// // // // // //	۲ تا ۷۰٪
			- نمی تواند نخ های چلّه را به کوچی ببندد	// // // // // //	۱ زیر ۷۰٪
۴	زیرسازی	- دار چلّه کشی شده - نخ بود - نخ زنجیره - دفتین - چاقو یا فلّاب بافت - سیخ بودکشی - خامه رنگی - کارگاه بافت فرش - ۴۵ دقیقه	- زیرسازی دقیق انجام شده است.	مشاهده و بررسی زنجیره ، گلم باف و طراز زیرسازی	۳
			- زیرسازی نسبتا دقیق انجام شده است.	// // // // // //	۲
			- زیرسازی نامناسب انجام شده است.	// // // // // //	۱
۵					
شایستگی های غیر فنی ، ایمنی ، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش		مسئولیت پذیری نقش در تیم			
☐ بله ☐ خیر		ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)			
معیار شایستگی انجام کار : کسب حداقل نمره ۲ از تمام مراحل کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیر فنی ، ایمنی ، بهداشت ، توجهات زیست محیطی و نگرش کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار.					

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها				
شایستگی های غیر فنی ایمنی و بهداشت ، توجهات زیست محیطی	خود ارزیابی هنرجو	۱	۲	۳	
شایستگی های فنی	فرآیند کار	خود ارزیابی هنرجو	۱	۲	۳
شاخص های کار					
تذکر					

بررسی کلی دروس و رفع اشکال هنرجویان

فصل دوم (کتاب درسی چله‌کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه چهارم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ	سربندی ساده بافی یا گلیمک

ابزار کمک آموزشی:

- پوستر ۴ (ساده بافی گلیمک).
- پوستر ۵ (ایمنی).
- پوستر ۶ (بافت ملیله).

اهداف توانمندسازی:

- توضیح سربندی و کاربرد آن در بافته‌ها.
- توضیح در مورد جنس و محل اجرای سربندی.
- توضیح در مورد لزوم ایجاد سربندی.
- توضیح در مورد انواع روش‌های سربندی با توجه به مناطق مختلف.
- تشریح انواع سربندی (زنجیره، ملیله، دوگره، قایقی و گلیمک).
- اجرای سربندی (زنجیره، ملیله، دوگره، قایقی و گلیمک).

اگر از ابتدا ضربه‌های دفتین بر روی پودها محکم باشد چه اتفاقی می‌افتد؟

فکر کنید

اگر نحوه زدن دفتین به صورت تدریجی، آرام و یکنواخت نباشد، کشش پود از تنظیم خارج شده و باعث پایین زدگی و بالا زدگی می‌شود.

تصویر- روش صحیح در دست گرفتن دفتین

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنر آموز	هنر جو
<ul style="list-style-type: none"> - نمایش کاربرد و محل قرار گرفتن سربندی با فیلم،عکس یا اسلاید. - پرسش و پاسخ. - پرسش و پاسخ - تشریح اجزای سربندی - نمایش پوستر ایمنی - نمایش پوستر بافت ملبله - نمایش فیلم مراحل بافت سربندی یا اجرای عملی آن 	<ul style="list-style-type: none"> - مشاهده فیلم و عکس. - یادداشت برداری. - پرسش و پاسخ. - تقلید و تکرار. - رعایت ایمنی هنگام دفتین ژان. - کنترل سربندی بافته شده و رفع اشکال آن

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی ، ایمنی و بهداشت ، توجهات زیست محیطی	- مدیریت زمان.					
	- مدیریت مواد و تجهیزات.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- سربندی ابتدای کار.				
		- پودگذاری سراسری.				
		- دفتین زدن.				
		- شیرازه پیچی.				
		- سربندی ابتدای کار.				
	شاخص های کار	- انتخاب مواد مصرفی مناسب.				
		- بافت زنجیره منظم و صاف.				
		- نحوه صحیح دفتین زدن.				
		- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.				
		- صاف و یکدست بودن ابتدای کار.				
		- شیرازه پیچی یکدست و صاف.				
					تذکر	

فصل دوم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه پنجم

عناوین درس	ابزار و تجهیزات مورد نیاز
بافت گلیم ساده	دار آچار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه

ابزار کمک آموزشی:

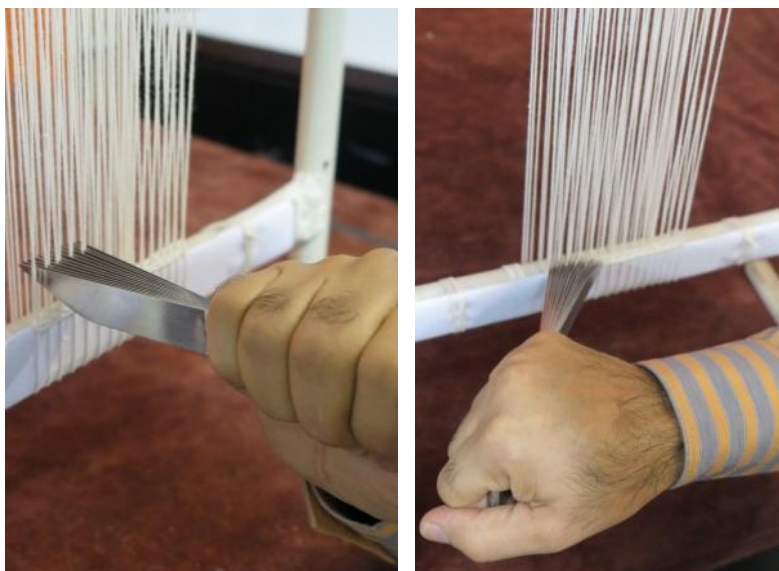
اهداف توانمندسازی:

- توضیح در مورد انواع کاغذهای شطرنجی و رج شمارهای آن.
- توضیح انواع نقشه های موجود در گلیم بافی.
- توضیح خواندن نقشه و اجرای آن بر روی بافته ها به نسبت نوع نقشه.
- تشریح پودگذاری ساده و نحوه رد کردن پودها از لا به لای چله با دست یا سیخ.
- نقشه خوانی و اجرای آن بر روی بافت.
- پودگذاری به روش سراسری.
- دفتین زدن.

ایمنی و بهداشت:

در هنگام بافت همیشه نحوه قرار دادن تیغه های دفتین نسبت به چله ها باید عمود باشد تا از پارگی چله ها جلوگیری شود(اگر دفتین بصورت مایل قرار بگیرد باعث پارگی نخ چله می شود).

تصویر- روش نادرست دفتین زدن (دقّه زنی)

فعالیت های یادگیری ساخت یافته

هنرجو	هنرآموز
<ul style="list-style-type: none"> - شنیدن. - مشاهده - یادداشت برداری. - پرسش و پاسخ. - تمرین و ممارست. 	<ul style="list-style-type: none"> - پرسش و پاسخ. - نمایش انواع کاغذهای شطرنجی یا عکس و اسلاید. - نمایش انواع نقشه‌ها با عکس یا اسلاید. - تشریح نقشه و اجرای آن بر روی بافت. - تشویق فراگیران به دیدن و اجرای کار. - تشریح بودگذاری ساده و نحوه رد کردن پودها از لابه‌لای چله‌ها با رعایت نکات ایمنی.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو	
توجهات زیست محیطی ، ایمنی و بهداشت ، شایستگی های غیر فنی	- مدیریت زمان.							
	- مدیریت مواد و تجهیزات.							
شایستگی های فنی	فرآیند کار	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو
		- سربندی ابتدای کار.						
		- پودگذاری سراسری.						
		- دفتتین زدن.						
		- شیرازه پیچی.						
		- پبرش چله ها و جداسازی گلیم.						
	شاخص های کار	- انتخاب مواد مصرفی مناسب.						
		- بافت زنجیره منظم و صاف.						
		- نحوه صحیح دفتتین زدن.						
		- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.						
		- صاف و یکدست بودن ابتدای کار.						
		- شیرازه پیچی یکدست و صاف.						
							تذکر	

فصل دوم (کتاب درسی چله‌کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه ششم

عناوین درس	ابزار و تجهیزات مورد نیاز
بافت گلیم چاکدار	دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه

ابزار کمک آموزشی:

- فیلم ۱۱ و ۱۲.

اهداف توانمندسازی:

- تشریح پودگذاری چاک دار از لا به لای چله ها.

- پودگذاری به روش چاک‌دار بر اساس نقشه.

- دفتین زدن

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنر آموز	هنر جو
<ul style="list-style-type: none"> - تشریح پودگذاری چاک دار و نحوه فاصله انداختن یا ایجاد چاک به وسیله پودها. - نمایش عکس یا اسلاید. - پرسش و پاسخ. - ایجاد اشتیاق برای فراگیران. 	<ul style="list-style-type: none"> - مشاهده. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ.

ایمنی و بهداشت :

طرز صحیح گرفتن قلاب:

طرز اشتباه در دست گرفتن قلاب

روش نادرست استفاده از قلاب

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی ، ایمنی و بهداشت ، زیست محیطی	- مدیریت زمان.					
	- مدیریت مواد و تجهیزات.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- سربندی ابتدای دار.				
		- نقشه خوانی.				
		- پودگذاری مطابق نقشه.				
		- دفتین زدن.				
		- شیرازه پیچی.				
	شاخص های کار	- انتخاب مواد مصرفی مناسب.				
		- بافت زنجیره منظم و صاف.				
		- نحوه صحیح دفتین زدن				
		- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.				
		- شیرازه پیچی یکدست و صاف.				
		- نقشه خوانی درست.				
		- اجرای درست تکنیک.				
		- سفیدک نداشتن کار.				
- بافت صحیح مطابق یا نقشه.						
تذکر						

فصل دوم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه هفتم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	ادامه بافت گلیم چاکدار

ابزار کمک آموزشی:

- فیلم آموزشی.

اهداف توانمند سازی:

- پودگذاری به روش چاک دار از لا به لای چله ها.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنرآموز	هنرجو
- تشریح پودگذاری چاک دار و نحوه فاصله انداختن یا ایجاد چاک به وسیله پودها. - نمایش فیلم، عکس یا اسلاید. - پرسش و پاسخ. - ایجاد اشتیاق برای فراگیران.	- مشاهده. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی ، ایمنی و بهداشت ، توجهات زیست محیطی	- مدیریت زمان.					
	- مدیریت مواد و تجهیزات.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- پودگذاری مطابق نقشه.				
		- دفتین زدن.				
		- شیرازه پیچی.				
		- برش چله ها و جداسازی گلیم.				
	شاخص های کار	- نقشه خوانی درست.				
		- اجرای درست تکنیک.				
		- سفیدک نداشتن کار.				
		- بافت صحیح مطابق یا نقشه.				
		- ایجاد چاک در محل مشخص شده در نقشه.				
	- کشیده نشدن تارها در محل چاک ها و ایجاد نشدن فاصله بیش از حد مناسب.					
تذکر						

فصل دوم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه هشتم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب دفتین قیچی نخ پود رنگی نقشه قیچی سیخ پودکشی	بافت گلیم چله مشترک

ابزار کمک آموزشی:

- فیلم آموزشی.

اهداف توانمند سازی:

- تشریح پودگذاری چله مشترک در گلیم بافی.
- پودگذاری به روش چله مشترک براساس نقشه.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنر آموز	هنر جو
- تشریح پودگذاری چله مشترک و نحوه درگیر کردن پودها باهم در یک چله. - نمایش فیلم.	- مشاهده. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
توجهات زیست محیطی ایمنی و بهداشت ، شایستگی های غیر فنی ،	- مدیریت زمان.					
	- مدیریت مواد و تجهیزات.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- سربندی ابتدای دار.				
		- نقشه خوانی.				
		- پودگذاری پیچی مطابق نقشه.				
		- دفتین زدن.				
		- شیرازه پیچی.				
	شاخص های کار	- نقشه خوانی درست .				
		- اجرای درست تکنیک.				
		- سفیدک نداشتن کار.				
		- بافت صحیح مطابق با نقشه.				
		- انتخاب مواد مصرفی مناسب.				
		- بافت زنجیره منظم و صاف.				
		- نحوه صحیح دفتین زدن.				
		- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.				
		- شیرازه پیچی یکدست و صاف.				
تذکر						

فصل دوم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه نهم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	بافت گلیم چله مشترک

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمندسازی:

- تشریح پودگذاری چله مشترک در گلیم بافی.
- توضیح در مورد نحوه گرفتن دفتین در دست.
- توضیح در مورد لزوم ونحوه کوبیدن دفتین بر روی پودها.
- توضیح در مورد مقدار کشش پودها در هنگام دفتین زنی.
- تشریح پود زنی به وسیله دفتین به شکل یکنواخت و تکرار آن تا پایان کار.
- توضیح در مورد شیرازه و انواع آن در بافته‌ها.
- توضیح در مورد جنس و رنگ شیرازه‌ها.
- پودگذاری به روش چله مشترک براساس نقشه.
- دفتین زدن با رعایت اصول ایمنی.
- بافت شیرازه به روش صحیح.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته

هنرآموز	هنرجو
<ul style="list-style-type: none"> - تشریح بودگذاری چله مشترک و نحوه درگیر کردن پودها باهم در یک چله. - نمایش عکس و اسلاید. - تشریح نحوه گرفتن دفتین در دست هنگام استفاده از آن. - پرسش و پاسخ. - نمایش نحوه کوبیدن دفتین بر روی پود با تذکر رعایت نکات ایمنی. - نمایش و اجرای کشش پود در هنگام دفتین زدن با رعایت نکات فنی و ایمنی (فاصله دست از روی بافته). - نمایش پودزنی به وسیله دفتین با فیلم، عکس یا اسلاید. - نمایش عملی و اجرای کار. - تشریح انواع شیرازه ها با عکس، اسلاید یا پوستر. - تشریح در مورد جنس و رنگ انواع شیرازها. 	<ul style="list-style-type: none"> - مشاهده. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ. - یادداشت برداری. - تمرین و ممارست. - برقراری ارتباط ما بین یادگیری و کاربرد آن در حین کار. - شنیدن. - دقت کردن.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
فرآیندها: زیست محیطی، ایمنی و بهداشت، شایستگی های غیر فنی،	- مدیریت زمان.					
	- مدیریت مواد و تجهیزات.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- بودگذاری مطابق نقشه.				
		- دقتین زدن.				
		- شیرازه پیچی.				
		- برش چله ها و جداسازی گلیم.				
	شاخص های کار	- نقشه خوانی درست.				
		- اجرای درست تکنیک.				
		- سفیدک نداشتن کار.				
		- بافت صحیح مطابق با نقشه.				
		- ایجاد چله مشترک در بافته مطابق نقشه.				
		- برجسته نشدن بیش از حد در محل ایجاد چله مشترک.				
		- نحوه صحیح دقتین زدن.				
		- شیرازه پیچی یکدست و صاف.				
تذکر						

دوره کردن دروس مربوط به فصل و رفع اشکال هنرجویان

فصل دوم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه یازدهم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	بافت گلیم تک قلاب

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمند سازی:

- تشریح پودگذاری تک قلاب در گلیم بافی.
- توضیح در مورد نحوه گرفتن دفتین در دست.
- توضیح در مورد لزوم و نحوه کوبیدن دفتین بر روی پودها.
- پودگذاری به روش تک قلاب بر اساس نقشه.
- دفتین زدن بر روی پودها.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنر آموز	هنر جو
- تشریح پودگذاری تک قلاب و نحوه درگیر کردن پودها باهم در یک چله. - نمایش عکس و اسلاید. - تشریح نحوه گرفتن دفتین در دست هنگام استفاده از آن. - پرسش و پاسخ. - نمایش نحوه کوبیدن دفتین بر روی پود با تذکر رعایت نکات ایمنی. - نمایش و اجرای کشش پود در هنگام دفتین زدن با رعایت نکات فنی و ایمنی (فاصله دست از روی بافته). - نمایش پودزنی به وسیله دفتین با فیلم، عکس یا اسلاید - نمایش عملی و اجرای کار. - تشریح انواع شیرازه ها با عکس، اسلاید یا پوستر. - تشریح در مورد جنس و رنگ انواع شیرازه ها.	- مشاهده. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ. - یاداشت برداری. - تمرین و ممارست. - برقراری ارتباط ما بین یادگیری و کاربرد آن در حین کار. - شنیدن. - دقت کردن.

ایمنی و بهداشت:

نرمش دست ها و انگشتان

- انگشت ها را مقابل خود قرار دهید و به صورت مداوم برای ۵ تا ۱۰ ثانیه مشت و سپس باز کنید.
- انگشت شصت خود را حول محوری چرخش دهید. این کار را برای ۵ تا ۱۰ ثانیه و ۳ تا ۵ بار انجام دهید.
- کف دست هایتان را به هم فشار دهید و سعی کنید با دست مخالف ، بر دست دیگر نیرو وارد کنید.
- با استفاده از یکی از دستان ، دست مخالف را بگیرید و به آرامی خم کنید. همین عمل را در جهت مخالف، یعنی روبه بالا انجام دهید تا احساس کشش بیشتری کنید.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی ، ایمنی و بهداشت ، توجهات زیست محیطی	- مدیریت زمان.					
	- مدیریت مواد و تجهیزات.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- سرپندی ابتدای دار.				
		- نقشه خوانی.				
		- بودگذاری پیچی مطابق نقشه.				
		- دفتتین زدن.				
		- شیرازه پیچی.				
	شاخص های کار	- انتخاب مواد مصرفی مناسب.				
		- بافت زنجیره منظم و صاف.				
		- نحوه صحیح دفتتین زدن.				
		- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.				
		- نقشه خوانی درست.				
	- سفیدک نداشتن کار.					
	- بافت صحیح مطابق با نقشه.					
تذکر						

فصل دوم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه دوازدهم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	ادامه بافت گلیم تک قلاب

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمند سازی:

- توضیح در مورد مقدار کشش پود ها در هنگام دفتین زنی.
- تشریح پود زنی به وسیله دفتین به شکل یکنواخت و تکرار آن تا پایان کار.
- توضیح در مورد شیرازه و انواع آن در بافته ها.
- توضیح در مورد جنس و رنگ شیرازه ها.
- پود گذاری پودهای رنگی به روش تک قلاب بر اساس نقشه.
- کوبیدن دفتین ها با رعایت اصول ایمنی.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنر آموز	هنر جو
- نمایش و اجرای کشش پود در هنگام دفتین زدن با رعایت نکات فنی و ایمنی (فاصله دست از روی بافته). - نمایش پود زنی به وسیله دفتین با فیلم، عکس یا اسلاید. - نمایش عملی و اجرای کار. - تشریح انواع شیرازه ها با عکس، اسلاید یا پوستر. - تشریح در مورد جنس و رنگ انواع شیرازه ها.	- مشاهده. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ. - یادداشت برداری. - تمرین و ممارست. - برقراری ارتباط ما بین یادگیری و کاربرد آن در حین کار. - شنیدن. - دقت کردن.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی توجهات زیست محیطی ، ایمنی و بهداشت ،	مدیریت زمان .							
	مدیریت مواد و تجهیزات.							
شایستگی های فنی	فرآیند کار	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو
		نقشه خوانی.						
		پودگذاری پیچی مطابق نقشه.						
		شیرازه پیچی.						
		دفتین زدن.						
	شاخص های کار	انتخاب مواد مصرفی مناسب.						
		بافت زنجیره منظم و صاف.						
		نحوه صحیح دفتین زدن.						
		جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.						
		شیرازه پیچی یکدست و صاف.						
نقشه خوانی درست.								
اجرای درست تکنیک.								
سفیدک نداشتن کار.								
بافت صحیح مطابق یا نقشه.								
							تذکر	

فصل دوم (کتاب درسی چله‌کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه سیزدهم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	بافت گلیم جفت قلاب

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمند سازی:

- تشریح پودگذاری جفت قلاب در گلیم بافی.
- توضیح در مورد نحوه گرفتن دفتین در دست.
- توضیح در مورد لزوم نحوه کوبیدن دفتین بر روی پودها.
- پودگذاری به روش جفت قلاب بر اساس نقشه.
- دفتین زدن به شکل صحیح.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته

هنرآموز	هنرجو
- تشریح پودگذاری چله مشترک و نحوه درگیر کردن پودها - بهم در یک چله. - نمایش عکس و اسلاید. - تشریح نحوه گرفتن دفتین در دست هنگام استفاده از آن. - پرسش و پاسخ. - نمایش نحوه کوبیدن دفتین بر روی پود با تذکر رعایت نکات ایمنی.	- مشاهده. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ. - یادداشت برداری. - تمرین و ممارست. - برقراری ارتباط ما بین یادگیری و کاربرد آن در حین کار. - شنیدن. - دقت کردن.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو	
توجهات زیست محیطی ایمنی و بهداشت ، شایستگی های غیر فنی ،	مدیریت زمان.							
	مدیریت مواد و تجهیزات.							
شایستگی های فنی	فرآیند کار	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو
		سربندی ابتدای دار.						
		نقشه خوانی.						
		پودگذاری مطابق نقشه.						
		دفتین زدن.						
		شیرازه پیچی.						
	شاخص های کار	انتخاب مواد مصرفی مناسب.						
		بافت زنجیره منظم و صاف.						
		نحوه صحیح دفتین زدن.						
		جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.						
		شیرازه پیچی یکدست و صاف.						
		نقشه خوانی درست.						
		اجرای درست تکنیک.						
		سفیدک نداشتن کار.						
بافت صحیح مطابق یا نقشه.								
							تذکر	

فصل دوم (کتاب درسی چله‌کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه چهاردهم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	ادامه بافت گلیم جفت قلاب

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمند سازی:

- توضیح در مورد مقدار کشش پود ها در هنگام دفتین زنی.
- تشریح پود زنی به وسیله دفتین به شکل یکنواخت و تکرار آن تا پایان کار.
- توضیح در مورد شیرازه و انواع آن در بافته ها.
- توضیح در مورد جنس و رنگ شیرازه ها.
- پودگذاری به روش جفت قلاب بر اساس نقشه.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنر آموز	هنر جو
- نمایش و اجرای کشش پود در هنگام دفتین زدن با رعایت نکات فنی و ایمنی (فاصله دست از روی بافته). - نمایش پودزنی به وسیله دفتین با فیلم، عکس یا اسلاید. - نمایش عملی و اجرای کار. - تشریح انواع شیرازه ها با عکس، اسلاید یا پوستر. - تشریح در مورد جنس و رنگ انواع شیرازه ها.	- مشاهده. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ. - یادداشت برداری. - تمرین و ممارست. - برقراری ارتباط ما بین یادگیری و کاربرد آن در حین کار. - شنیدن. - دقت کردن.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی، ایمنی و بهداشت، تجهیزات زیست محیطی	- مدیریت زمان.							
	- مدیریت مواد و تجهیزات.							
شایستگی های فنی	فرآیند کار	عناوین شایستگی ها <td>۱</td> <td>۲</td> <td>۳</td> <td>خود ارزیابی هنرجو</td>			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو
		- نقشه خوانی.						
		- پودگذاری مطابق نقشه.						
		- دفتین زدن.						
		- شیرازه پیچی.						
	- نقشه خوانی.							
شناختن های کار	- انتخاب مواد مصرفی مناسب.							
	- بافت زنجیره منظم و صاف.							
	- نحوه صحیح دفتین زدن.							
	- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.							
	- شیرازه پیچی یکدست و صاف.							
	- نقشه خوانی درست.							
	- اجرای درست تکنیک.							
	- سفیدک نداشتن کار.							
	- بافت صحیح مطابق یا نقشه.							
							تذکر	

فصل دوم (کتاب درسی چله‌کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه پانزدهم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	بافت گلیم پود معلق

ابزار کمک آموزشی:

- فیلم آموزشی پودگذاری به روش معلق.

اهداف توانمندسازی:

- تشریح روش پودگذاری معلق.
- پودگذاری به روش معلق براساس نقشه.
- دفتین زدن با رعایت نکات ایمنی.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنرآموز	هنرجو
- تشریح پودگذاری به روش معلق و نحوه درگیر کردن پودها باهم در یک چله. - نمایش عکس و اسلاید. - تشریح نحوه گرفتن دفتین در دست هنگام استفاده از آن. پرسش و پاسخ. - نمایش نحوه کوبیدن دفتین بر روی پود با تذکر رعایت نکات ایمنی.	- مشاهده. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ. - یادداشت برداری. - تمرین و ممارست. - برقراری ارتباط ما بین یادگیری و کاربرد آن در حین کار - شنیدن. - دقت کردن.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی، ایمنی و بهداشت، تجهیزات زیست محیطی	- مدیریت زمان.							
	- مدیریت مواد و تجهیزات.							
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- سریندی ابتدای دار.						
		- نقشه خوانی.						
		- پودگذاری مطابق نقشه.						
		- دقتین زدن.						
		- شیرازه پیچی.						
	شاخص های کار	- انتخاب مواد مصرفی مناسب.						
		- بافت زنجیره منظم و صاف.						
		- نحوه صحیح دقتین زدن.						
		- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.						
		- شیرازه پیچی یکدست و صاف.						
- نقشه خوانی درست.								
- اجرای درست تکنیک.								
- سفیدک نداشتن کار.								
- بافت صحیح مطابق یا نقشه.								
							تذکر	

فصل دوّم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه شانزدهم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	بافت گلیم پود معلق زنجیره بافی سربندی گلیمک ملیله بافی برش و جداسازی گلیم از دار

ابزار کمک آموزشی:

- پوستر (زنجیره بافی).
- پوستر (ساده بافی گلیمک).
- پوستر (ایمنی).
- پوستر (بافت ملیله).

اهداف توانمند سازی :

- شرح چگونگی برش چله ها و جداسازی گلیم از دار.
- توضیح اهمیت گره سرچله ها پس از برش.
- شل کردن چله ها.
- بریدن چله ها از محل خط برش بر اساس اصول مربوطه.
- بازکردن چله های ابتدای گلیم و گره زدن آن ها.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنرآموز	هنرجو
<ul style="list-style-type: none"> - نمایش و اجرای کشش پود در هنگام دفتین زدن با رعایت نکات فنی و ایمنی (فاصله دست از روی بافته). - نمایش پودزنی به وسیله دفتین با فیلم، عکس یا اسلاید. - نمایش عملی و اجرای کار. - تشریح انواع شیرازه ها با عکس، اسلاید یا پوستر. - تشریح در مورد جنس و رنگ انواع شیرازه ها. - شرح چگونگی برش چله ها و جداسازی گلیم از دار. - نمایش فیلم مراحل برش چله ها و جداسازی گلیم از دار با پرسش و پاسخ. 	<ul style="list-style-type: none"> - مشاهده. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ. - یاداشت برداری. - تمرین و ممارست. - برقراری ارتباط ما بین یادگیری و کاربرد آن در حین کار. - شنیدن. - دقت کردن.

سوال

جدا کردن گلیم از روی دار به روش اول چه محاسنی دارد؟

از کجی و سره دار شدن گلیم جلوگیری می شود.

نمونه برگ ۸-۱ - تحلیل استاندارد عملکرد کار

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش

نوبت:	تاریخ ارزشیابی :	شماره مَنی	نام و نام خانوادگی			
استاندارد عملکرد کار: پودگذاری و ایجاد نقش در گلیم براساس نقشه و جداسازی گلیم یافته شده از دار بافندگی	L1	سطح صلاحیت:	حرفه :		کد حرفه :	
		گروه کاری:	بافت فرش	۰۶	کد وظیفه:	
		دانش	بافت گلیم ساده	۰۶۰۱	کد کار:	
		سطح شایستگی:	کار:		کد مَنی کار:	

<p>۱- شرایط انجام کار :</p> <ul style="list-style-type: none"> - کارگاه بافت گلیم. - دار ۱۵۰ × ۱۰۰ گلیم بافی. - نقشه گلیم.
<p>۲- شاخص های اصلی استاندارد عملکرد کار:</p> <ul style="list-style-type: none"> - سربندی ابتدای دار . - نقشه خوانی و پودگذاری مطابق نقشه . - دقه زنی و شیرازه پیچی. - برش چله ها و جداسازی گلیم.
<p>۳- ابزارهای ارزشیابی:</p> <p>مشاهده و بررسی دقیق سربندی مشاهده نوع دقت در پود گذاری مطابق با نقشه - دقه زنی صحیح و شیرازه پیچی - مشاهده چگونگی شل کردن دار قبل از برش چله ها - مشاهده برش صحیح چله ها.</p>
<p>۴- ابزار و تجهیزات مورد نیاز انجام کار:</p> <p>دفتین - سیخ پودکشی - دار گلیم بافی - نقشه گلیم - خامه رنگی و پود مناسب - قیچی - آچار دار.</p>
<p>۵- تکالیف کاری مرتبط در گروه کاری/شغل:</p>

نمونه برگ ۹-۱ - ارزشیابی کار

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش

نام و نام خانوادگی:		شماره ملی		تاریخ ارزشیابی:		نوبت:	
کد حرفه:	حرفه:	سطح صلاحیت:	L1	استاندارد عملکرد کار:			
کد وظیفه:	وظیفه:	گروه کاری/شغل:	دانش	پودگذاری و ایجاد نقش در گلیم براساس نقشه و جدسازی گلیم بافته شده از دار بافندگی			
کد کار:	کار:	سطح شایستگی:					
کد ملی کار:							

ردیف	مرا حل کار	شرایط عملکرد (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	نتایج ممکن	استاندارد (شاخص ها/ داوری /نمره دهی)	نمره
۱	سربندی	- دار چله کشی شده - واژم و ابزار بافت گلیم - نخ ، پود و مواد بافت گلیم - کارگاه بافت فرش ۴۵ دقیقه	- سربندی را با دقت تمام انجام می دهد. - تا حدودی در اجرای سربندی موفق است. - نمی تواند سربندی درست و صحیحی را انجام دهد.	مشاهده و بررسی سربندی درست و صحیح	۳
				// // // // //	۲
				// // // // //	۱
۲	نقشه خوانی و پودگذاری	- نقشه گلیم - دار چله کشی شده - لوازم و ابزار بافت گلیم - خامه و پود گلیم بافی کارگاه بافت فرش ۶۰ دقیقه	- مطابق با نقشه بافت گلیم را به درستی انجام می دهد. - در بافت تا حدودی با نقشه مشکل دارد. - نمی تواند مطابق با نقشه ببافد.	مشاهده و بررسی	۳
				// //	۲
				// //	۱
۳	دفتین زدن و شیرازه پیچی	- خامه و پود گلیم بافی - دار چله کشی و بافته شده - دقّه - سیخ پود کشی کارگاه بافت فرش ۱۵ دقیقه	- به خوبی دقه می زند و شیرازه پیچی می کند. - تا حدودی در دقه زنی و شیرازه پیچی مشکل دارد. - نمی تواند دقه زنی و شیرازه پیچی را انجام دهد.	مشاهده و بررسی	۳
				// //	۲
				// //	۱
۴	برش چله ها و جدسازی گلیم از دار	- دار با گلیم بافته شده بر روی آن - قیچی - آچار دار کارگاه بافت فرش ۱۵ دقیقه	- به خوبی دار را شل کرده و چله را می برد. - نمی تواند به طور صحیح دار را شل کرده و چله ها را برد.	مشاهده و بررسی	۳
				// //	۲
				// //	۱
		مسئولیت پذیری نقش در تیم			
		شایستگی های غیر فنی ، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش			
☐ پله ☐ خیر ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)					
معیار شایستگی انجام کار : کسب حداقل نمره ۲ از تمام مراحل کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیر فنی ، ایمنی، بهداشت ، توجهات زیست محیطی و نگرش کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار					

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو	
توجهات زیست محیطی ایمنی و بهداشت ، شایستگی های غیر فنی ،	- مدیریت زمان.							
	- مدیریت مواد و تجهیزات.							
شناختی های فنی	فرآیند کار	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو
		- شیرازه پیچی یکدست و صاف.						
		- نقشه خوانی درست.						
		- اجرای درست تکنیک.						
		- سفیدک نداشتن کار.						
	- بافت صحیح مطابق با نقشه.							
	- برش چله و جداسازی گلیم از دار.							
شاخص های کار	بافت منظم و دقیق.							
	سربندی صاف و یکدست بالای کار.							
	کج و ناصاف نبودن گلیم .							
							تذکر	

جلسه هفدهم

رفع اشکال

جلسه هجدهم

میان ترم

فصل سوم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه نوزدهم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	سیه بندی چله کشی کوجی بندی بافت سربندی

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمندسازی:

- توضیح سربندی و کاربرد آن در بافته ها.
- توضیح در مورد جنس و محل اجرای سربندی.
- توضیح در مورد لزوم ایجاد سربندی در بافته ها.
- توضیح در مورد انواع روش های سربندی با توجه به مناطق مختلف.
- تشریح انواع سربندی شامل (زنجیره، مليله، دوگره، قایقی و گلیمک).
- سیه بندی براساس نقشه.
- چله کشی براساس نقشه.
- انجام سربندی و روش های مختلف آن.

فکر کنید

هنگام تمام شدن پود رنگی در میانه بافت پود رنگی جدید روی کدام چله درگیر می شود؟ چرا؟

حدود ۲ سانتی متر قبل از تمام شدن پود رنگی، پود رنگی جدید را وارد تارهای قبل تر (دو سانتی متر عقب تر) کرده و آرام آرام با دفتین روی پود قبلی می خوابانند.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنرآموز	هنرجو
<ul style="list-style-type: none"> - نمایش کاربرد و محل قرار گرفتن سربندی با عکس، اسلاید یا فیلم. - پرسش و پاسخ. - نمایش سربندی در بافته ها با فیلم، عکس یا اسلاید. - نمایش و اجرای فیلم، عکس یا اسلاید. 	<ul style="list-style-type: none"> - شنیدن و مشاهده. - فیلم و عکس. - یادداشت برداری. - پرسش و پاسخ. - تقلید و تکرار. - تشریح انواع سربندی بصورت اجرایی (عملی).

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی ایمنی و بهداشت، توجهات زیست محیطی	- مسئولیت پذیری.					
	- درست کاری و کسب روزی حلال.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- تنظیم و قرینه سازی دار با استفاده از آچار و ...				
		- سیه بندی بر روی دار.				
		- زهوار بندی.				
		- چله کشی .				
		- کوچی بندی.				
		- سریندی.				
	شاخص های کار	- رعایت اصول درست تنظیم دار.				
		- مطابقت سیه بندی پایین و بالای دار.				
		- قرار گیری درست نخ زهوارها بر روی راست رو ها.				
		- کشش یکسان تمامی تارها.				
		- زیر و روی منظم و هماهنگ چله ها.				
		- بافت درست سریندی ابتدای کار.				
		- درست دفتین زدن و درست خوابیدن پودها بر روی هم.				
- پود دهی دقیق و صاف.						
تذکر						

فصل سوم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه بیستم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	بافت ساده بافی

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمند سازی:

- توضیح و تشریح پودگذاری ساده و نحوه رد کردن پودها از لابه لای چله ها به وسیله دست یا سیخ.
- توضیح و تشریح شیرازه پیچی در کناره های بافته.
- توضیح و تشریح یکنواخت سازی شیرازه پیچی همتراز با بافت.
- توضیح و لزوم کشیدن خط طراز در انتهای بافت بر روی چله ها.
- پودگذاری ساده و زیر و رو کردن پودها از لابه لای تارها.
- کوبیدن دفتین بر روی هر ردیف پودگذاری.
- شیرازه پیچی کناره ها.

-

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنرجو	هنرآموز
<ul style="list-style-type: none">- مشاهده.- یادداشت برداری.- تقلید و تکرار.- پرسش و پاسخ.- تقلید و تکرار.- تمرین و ممارست.	<ul style="list-style-type: none">- تشریح پودگذاری ساده و نحوه رد کردن پود از لابه لای چله ها به صورت عملی با رعایت نکات ایمنی.- نمایش اسلاید یا عکس- پرسش و پاسخ.- نمایش نحوه کوبیدن دفتین بر روی پود با تذکر رعایت نکات ایمنی.- نمایش و اجرای کشش پود زنی با دفتین بصورت فیلم،عکس یا اسلاید- نمایش عملی و اجرای کار.- توضیح و تشریح اجرای عملی شیرازه پیچی.- تشریح و اجرای عملی برای یکنواخت سازی شیرازه ها با سطح بافت.- توضیح ایجاد خط برش بر روی چله ها با استفاده از ماژیک و خط کش.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خودارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی، ایمنی و بهداشت، تجهیزات زیست محیطی	- مسئولیت پذیری.							
	- درست کاری و کسب روزی حلال.							
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- پودگذاری ساده و رد کردن پودها از لا به لای چله ها.						خودارزیابی هنرجو
		- کوبیدن دفتین بر روی پودها.						
		- شیرازه پیچی در کناره های بافته.						
		- کشیدن خط طراز در انتهای بافت بر روی چله ها.						
	شاخص های کار	- پودگذاری ساده کاملاً صاف و یکدست.						
		- دفتین زدن درست و یکنواخت.						
		- ساده بافی منظم و یکدست بدون بالا زدگی یا پایین زدگی.						
		- یکنواخت سازی شیرازه پیچی همتراز با بافت.						
تذکر								

فصل سوّم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه بیست و یکم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	ساده بافی

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمند سازی:

- تشریح شل کردن چله ها به وسیله پیچ ها یا فندک های دار.
- تشریح آزاد نمودن گلیم از هم اتصالات (هاف و کوچی).
- توضیح و تشریح برش چله ها به وسیله قیچی و نگاه داشتن گلیم جهت عدم افتادن.
- تشریح جداسازی گلیم از روی دار.
- توضیح لزوم سربندی یا گره زدن در انتهای گلیم.
- تشریح سربندی و گره زدن در انتهای گلیم.
- بافت گلیم ساده.
- آزاد کردن گلیم بافته شده از اتصالات.
- شل کردن چله ها.
- بریدن چله ها و جداسازی گلیم از روی دار.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنرآموز	هنرجو
<ul style="list-style-type: none"> - تشریح و نمایش عملی برای شل کردن چله ها. - نمایش فیلم. - پرسش و پاسخ. - تشریح و نمایش عملی برای آزاد سازی گلیم از همه اتصالات. - نمایش عملی و نحوه برش چله ها با قیچی. - اجرای عملی جداسازی گلیم از روی دار. - توضیح لزوم استفاده از سربندی یا گره در انتهای گلیم. - تشریح استفاده از سربندی یا گره در انتهای گلیم به همراه نمایش عکس، پوستر یا فیلم. 	<ul style="list-style-type: none"> - مشاهده. - یادداشت برداری. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ. - تقلید و تکرار. - تمرین و ممارست.

نمونه برگ ارزشیابی:

خود ارزیابی هنرجو	۱	۲	۳	عناوین شایستگی ها	نوع شایستگی
				- مسئولیت پذیری	شایستگی های غیر فنی ، ایمنی و بهداشت ، توجهات زیست محیطی
				- درست کاری و کسب روزی حلال	
خود ارزیابی هنرجو	۱	۲	۳	عناوین شایستگی ها	فرآیند کار شایستگی های فنی
				- پودگذاری ساده و رد کردن پودها از لابه لای چله ها.	
				- کوبیدن دفتین بر روی پودها.	
				- شیرازه پیچی در کناره های بافته.	
				- کشیدن خط طراز در انتهای بافت بر روی چله ها.	
				- پودگذاری ساده و رد کردن پودها از لابه لای چله ها.	
				- کوبیدن دفتین بر روی پودها.	
				- پودگذاری ساده کاملاً صاف و یکدست.	
				- دفتین زدن درست و یکنواخت.	
				- ساده بافی منظم و یکدست بدون بالا زدگی یا پایین زدگی.	
				- یکنواخت سازی شیرازه پیچی همتراز با بافت.	
					تذکر

فصل سوم (کتاب درسی چله‌کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه بیست و دوم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
انواع سوزن نخ پود رنگی قیچی انگشتانه نقشه	بافت گلیم سوزنی

ابزار کمک آموزشی:

- فیلم.

اهداف توانمند سازی:

- توضیح در مورد نقش اندازه‌ی با سوزن بر روی گلیم ساده.
- تشریح نقش اندازه‌ی با سوزن و انتخاب رنگ نسبت به زمینه.
- نقش اندازه‌ی با سوزن بر روی گلیم ساده بر اساس نقشه.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنر آموز	هنر جو
<ul style="list-style-type: none"> - توضیح در مورد نقش اندازه‌ی با سوزن به همراه عکس، اسلاید یا فیلم. - نصب پوستر. - پرسش و پاسخ. - تشریح نقش اندازه‌ی با سوزن به صورت اجرایی و عملی به همراه عکس یا فیلم. 	<ul style="list-style-type: none"> - مشاهده. - تقلید و تکرار. - تمرین و ممارست. - پرسش و پاسخ. - شنیدن.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو
شایستگی های غیر فنی ، ایمنی و بهداشت ، توجهات زیست محیطی	- مسئولیت پذیری.				
	- درست کاری و کسب روزی حلال.				
فرآیند کار	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو
	- برش و جداسازی بافته از روی دار.				
	- کشیدن طرح با مداد بر روی گلیم (انتقال طرح بر روی گلیم).				
	- آماده کردن نخ و سوزن.				
	- نقش اندازی با سوزن.				
شاخص های کار	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو
	- رعایت نکات ایمنی هنگام جداسازی بافته از دار.				
	- انتخاب طرح مناسب با این نوع تکنیک.				
	- انتقال صحیح طرح بر روی گلیم.				
	- نقش اندازی دقیق و اصولی و بدون خطا				
تذکر					

فصل سوم (کتاب درسی چله‌کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه بیست و سوم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
انواع سوزن نخ پود رنگی قیچی انگشت دانه نقشه	ادامه بافت گلیم سوزنی

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمند سازی:

- رعایت بهداشت فردی و نکات ایمنی هنگام استفاده از ابزار و تجهیزات.
- خلاقیت در به کارگیری از ابزار و تجهیزات.
- نقش‌اندازی با سوزن بر روی گلیم ساده براساس نقشه.

ایمنی و بهداشت

هنگام کار با سوزن باید مراقب انگشتان دست خود باشیم تا از آلودگی دست و آسیب آن با سوزن جلوگیری شود.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته

هنر آموز	هنر جو
<ul style="list-style-type: none"> - پرسش و پاسخ. - تشریح چگونگی رعایت بهداشت فردی و نکات ایمنی در بهداشت کار. - تشریح و کنترل و هدایت. 	<ul style="list-style-type: none"> - یادداشت برداری. - دقت. - انجام و رعایت نکات ایمنی و بهداشت کار. - به کارگیری روش های خلاقانه برای ارتقای سرعت و کیفیت در مراحل کار.

نمونه برگ ۸-۱ - تحلیل استاندارد عملکرد کار

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کار دانش

نوبت:	تاریخ ارزشیابی:	شماره ملی	نام و نام خانوادگی			
استاندارد عملکرد کار: ایجاد نقش بر گلیم با استفاده از بودگذاری ساده و پیچی و نقش دوزی با استفاده از سوزن و جداسازی از دار بافتگی.	L1	سطح صلاحیت:	سرپرستان کارگاه فرش بافی	حرفه:		کد حرفه
		گروه کاری:	بافت فرش	وظیفه:	۰۵	کد وظیفه
		سطح شایستگی:	بافت گلیم سوزنی	کار:	۰۵۰۵	کد کار
		دانش				کد ملی کار

۱- شرایط انجام کار:

- کارگاه بافت گلیم.
- دار ۱۵۰ × ۱۰۰ سانتیمتر.
- نقشه گلیم سوزنی.
- زمان: ۱۹۵ دقیقه

۲- نمونه / نقشه کار / مراحل پروژه / رویه انجام کار:

۳- شاخص های اصلی استاندارد عملکرد کار:

- سربندی ابتدای دار.
- نقشه خوانی و بودگذاری.
- دقتین زدن و شیرازه پیچی.
- دوخت نقش با بود و سوزن روی گلیم به روش پیچی.
- شل کردن پیچ های تنظیم دار و برش چله ها و جداسازی گلیم.

۴- ابزارهای ارزشیابی:

مشاهده و بررسی دقیق سربندی - مشاهده نوع بافت و دقت در یکنواختی بود گذاری ها و تطبیق آن با نقشه- مشاهده روش دقتین زدن و چگونگی پیچیدن شیرازه - مشاهده روش سوزن زنی و دوخت نقوش - کنترل و نظارت بر بازکردن پیچ های تنظیم و برش چله ها

۵- ابزار و تجهیزات مورد نیاز انجام کار:

دار گلیم بافی - دقه - قیچی - سوزن - بود و خامه - سیخ بودکشی - آچار مخصوص دار- نخ سربندی- متر- مازیک

۶- تکالیف کاری مرتبط در گروه کاری/شغل:

نمونه برگ ۹-۱ - ارزشیابی کار

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش

نام و نام خانوادگی:		شماره ملی	تاریخ ارزشیابی:	نوبت:	
کد حرفه:	حرفه:	سطح صلاحیت:	L1	استاندارد عملکرد کار:	
کد وظیفه:	وظیفه:	گروه کاری/شغل:	دانش	ایجاد نقش بر گلیم با استفاده از بودگذاری ساده و پیچی و نقش دوزی با استفاده از سوزن و جداسازی از دار بافندگی	
کد کار:	کار:	سطح شایستگی:			
کد ملی کار:					
ردیف	مرا حل کار	شرایط عملکرد (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	نتایج ممکن	استاندارد (شاخص ها/داوری انمره دهی)	نمره
۱	سربندی	- دار چله کشی شده. - دقه - پیچی - بیخ سربندی. - کارگاه بافت فرش ۴۵ دقیقه	- سربندی با دقت و صحیح انجام شده است. - تراکم بافت سربندی یکنواخت نیست. - سربندی کج و مایل شده است.	- زنجیره بافی کاملاً یکنواخت و کاملاً موازی با پایین دار است. - زنجیره بافی شل و سفت شده اما موازی با پایین دار می باشد. - زنجیره بافی با پایین دار موازی نمی باشد.	۳ تا ۱۰۰٪ ۲ تا ۷۰٪ ۱ زیر ۷۰٪
۲	نقشه خوانی و بود گذاری	- دار چله کشی شده. - بود - سیخ بودکنی. - پیچی. - کارگاه بافت فرش ۶۰ دقیقه	- بافت گلیم لادی مطابق نقشه و با دقت انجام شده است. - بافت گلیم لادی با اندکی تفاوت نسبت به نقشه انجام شده است. - بافت انجام نشده است.	- رعایت رج-شمار- اجرای دقیق نقوش مطابق با نقشه - رعایت رج-شمار- اندکی اختلاف در اجرای نقشه - اختلاف در رج-شمار- اختلاف مشهود در اجرای نقشه.	۳ تا ۱۰۰٪ ۲ تا ۷۰٪ ۱ زیر ۷۰٪
۳	دفتین زدن و شیرازه پیچی	- دار چله کشی شده. - بود - سیخ بودکنی. - دقه - پیچی. - کارگاه بافت فرش ۱۵ دقیقه	- تمام رجهای بافته شده یکنواخت و با کشش مناسب بود انجام شده است. - برخی رجها کشش مناسب ندارند - رج های بافته شده اموجاج دارند.	- موازی بودن رج ها با پایین دار- یکنواختی قطر و تراکم سرتاسری شیرازه - قطر و تراکم شیرازه تا حدودی یکنواخت است- تراکم رج های گلیم اندکی متغیر است. - رج های گلیم اموجاج دارد- قطر شیرازه های طرفین یکنواخت نیست.	۳ تا ۱۰۰٪ ۲ تا ۷۰٪ ۱ زیر ۷۰٪
۴	نقش اندازی سوزنی (نقش دوزی)	- دار بافته شده. - پیچی. - سوزن و بود مناسب. - آچار دار - کارگاه بافت فرش ۶۰ دقیقه	- نقوش با بود و رنگ مناسب با تراکم یکنواخت و مناسب و مطابق با نقشه ایجاد شده اند. - تراکم بودها و روش پیچیدن آنها یکنواخت نیست. - نقوش مطابق نقشه نمی باشند و تراکم و روش دوخت آنها یکنواخت نیست.	- تطبیق نقوش با نقشه - صحت پیچیدن بود ها و دوخت نقوش - تراکم یکنواخت بودهای نقوش. - تراکم بودها متغیر شده است. - نقوش با نقشه تطبیق ندارند.	۳ ۲ ۱
۵	برش چله ها و جداسازی گلیم از دار	- دار بافته شده. - پیچی. - آچار دار - کارگاه بافت فرش ۱۵ دقیقه	- بیخ های تنظیم دار شل شده و چله ها با طول مناسب و یکنواخت برش خورده اند. - بیخ های تنظیم دار شل شده چله ها با طول متغیر برش خورده اند. - قبل از باز کردن بیخ های تنظیم دار چله ها برش خورده اند.	- برش یکنواخت چله ها - طول مناسب چله های بالا و پایین گلیم - موازی بودن کناره های گلیم- یکنواختی سطح گلیم - برش چله ها یکنواخت - طول چله ها کوتاه است- کناره ها موازی یکدیگر و سطح گلیم یکنواخت است. - برش چله ها متغیر و طول آنها کوتاه - سطح گلیم مواج - کناره ها ناموازی	۳ ۲ ۱
درستکاری و کسب روزی حلال مسئولیت پذیری		شایستگی های غیر فنی ، ایمنی ، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش			
☐ بله ☐ خیر		ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)			
معیار شایستگی انجام کار : کسب حداقل نمره ۲ از تمام مراحل کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیر فنی ، ایمنی ، بهداشت ، توجهات زیست محیطی و نگرش کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار.					

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی، ایمنی و بهداشت، مهارت زیست محیطی	- مسئولیت پذیری					
	- درست کاری و کسب روزی حلال					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- برش و جدا سازی بافته از روی دار.				
		- کشیدن طرح با مداد بر روی گلیم(انتقال طرح بر روی گلیم).				
		- آماده کردن نخ و سوزن.				
		- نقش اندازی با سوزن.				
	شاخص های کار	- رعایت نکات ایمنی هنگام جدا سازی بافته از دار.				
		- انتخاب طرح مناسب با این نوع تکنیک.				
		- انتقال صحیح طرح بر روی گلیم.				
		- نقش اندازی دقیق و اصولی و بدون خطا.				
تذکر						

فصل چهارم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه بیست و چهارم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	سیه بندی چله کشی کوجی بندی بافت سربندی

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمندسازی:

- توضیح سربندی و کاربرد آن در بافته ها.
- توضیح در مورد جنس و محل اجرای سربندی.
- توضیح در مورد لزوم ایجاد سربندی در بافته ها.
- توضیح در مورد انواع روش های سربندی با توجه به مناطق مختلف.
- تشریح انواع سربندی شامل (زنجیره، ملیله، دوگره، قایقی و گلیمک).
- سیه بندی براساس نقشه
- چله کشی براساس نقشه.
- انجام سربندی و روش های مختلف آن.

فکر کنید

هنگام تمام شدن پود رنگی در میانه بافت پود رنگی جدید روی کدام چله درگیر می شود؟ چرا؟

حدود ۲ سانتی متر قبل از تمام شدن پود رنگی، پود رنگی جدید را وارد تارهای قبل تر (دو سانتی متر عقب تر) کرده و آرام آرام با دفتین روی پود قبلی می خوابانند.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته

هنرآموز	هنرجو
<ul style="list-style-type: none"> - نمایش کاربرد و محل قرار گرفتن سربندی با عکس،اسلاید یا فیلم. - پرسش و پاسخ. - نمایش سربندی در بافته ها با فیلم،عکس یا اسلاید. - نمایش و اجرای فیلم،عکس یا اسلاید. 	<ul style="list-style-type: none"> - شنیدن و مشاهده. - فیلم و عکس. - یادداشت برداری. - پرسش و پاسخ. - تقلید و تکرار. - تشریح انواع سربندی بصورت اجرایی(عملی).

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی، جهت زیست محیطی ایمنی و بهداشت، شایستگی های غیر فنی،	- مسئولیت پذیری.					
	- درست کاری و کسب روزی حلال.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- تنظیم و قرینه سازی دار با استفاده از آچار و ...				
		- سیه بندی.				
		- چله کشی.				
		- کوچی بندی.				
		- سر بندی.				
		- زهوار بندی.				
	شاخص های کار	- رعایت اصول درست تنظیم دار.				
		- مطابقت سیه بندی پایین و بالای دار.				
		- قرار گیری درست نخ زهوارها بر روی راست رو ها.				
		- پودگذاری منظم و دقیق.				
		- درست دفتین زدن.				
تذکر						

فصل چهارم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه بیست و پنجم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	سربندی (در گلیم لادی)

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمند سازی:

- توضیح سربندی و کاربرد آن.
- توضیح در مورد جنس و محل اجرای سربندی.
- توضیح در مورد لزوم ایجاد سربندی در بافته ها.
- توضیح در مورد انواع روش های سربندی با توجه به مناطق مختلف.
- تشریح انواع سربندی شامل (زنجیره، ملیله، دوگره، قایقی و گلیمک).
- بافت انواع سربندی (زنجیره، ملیله، دوگره، قایقی و گلیمک).

فعالیت های یادگیری ساخت یافته

هنرآموز	هنرجو
- نمایش کاربرد و محل قرار گرفتن سربندی با عکس، اسلاید یا فیلم. - پرسش و پاسخ. - نمایش سربندی در بافته ها با فیلم، عکس یا اسلاید. - تشریح و نمایش عکس یا اسلاید. - تشریح انواع سربندی بصورت اجرایی یا عملی.	- شنیدن. - مشاهده فیلم و عکس. - یادداشت برداری. - پرسش و پاسخ. - تقلید و تکرار.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو	
توجهات زیست محیطی ایمنی و بهداشت ، شایستگی های غیر فنی ،	- مدیریت زمان.							
	- مدیریت مواد و تجهیزات.							
شایستگی های فنی	فرآیند کار	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو
		- سربندی ابتدای دار.						
		- نقشه خوانی.						
		- پودگذاری مطابق نقشه.						
		- دفتین زدن.						
		- شیرازه پیچی.						
	شاخص های کار	- نحوه صحیح دفتین زدن.						
		- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.						
		- شیرازه پیچی یکدست و صاف.						
		- نقشه خوانی درست .						
		- اجرای درست تکنیک.						
		- سفیدک نداشتن کار.						
		- بافت صحیح مطابق یا نقشه.						
							تذکر	

فصل چهارم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه بیست و ششم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	بافت گلیم لادی

ابزار کمک آموزشی:

- فیلم.

- پوستر(ایمنی).

اهداف توانمندسازی:

- تشریح و نحوه پیچیدن پود بر روی تارها جهت ایجاد نقش.
- توضیح و تشریح نقشه خوانی و نحوه برخورد با زمینه و نقوش و تعویض رنگ ها و تکنیک کار.
- توضیح در مورد لزوم و نحوه کوبیدن دفتین بر روی پود ها.
- توضیح و تشریح مقدار کشش پودها و پود زنی به وسیله دفتین به شکل یکنواخت تا پایان کار.
- پودگذاری به روش لادی براساس نقشه.
- دفتین زدن با رعایت اصول ایمنی.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته

هنرجو	هنرآموز
- مشاهده. - دقت تمرین - ممارست. - تقلید و تکرار. - شنیدن. - یادداشت برداری. - پرسش و پاسخ.	- اجرای عملی پودپیچی. - بر روی تارها برای ایجاد نقش گلیم با رعایت نکات ایمنی. - پرسش و پاسخ. - نمایش پوستر،عکس یا اسلاید. - توضیح در مورد نقشه خوانی و تعویض رنگ در زمینه و نقش به همراه تکنیک کار. - نمایش نحوه کوبیدن دفتین بر روی پود با تذکر رعایت نکات ایمنی. - نمایش و اجرای کشش پودو پود زنی با دفتین بصورت فیلم عکس یا اسلاید. - نمایش عملی و اجرای کار.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو	
توجهات زیست محیطی ایمنی و بهداشت، شایستگی های غیر فنی	- مدیریت زمان.							
	- مدیریت مواد و تجهیزات.							
شایستگی های فنی	فرآیند کار	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو
		- سربندی ابتدای دار.						
		- نقشه خوانی.						
		- بودگذاری مطابق نقشه.						
		- دفتین زدن.						
		- شیرازه پیچی.						
	شاخص های کار	- نحوه صحیح دفتین زدن.						
		- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.						
		- شیرازه پیچی یکدست و صاف.						
		- نقشه خوانی درست.						
		- اجرای درست تکنیک.						
		- سفیدک نداشتن کار.						
		- بافت صحیح مطابق یا نقشه.						
							تذکر	

فصل چهارم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه بیست و هفتم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	ادامه بافت گلیم لادی

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمندسازی:

- توضیح و تشریح شیرازه پیچی در کناره های بافته.
- پیچیدن شیرازه در لبه های کار.
- بافت گلیم به روش لادی بر اساس نقشه.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنرآموز	هنر جو
- توضیح و تشریح اجرای عملی شیرازه پیچی. (عکس یا اسلاید و فیلم، پرسش و پاسخ). - تشریح و اجرای عملی برای یکنواخت سازی شیرازه ها با سطح بافت. (نمایش عکس یا فیلم). - نمایش فیلم روش بافت گلیم لادی.	- شنیدن. - مشاهده. - یادداشت برداری. - تمرین و ممارست. - پرسش و پاسخ. - تقلید و تکرار.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو	
فرآیندها: زیست محیطی، ایمنی و بهداشت، شایستگی های غیر فنی،	مدیریت زمان.							
	مدیریت مواد و تجهیزات.							
شایستگی های فنی	فرآیند کار	سرپندی ابتدای دار.						
		نقشه خوانی.						
		پودگذاری مطابق نقشه.						
		دفتین زدن.						
		شیرازه پیچی.						
	شاخص های کار	نحوه صحیح دفتین زدن.						
		جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.						
		شیرازه پیچی یکدست و صاف.						
		نقشه خوانی درست.						
		اجرای درست تکنیک.						
		سفیدک نداشتن کار.						
		بافت صحیح مطابق یا نقشه.						
							تذکر	

فصل چهارم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه بیست و هشتم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	جداسازی گلیم لادی

ابزار کمک آموزشی:

- فیلم.

اهداف توانمندسازی:

- توضیح و تشریح شیرازه پیچی در کناره‌های بافته.
- توضیح و تشریح یکنواخت سازی شیرازه پیچی همتراز با بافت.
- توضیح و لزوم کشیدن خط طراز در انتهای بافت بر روی چله ها.
- تشریح شل کردن چله ها به وسیله پیچ ها یا فندک های دار.
- شل کردن چله‌ها.
- تشریح آزاد نمودن گلیم از هم اتصالات(هاف و کوچی).
- آزاد کردن گلیم از اتصالات.
- توضیح و تشریح برش چله‌ها به وسیله قیچی و نگه داشتن گلیم جهت عدم افتادن آن.
- تشریح جداسازی گلیم از روی دار.
- برش چله‌ها و جداسازی گلیم از دار.

برای ایجاد تنوع در شیرازهٔ جناغی چه کارهای دیگری می توان انجام داد. درگروه فکر کنید و پاسخ خود را در کلاس مطرح کنید.

فکر کنید

برای ایجاد تنوع در این نوع شیرازه می توان بر حسب سلیقه شخصی هر چند سانت به چند سانت رنگ خامه را تغییر داد و یا همزمان از دو رنگ مختلف برای بافت شیرازه استفاده کرد.

چنانچه نخ شیرازهٔ در میانه کار بافت به اتمام برسد چه باید کرد؟ روی دار تمرین کرده و پاسخ عملی آن را یافته و به هنرآموز خود نشان دهید.

مسأله

ادامه نخ قبلی و نخ شیرازه جدید را در امتداد چله های شیرازه قرار داده و شیرازه پیچی را مانند همان ابتدای کار ادامه داده بصورتی که تمامی نخ های قبلی داخل شیرازه باقی بمانند.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنرآموز	هنرچو
<ul style="list-style-type: none"> - توضیح و تشریح اجرای عملی شیرازه پیچی (عکس یا اسلاید و فیلم، پرسش و پاسخ). - تشریح و اجرای عملی برای یکنواخت سازی شیرازه ها با سطح بافت (نمایش عکس یا فیلم). - توضیح ایجاد خط برش بر روی چله ها با استفاده از ماژیک و خط کش. - تشریح و نمایش عملی برای شل کردن چله ها (نمایش فیلم). - تشریح و نمایش عملی برای آزاد سازی گلیم از همه اتصالات (نمایش فیلم). - نمایش عملی و توضیح نحوه برش چله با پیچی (اجرای فیلم، عکس یا اسلاید). - اجرای عمل جداسازی گلیم از روی دار (اجرای فیلم). 	<ul style="list-style-type: none"> - شنیدن. - مشاهده. - یادداشت برداری. - تمرین و ممارست. - پرسش و پاسخ. - تقلید و تکرار.

نمونه برگ ۸-۱ - تحلیل استاندارد عملکرد کار

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش

نوبت:	تاریخ ارزشیابی:	شماره ملی	نام و نام خانوادگی		
استاندارد عملکرد کار: سرپندی، نقشه خوانی، بودگذاری و پیچیدن بود برای ایجاد نقش، دفتین زدن، شیرازه پیچی، جداسازی گلیم از دار بافندگی.	L1	سطح صلاحیت:	سرپرستان کارگاه فرش بافی	حرفه:	
		گروه کاری:	بافت فرش	وظیفه:	۰۶
		سطح شایستگی:	بافت گلیم لادی	کار:	۰۶۰۳
		دانش			
<p>۱- شرایط انجام کار:</p> <ul style="list-style-type: none"> - کارگاه بافت فرش - دار گلیم بافی ۱۵۰ × ۱۰۰ سانتیمتر زمان ۱۳۵ دقیقه 					
<p>۲- نمونه / نقشه کار / مراحل پروژه / رویه انجام کار:</p>					
<p>۱- شاخص های اصلی استاندارد عملکرد کار:</p> <ul style="list-style-type: none"> - سرپندی ابتدای دار - نقشه خوانی، بود گذاری و پیچیدن آن - دفتین زدن و شیرازه پیچی - شل کردن دار و برش چله ها (جداسازی گلیم از دار) 					
<p>۴- ابزارهای ارزشیابی:</p> <p>مشاهده و بررسی - متر</p>					
<p>۵- ابزار و تجهیزات مورد نیاز انجام کار:</p> <p>دار گلیم یافی - بود و خامه گلیم بافی - سیخ بودکشی - نخ سرپندی - دقّه - قیچی - متر - ماژیک - آچار دار</p>					
<p>۶- تکالیف کاری مرتبط در گروه کاری/شغل:</p>					

نمونه برگ ۹-۱ - ارزشیابی کار

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش

نام و نام خانوادگی		شماره مَنی		تاریخ ارزشیابی:		نوبت:
کد حرفه:	حرفه:	سربستان کارگاه	سطح صلاحیت	L1	استاندارد عملکرد کار:	
کد وظیفه:	وظیفه:	بافت فرش	گروه کاری		سربندی، نقشه خوانی، بودگذاری و پیچیدن بود برای ایجاد نقش، دقتین زدن، شیرازه پیچی، جداسازی گلیم از دار بافندگی	
کد کار:	کار:	بافت گلیم لادی	سطح شایستگی	دانش		
کد ملی کار:						

ردیف	مرا حل کار	شرایط عملکرد (ابزارمواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	نتایج ممکن	استاندارد (شاخص ها/ادآوری انصره دهی)	نمره
۱	سربندی	- دار چله کشی شده - دقده - قیچی. - نخ سربندی. - کارگاه بافت فرش - ۴۵ دقیقه	- سربندی با دقت و صحیح انجام شده است.	- زنجیره بافی کاملآ یکنواخت و کاملآ موازی با پایین دار است.	۳
			- تراکم بافت سربندی یکنواخت نیست.	- زنجیره بافی شل و سخت شده اما موازی با پایین دار می باشد.	۲
			- سربندی گج و مایل شده است.	- زنجیره بافی با پایین دار موازی نمی باشد.	۱
۲	نقشه خوانی و بودپیچی و بودگذاری	- دار چله کشی شده. - سیخ بودکشی. - قیچی. - کارگاه بافت فرش ۶۰ دقیقه	- بافت گلیم لادی مطابق نقشه و با دقت انجام شده است	- رعایت رجشمار. اجرای دقیق نقوش منطبق با نقشه.	۳
			- بافت گلیم لادی با اندکی تفاوت نسبت به نقشه انجام شده است	- رعایت رجشمار - اندکی اختلاف در اجرای نقشه	۲
			- بافت انجام نشده است	- اختلاف در رجشمار. اختلاف مشهود در اجرای نقشه	۱
۳	دقتین زدن و شیرازه پیچی	- دار چله کشی شده. - سیخ بودکشی. - دقده - قیچی. - کارگاه بافت فرش ۱۵ دقیقه	- تمام رجهای بافته شده یکنواخت و با کشش مناسب بود انجام شده است.	- موازی بودن رج ها با پایین دار. - یکنواختی قطر و تراکم سربندی شیرازه	۳
			- برخی رجها کشش مناسب ندارند.	- قطر و تراکم شیرازه تا حدودی یکنواخت است. تراکم رج های گلیم اندکی متغیر است.	۲
			- رج های بافته شده امواج دارند.	- رج های گلیم امواج دارد. قطر شیرازه های طرفین یکنواخت نیست.	۱
۴	برش چله ها و جداسازی گلیم از دار	- دار بافته شده. - قیچی. - اجار دار. - کارگاه بافت فرش ۱۵ دقیقه	- پیچ های تنظیم دار شل شده و چله ها با طول مناسب و یکنواخت برش خورده اند.	- برش یکنواخت چله ها. طول مناسب چله های بالا و پایین گلیم - موازی بودن گذاره های گلیم. یکنواختی سطح گلیم	۳
			- پیچ های تنظیم دار شل شده چله ها با طول متغیر برش خورده اند.	- برش چله ها یکنواخت - طول چله ها کوتاه است. گذاره ها موازی یکدیگر - سطح گلیم یکنواخت	۲
			- قبل از باز کردن پیچ های تنظیم دار چله ها برش خورده اند.	- برش چله ها متغیر و طول آنها کوتاه - سطح گلیم موج - گذاره ها ناموازی	۱
		مدیریت زمان مدیریت مواد و تجهیزات			
<p>ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)</p> <p>☐ بلی</p> <p>☐ خیر</p>					
<p>معیار شایستگی انجام کار :</p> <p>کسب حداقل نمره ۲ از مراحل ۱ و ۲ و ۳ و ۴</p> <p>کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش</p> <p>کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار</p>					

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی، ایمنی و بهداشتی، توجهات زیست محیطی	- مدیریت زمان.							
	- مدیریت مواد و تجهیزات.							
شایستگی های فنی	فرآیند کار	عناوین شایستگی ها			۱	۲	۳	خود ارزیابی هنرجو
		- سربندی ابتدای دار.						
		- نقشه خوانی.						
		- پودگذاری مطابق نقشه.						
		- دفتین زدن.						
	- شیرازه پیچی.							
شاخص های کار	- نحوه صحیح دفتین زدن.							
	- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.							
	- شیرازه پیچی یکدست و صاف.							
	- نقشه خوانی درست.							
	- اجرای درست تکنیک.							
	- سفیدک نداشتن کار.							
	- بافت صحیح مطابق یا نقشه.							
							تذکر	

رفع اشکال

فصل پنجم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه سی ام

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
<p>دار هاف تسمه سیخ پودکشی قیچی خط کش نخ چله چوب زیر سری نخ پود پنبه ای ماژیک قلاّب</p>	<p>چله کشی کوچی بندی زنجیره بافی (برای بافت گلیم ورنی)</p>

ابزار کمک آموزشی:

- پوستر (کوجی بندی).
- پوستر (زنجیره بافی).

اهداف توانمند سازی:

- انجام چله کشی و تنظیم نهایی کشش چله ها با محکم کردن پیچ های تنظیم دار.
- رعایت بهداشت فردی و نکات ایمنی هنگام استفاده از ابزار و تجهیزات.
- خلاقیت در به کارگیری ابزار و تجهیزات.
- کاربرد چوب مهار در بین چله ها به جای نخ زهوار روی زیر دار.
- کاربرد چوب هاف بین چله ها به جای نخ زهوار بالایی.
- قرار دادن چوب هاف و تسمه در جای خود.
- انجام چله کشی روی دار با فواصل معین.
- دلیل کاربرد چوب کوجی بر روی دارهای فارسی و عدم استفاده از آن بر روی دارهای ترکی باف.
- کاربرد نخ اتصال کوجی و نحوه بستن آن به دو سر کوجی به وسیله میخ.
- قرار دادن زیر سری های دو سر کوجی به راست روهای دار با استفاده از نخ چله.
- اتصال بین نخ های چله بر روی چوب کوجی با نخ کوجی بندی.
- ایجاد فاصله اضافی بین چله ها و چوب کوجی.
- تشریح اهمیت زیرسازی در ابتدای بافته ها(فرش یا گلیم).
- بافت زنجیره در ابتدای بافته های متداخل(گندمی) و قایقی(جناقلی)

فعالیت های یادگیری ساخت یافته

هنرآموز	هنرجو
<ul style="list-style-type: none"> - توضیح نحوه پیچاندن نخ چله از زیر دار و سر دار و رد کردن چله از نخ های زهوار. - توضیح مقدار کشش چله و رعایت آن تا آخر چله کشی - اجرای عملی چله کشی به همراه نمایش فیلم، عکس یا اسلاید - اجرای عملی تنظیم نهایی چله‌ها، تشریح چگونگی رعایت بهداشت فردی و نکات ایمنی و بهداشتی کار. - تشریح، کنترل و هدایت. - ارائه پوستر، پاورپوینت یا نمایش فیلم. - طراحی فعالیت عملی از ساده به سخت. 	<ul style="list-style-type: none"> - مشاهده. - تقلید و تکرار. - پرسش و پاسخ. - شنیدن. - یادداشت برداری . - تمرین وممارست. - دقت کردن. - انجام و رعایت نکات ایمنی و بهداشتی کار. - به‌کارگیری روش های خلاقانه برای ارتقاء سرعت و کیفیت در مراحل کار.

سایت های معتبر برای انجام فعالیت کلاسی:

www.torreh.net

www.irancarpet.com

www.carpetour.net

<http://icsa.ir>

<http://goljaam.icsa.ir>

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
توانایی های غیر فنی ، ایمنی و بهداشت ، توجهات زیست محیطی	- مدیریت زمان.					
	- مدیریت مواد و تجهیزات.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- تنظیم و قرینه سازی دار با استفاده از اچار و ...				
		- سیه بندی بر روی دار.				
		- زهوار بندی.				
		- چله کشی.				
		- کوچی بندی.				
		- سر بندی.				
	تخصص های کار	- رعایت اصول درست تنظیم دار.				
		- مطابقت سیه بندی پایین و بالای دار.				
		- قرار گیری درست نخ زهوارها بر روی راست رو ها.				
		- کشش یکسان تمامی تارها.				
		- زیر و روی منظم و هماهنگ چله ها.				
		- بافت درست سر بندی ابتدای کار.				
		- درست دفتین زدن و درست خوابیدن پودها بر روی هم.				
- پوددهی دقیق و صاف.						
تذکر						

فصل پنجم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه سی و یکم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	بافت سربندی در گلیم ورنی

ابزار کمک آموزشی:

- فیلم ۲۴.

اهداف توانمندسازی:

- توضیح در مورد کاربرد، جنس و لزوم سربندی در بافته ها.
- توضیح در مورد انواع روش های سربندی با توجه به مناطق مختلف.
- تشریح انواع سربندی شامل (زنجیره-دوگره-قایقی و گلیمک).
- بافت سربندی ابتدای دار.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنر آموز	هنر جو
- نمایش کاربرد و جنس سربندی و لزوم آن با فیلم، عکس یا اسلاید. - پرسش و پاسخ. - تشریح انواع سربندی به صورت اجرایی (عملی).	- شنیدن. - مشاهده فیلم و عکس. - یادداشت برداری. - تقلید و تکرار.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی ، ایمنی و بهداشت ، فرهنگ: زیست محیطی	- مدیریت زمان.					
	- مدیریت مواد و تجهیزات.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- سرپندی ابتدای دار.				
		- نقشه خوانی.				
		- پودگذاری پیچی مطابق نقشه.				
		- شیرازه پیچی.				
		- دفتین زدن.				
	شاخص های کار	- انتخاب مواد مصرفی مناسب.				
		- بافت زنجیره منظم و صاف.				
		- نحوه صحیح دفتین زدن.				
		- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.				
		- شیرازه پیچی یکدست و صاف.				
		- اجرای درست تکنیک.				
		- رعایت قانون پیچش پود بر روی یک تار.				
تذکر						

فصل پنجم
جلسه سی و دوم
کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	بافت گلیم ورنی

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمندسازی:

- توضیح در مورد لزوم پود گذاری بر روی گلیم ورنی.
- تشریح پودپیچی بر روی گلیم ورنی و کوبیدن آن با دفتین تا پایان کار.
- توضیح در مورد لزوم و نحوه کوبیدن دفتین بر روی پود ها.
- توضیح و تشریح مقدار کشش پود ها و پود زنی به وسیله دفتین به شکل یکنواخت تا پایان کار.
- توضیح و شریح شیرازه پیچی در کناره های بافته.
- توضیح و تشریح یکنواخت سازی شراره پیچی همتراز با بافت.
- توضیح و لزوم کشیدن خط طراز در انتهای بافت بر روی چله ها.
- پودرپیچی به روش ورنی بر اساس نقشه
- شیرازه پیچی
- دقین زدن

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنر آموز	هنر جو
<ul style="list-style-type: none"> - توضیح در مورد لزوم پود گذاری بر روی گلیم با رعایت نکات ایمنی و بهداشتی (نمایش فیلم). - اجرای عملی پود گذاری بر روی گلیم با دست یا سیخ و کوبیدن آن بر روی گلیم با دفتین با رعایت نکات ایمنی و بهداشتی (پرسش و پاسخ). - نمایش نحوه کوبیدن دفتین بر روی پود با تذکر رعایت نکات ایمنی. - نمایش و اجرای کشش پود و پود زنی با دفتین بصورت فیلم،عکس یا اسلاید (نمایش عملی و اجرای کار). - توضیح و تشریح اجرای عملی شیرازه پیچی. - تشریح و اجرای عملی برای یکنواخت سازی شیرازه ها با سطح بافت. - توضیح ایجاد خط برش بر روی چله ها با استفاده از ماژیک و خط کش. 	<ul style="list-style-type: none"> - مشاهده. - تمرین و ممارست. - پرسش و پاسخ. - شنیدن. - یادداشت برداری. - تقلید و تکرار.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی، ایمنی و بهداشت، توجهات زیست محیطی	- مدیریت زمان.					
	- مدیریت مواد و تجهیزات.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- سربندی ابتدای دار.				
		- نقشه خوانی.				
		- پودگذاری پیچی مطابق نقشه.				
		- شیرازه پیچی.				
		- دفتین زدن.				
	شاخص های کار	- انتخاب مواد مصرفی مناسب.				
		- بافت زنجیره منظم و صاف.				
		- نحوه صحیح دفتین زدن.				
		- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.				
		- شیرازه پیچی یکدست و صاف.				
		- اجرای درست تکنیک.				
		- رعایت قانون پیچش بود بر روی یک تار.				
تذکر						

فصل پنجم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه سی و سوم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	ادامه بافت گلیم ورنی

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمندسازی:

- توضیح در مورد لزوم پود گذاری بر روی گلیم ورنی.
- تشریح پودپیچی بر روی گلیم ورنی و کوبیدن آن با دفتین تا پایان کار.
- توضیح در مورد لزوم و نحوه کوبیدن دفتین بر روی پودها.
- توضیح و تشریح مقدار کشش پودها و پود زنی به وسیله دفتین به شکل یکنواخت تا پایان کار.
- توضیح و تشریح شیرازه پیچی در کناره های بافته.
- توضیح و تشریح یکنواخت سازی شراره پیچی همتراز با بافت.
- توضیح و لزوم کشیدن خط طراز در انتهای بافت بر روی چله ها.
- پودرپیچی به روش ورنی بر اساس نقشه
- شیرازه پیچی
- دقین زدن

تفاوت بافت در نمای پشت و روی گلیم ورنی چیست؟ چه عاملی سبب بروز این این تفاوت می شود؟

فکر کنید

در تمامی گلیم های ورنی روی کار یک طرح جناغی یا آریب(مورب) مشاهده می شود که بر حسب خلاقیت بافنده می تواند از این دو عامل استفاده شود . پشت کار نیز یا به شکل قوس های گره پشت فرش یا در برخی موارد گلیم پود معلق نیز دیده می شود و در برخی موارد پود های آزاد است.

سوال

چند نوع گلیم ورنی وجود دارد؟

تخت بافت و لول بافت که خود تخت بافت به دو دسته (یک پود و چند پود) تقسیم می‌شود.

فعالیت

در منطقه خود جست و جو کنید و انواع گلیم های ورنی را بیابید. از آن ها عکس گرفته و بررسی کنید تفاوت آنها در چیست؟ سپس از آنها گزارش تهیه کرده و به کلاس بیاورید.

برخی از گلیم های ورنی سر پودهای رنگی در پشت کار آزاد است و برخی به صورت عبوری یا معلق در پشت کار هیچ پود آزاد و یا معلق وجود ندارد.

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
شایستگی های غیر فنی ، ایمنی و بهداشت ، فرآیند زینست محیطی	- مدیریت زمان.					
	- مدیریت مواد و تجهیزات.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- سرپندی ابتدای دار.				
		- نقشه خوانی.				
		- پودگذاری پیچی مطابق نقشه.				
		- شیرازه پیچی.				
		- دفتین زدن.				
	شاخص های کار	- انتخاب مواد مصرفی مناسب.				
		- بافت زنجیره منظم و صاف.				
		- نحوه صحیح دفتین زدن.				
		- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.				
		- شیرازه پیچی یکدست و صاف.				
		- اجرای درست تکنیک.				
		- رعایت قانون پیچش پود بر روی یک تار.				
تذکر						

فصل پنجم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه سی و چهارم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	ادامه بافت گلیم ورنی

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمندسازی:

- توضیح لزوم سربندی یا گره زدن در انتهای گلیم.
- تشریح سربندی و گره زدن در انتهای گلیم.
- رعایت بهداشت فردی و نکات ایمنی هنگام استفاده از ابزار و تجهیزات.
- خلاقیت در به کارگیری از ابزار و تجهیزات.

فعالیت های یادگیری ساخت یافته	
هنرآموز	هنرجو
- تشریح و نمایش عملی براساس شل کردن چله ها(نمایش فیلم، پرسش و پاسخ) - تشریح و نمایش عملی برای آزاد سازی گلیم از همه اتصالات. - نمایش عملی و توضیح نحوه برش چله ها با قیچی. - اجرای عملی جداسازی گلیم از روی دار. - توضیح لزوم استفاده از سربندی یا گره در انتهای گلیم. - تشریح استفاده از سربندی یا گره در انتهای گلیم. - تشریح چگونگی رعایت بهداشت فردی و نکات ایمنی و بهداشتی کار. - تشریح و کنترل و هدایت.	- مشاهده. - یادداشت برداری. - پرسش و پاسخ. - تقلید و تکرار. - شنیدن. - دقت کردن. - انجام و رعایت نکات ایمنی و بهداشتی کار. - به کارگیری روش های خلاقانه برای ارتقای سرعت و کیفیت در مراحل کار.

فصل پنجم (کتاب درسی چله کشی و بافت انواع گلیم)
جلسه سی و پنجم

ابزار و تجهیزات مورد نیاز	عناوین درس
دار نخ چله قلاب قیچی دفتین پودهای رنگی سیخ نقشه	جداسازی گلیم ورنی

ابزار کمک آموزشی:

اهداف توانمندسازی:

- تشریح شل کردن چله ها به وسیله پیچ ها یا فندک های دار.
- شل کردن چله ها
- تشریح آزاد کردن گلیم از همه اتصالات (هاف و کوچی).
- آزادی گلیم اتصالات - برش چله ها و جداسازی گلیم از روی دار.
- توضیح و تشریح برش چله ها به وسیله قیچی و نگاه داشتن گلیم جهت عدم افتادن آن.
- تشریح جداسازی گلیم از روی دار.

فعالیت

در این تصاویر نمونه ای از پودگذاری ساده، عبوری و حصیری را مشاهده می کنید. با بررسی دقیق آن ها تعیین کنید که هر خانه نقشه نشان دهنده چند تار یا چله در هر یک از این نمونه ها است.

تصویر گلیم ساده : هر تار در تصویر نشان دهنده یک خانه نقشه است.

تصویر گلیم عبوری: هر تار در تصویر نشان دهنده یک خانه نقشه است.

تصویر گلیم ورنی (پیچشی): هر دو تار در تصویر نشان دهنده یک خانه است

فعالیت های یادگیری ساخت یافته

هنر آموز	هنر جو
<ul style="list-style-type: none"> - تشریح و نمایش عملی براس شل کردن چله ها (نمایش فیلم، پرسش و پاسخ). - تشریح و نمایش عملی برای آزاد سازی گلیم از همه اتصالات. - نمایش عملی و توضیح نحوه برش چله ها با قیچی. - اجرای عملی جداسازی گلیم از روی دار. - توضیح لزوم استفاده از سربندی یا گره در انتهای گلیم. - تشریح استفاده از سربندی یا گره در انتهای گلیم. - تشریح چگونگی رعایت بهداشت فردی و نکات ایمنی و بهداشتی کار. - تشریح و کنترل و هدایت. 	<ul style="list-style-type: none"> - مشاهده. - یادداشت برداری. - پرسش و پاسخ. - تقلید و تکرار. - شنیدن. - دقت کردن. - انجام و رعایت نکات ایمنی و بهداشتی کار. - به کارگیری روش های خلاقانه برای ارتقای سرعت و کیفیت در مراحل کار.

نمونه برگ ۸-۱ - تحلیل استاندارد عملکرد کار

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کار دانش

نام و نام خانوادگی	شماره مئی	تاریخ ارزشیابی: نوبت:
کد حرفه	حرفه:	سرپرستان کارگاه فرش بافی
کد وظیفه	وظیفه:	بافت فرش
کد کار	کار:	بافت گلیم ورنی (پیچشی)
کد مئی کار	سطح شایستگی	دانش
<p>۱- شرایط انجام کار :</p> <ul style="list-style-type: none"> - کارگاه بافت. - دار گلیم بافی ۱۵۰ × ۱۰۰ سانتیمتر. زمان ۱۳۵ دقیقه 		
<p>۲- نمونه / نقشه کار/مراحل پروژه / رویه انجام کار:</p>		
<p>۱- شاخص های اصلی استاندارد عملکرد کار:</p> <ul style="list-style-type: none"> - سربندی ابتدای دار . - نقشه خوانی ، پود گذاری و پیچیدن بود. - دفتین زدن و شیرازه پیچی. - شل کردن دار و برش چله ها (جداسازی گلیم از دار) . 		
<p>۴- ابزارهای ارزشیابی:</p> <p>مشاهده و بررسی - متر</p>		
<p>۵- ابزار و تجهیزات مورد نیاز انجام کار:</p> <p>دار گلیم بافی - پود و خامه گلیم بافی - سیخ پودکشی - نخ سربندی - دقه - قیچی - متر - ماژیک - آچار دار</p>		
<p>۶- تکالیف کاری مرتبط در گروه کاری/شغل:</p>		

نمونه برگ ۹-۱ - ارزشیابی کار

نام و نام خانوادگی		شماره ملی	تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه:	حرفه:	سرپرستان کارگاه فرش بافی	استاندارد عملکرد کار: سرپندگی، بودیچی و بودگذاری و ایجاد نقش در گلیم براساس نقشه و جداسازی آن از دار بافندگی.	L1
کد وظیفه:	وظیفه:	گروه کاری		
کد کار:	کار:	ساخت گلیم ورنی (پیشگی)		
کد ملی کار:	۰۶۰۴	سطح شایستگی	دانش	

ردیف	مراحل کار	شرایط عملکرد (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	نتایج ممکن	استاندارد (شاخص ها/داوری /نمره دهی)	نمره
۱	سرپندگی	کارگاه بافت نخ سرپندگی دار دقه قیچی زمان: ۴۵ دقیقه	- سرپندگی با دقت انجام شد است. - تراکم سرپندگی یکنواخت نیست. - سرپندگی کج و مایل شده است.	- زنجیره بافی کاملاً یکنواخت و کملا موزی با پایین دار است.	۳
			- زنجیره بافی شل و سفت شده اما موزی با پایین دار می باشد.	۲	
			- زنجیره بافی با پایین دار موزی نمی باشد.	۱	
۲	نقشه خوانی و بودیچی و بودگذاری	کارگاه بافت نقشه دار بود سیخ بودکشی دقه قیچی زمان: ۶۰ دقیقه	- بافت گلیم مطابق نقشه انجام شده است. - بافت گلیم با اندکی تفاوت نسبت به نقشه انجام شده است. - گلیم بافته شده ناقص و معیوب است.	- رعایت رج شمار- اجرای دقیق نقوش مطابق با نقشه. - رعایت رج شمار - اندکی اختلاف در اجرای نقشه	۳
			- اختلاف در رج شمار- اختلاف مشهود در اجرای نقشه	۲	
			- اختلاف در رج شمار- اختلاف مشهود در اجرای نقشه	۱	
۳	دفتین زدن و شیرازه پیچی	کارگاه بافت دار بود دقه قیچی زمان: ۱۵ دقیقه	- رج های بافته شده کاملاً موزی با تراکم مناسب می باشند و شیرازه با دقت پیچیده شده است. - برخی رج ها یکنواخت نیست اما کل کار یکنواخت شده است. و شیرازه نیز شل و سفت شده است. - رج های بافته شده اوجاج دارند و شاکله گلیم یکنواخت نمی باشد.	- موزی بودن رج ها با پایین دار- یکنواختی قطر و تراکم سرتاسری شیرازه - قطر و تراکم شیرازه تا حدودی یکنواخت است- تراکم رج های گلیم اندکی متغیر است. - رج های گلیم اوجاج دارد. قطر شیرازه های طرفین یکنواخت نیست.	۳
			- طول یکنواخت چله ها - طول مناسب چله های بالا و پایین گلیم - موزی بودن کناره های گلیم- یکنواختی سطح گلیم	۲	
			- برش چله ها کناره ها موزی یکدیگر - سطح گلیم یکنواخت - برش چله ها متغیر و طول آنها کوتاه - سطح گلیم موج - کناره ها ناموزی.	۱	
۴	برش چله ها و جداسازی گلیم از دار	کارگاه بافت دار آچار دار قیچی زمان: ۱۵ دقیقه	- چله ها کاملاً یکنواخت برش داده شده و گلیم بردستی از دار جدا شده است. - تعدادی از چله ها کوتاه و بلند شده اند اما ساختار گلیم سالم می باشد. - به دلیل شل نبودن چله ها در حین برش، ساختار گلیم کج شده است.	- برش یکنواخت چله ها - طول مناسب چله های بالا و پایین گلیم - موزی بودن کناره های گلیم- یکنواختی سطح گلیم	۳
			- طول چله ها یکنواخت - طول چله ها کوتاه است- کناره ها موزی یکدیگر - سطح گلیم یکنواخت	۲	
			- برش چله ها متغیر و طول آنها کوتاه - سطح گلیم موج - کناره ها ناموزی.	۱	

مدیریت زمان مدیریت مواد و تجهیزات		شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش
☐ بلی ☐ خیر		ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)
معیار شایستگی انجام کار : کسب حداقل نمره ۲ از مراحل ۱ و ۳ و ۴ کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار.		

نمونه برگ ارزشیابی:

نوع شایستگی	عناوین شایستگی ها	۳	۲	۱	خود ارزیابی هنرجو	
نمایشگری های غیر فنی ، ایمنی و بهداشت ، توجهات زیست محیطی	- مدیریت زمان.					
	- مدیریت مواد و تجهیزات.					
شایستگی های فنی	فرآیند کار	- نقشه خوانی.				
		- پودگذاری پیچی مطابق نقشه.				
		- شیرازه پیچی.				
		- دفتین زدن.				
	شاخص های کار	- نحوه صحیح دفتین زدن.				
		- جمع نشدن و کج نشدن گلیمک ابتدای کار.				
		- شیرازه پیچی بکدست و صاف.				
		- اجرای درست تکنیک.				
		- رعایت قانون پیچش پود بر روی یک تار.				
		- سربندی صاف و بدون بالازدگی در پایان کار.				
تذکر						

جلسه سی و ششم

رفع اشکال بررسی مجدد دروس و برطرف کردن مشکلات هنرجویان

جلسه سی و هفتم

برگزاری آزمون پایان ترم

منابع:

- ۱- استاندارد شایستگی حرفه رشته صنایع دستی - دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه ای و کردانش- ۱۳۹۳.
- ۲- استاندارد ارزشیابی رشته صنایع دستی - دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کردانش- ۱۳۹۳.
- ۳- راهنمای برنامه درسی رشته صنایع دستی دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کردانش ۱۳۹۴.
- ۴- راهنمای برنامه درسی (درس اول پایه دهم) رشته صنایع دستی-فرش- دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه ای و کردانش- ۱۳۹۴.
- ۷- نیاز سنجی شغل رشته صنایع دستی - دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کردانش- ۱۳۹۳.

ارزشیابی مبتنی بر شایستگی – کتاب راهنمای هنرآموز

دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کاردانش

شاخه فنی و حرفه ای

پایه دهم

۱۳۹۵

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر شایستگی در

آموزش‌های فنی و حرفه ای

۱- اشاره

ارزشیابی در فرایند توسعه سرمایه انسانی نقش مهمی به عهده دارد، صرف نظر از این که در هنرستان انجام شود یا اینکه خارج از برنامه های آموزشی رسمی انجام گیرد و یا در حین شغل یا برای ارزیابی تجارب حاصل در طول زندگی به کاربرده شود. ارزشیابی از جمله اجزاء مهم یادگیری مادام العمر است، هم برای افراد که به روشی برای ارزشیابی و اهدای گواهینامه معتبر در مراحل مختلف زندگی احتیاج دارند و هم برای مؤسسات مهارت آموزی که در پی ارتقاء برنامه های تحرک پذیری ارزشیابی خود هستند تا بتوانند سیاست‌های آموزش فنی و حرفه‌ای درازمدت خود را تحقق بخشند.

در اسناد بالادستی و توصیه های بین المللی توجه زیادی به تحول ارزشیابی در نظام آموزشی شده است:

سیاست های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش ابلاغی از طرف رهبر

معظم انقلاب - ۱۳۹۲

• تحول بنیادین شیوه های ارزشیابی دانش آموزان برای شناسایی نقاط قوت و ضعف و پرورش استعدادها و خلاقیت دانش آموزان.

سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش

• راهکار ۱۹/۲- طراحی و اجرای نظام ارزشیابی نتیجه محور براساس استانداردهای ملی برای گذر از دوره‌های تحصیلی و رویکرد ارزشیابی فرآیند محور در ارتقای پایه‌های تحصیلی دوره ابتدایی و رویکرد تلفیقی (فرآیند محور و نتیجه محور) در سایر پایه‌های تحصیلی.

ارزشیابی در برنامه درسی ملی ایران

• به‌صورت مستمر تصویری روشن و همه جانبه از موقعیت کنونی دانش‌آموز، فاصله او با موقعیت بعدی و چگونگی اصلاح آن متناسب با ظرفیت‌ها و نیازهای وی ارائه می کند.

• زمینه انتخاب‌گری، خود مدیریتی و رشد مداوم دانش‌آموز را با تأکید بر خودارزیابی فراهم می کند و بهره‌گیری از سایر روش‌ها را زمینه ساز تحقق آن می‌داند.

- ضمن حفظ کرامت انسانی، کاستی‌های یادگیری را فرصتی برای بهبود موقعیت دانش‌آموز می‌داند.
- کاستی‌های یادگیری را فرصتی برای بهبود و اصلاح نظام آموزشی می‌داند.

توصیه نامه آموزش و تربیت فنی و حرفه ای (یونسکو ۲۰۱۵)

• برای ایجاد و استفاده از اطلاعات مربوط به پیشرفت‌های یادگیرندگان، باید سیستم‌های سنجش موثر و مناسب طراحی شوند. ارزشیابی فرایندهای یاددهی و یادگیری، از جمله سنجش تکوینی، باید با همکاری همه ذی‌نفعان، به ویژه معلم‌ها و مربیان، نمایندگان زمینه‌های حرفه‌ای مورد نظر، سرپرستان و یادگیرندگان انجام شوند. عملکرد کلی یادگیرندگان را باید با استفاده از روش‌های مختلف (از قبیل خود ارزیابی و در صورت لزوم، ارزیابی توسط هم گروه‌ها) مورد سنجش و ارزیابی قرار داد.

توصیه نامه سومین کنگره بین‌المللی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

(یونسکو ۲۰۱۲)

• پشتیبانی انعطاف پذیر مسیر های آموزش و تجمیع آنها، به رسمیت شناختن و انتقال از یادگیری های فردی از طریق شفاف سازی، استقرار سیستم‌های صلاحیت حرفه‌ای پیامد محور، اقدامات معتبر برای سنجش و ارزیابی، شناسایی و اعتباردهی صلاحیت‌های حرفه‌ای از جمله در سطح بین‌المللی، تبادل اطلاعات و توسعه اعتماد متقابل و همکاری میان تمام ذینفعان مربوطه، تعمیم مکانیسم های تضمین کیفیت به صورت یکپارچه به تمام قسمت های سیستم صلاحیت حرفه‌ای.

۲- تعاریف

شایستگی:

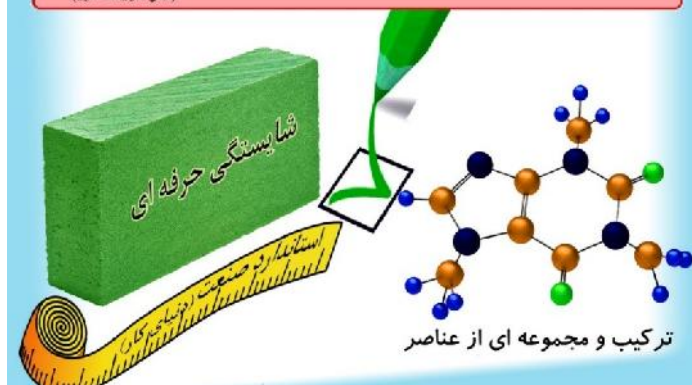
توانایی انجام کار بر اساس استاندارد را گویند.

برخی از تعاریف شایستگی

- توانایی انجام کار برابر استاندارد.

- انجام دادن درست کار در زمان درست با روش درست در موقعیت بچیده با استفاده از ترکیب درست دانش، مهارت و نگرش و با ابزارها، تجهیزات، شرایط اجرا مواد و استانداردها.

- منظور از شایستگی مجموعه‌ای ترکیبی از صفات، توانمندی‌ها و مهارت‌های ناظر به همه جنبه‌های هویت (عقلانی، عاطفی، ارادی و عملی) است، که متریان در جهت درک و عمل برای بهبود مستمر موقعیت خود (برای دست‌یابی به مراتب حیات طیبه) باید آن‌ها را «کسب» کنند.
(مدنی نظری، سید نغول)

شایستگی دارای سطوحی است که یکی از انواع سطح بندی شایستگی‌های حرفه‌ای به صورت چهار مرحله‌ای می‌باشد و شامل موارد زیر است:

**سطوح شایستگی های انجام یک کار
(نظام چهار سطحی)**

☆ استاندارد عملکرد اغلب کارها در آموزش نیروی کار ماهه دوره متوسطه، در سطح ۲ شایستگی در نظر گرفته شده است.

- دارای مهارت های رهبری و چشم انداز
- خیرگی در انجام کار
- ارائه نوآوری ها
- مرجع بودن در انجام کار

سطح ۴

(خبرگی، تسلط)

شایسته

عدم شایستگی

- راهنمایی دیگران
- توانایی آموزش دیگران
- فچ سطح بالا در طیف وسیع کارها
- تجربه کاری زیاد

سطح ۳

(مهارت، پیشرفته)

شایسته

عدم شایستگی

- دانش فنی انجام کار
- توانایی انجام کار طور مستقل
- فهم سطح متوسط در طیف محدود کارها
- تجربه کاری متوسط

سطح ۲

(دانش، شایستگی)

شایسته

عدم شایستگی

- دانستنی های پایه. دارای آگاهی
- توانایی کار تنها تحت سرپرستی
- فهم سطح پایه و محدود
- تجربه کاری کم یا بدون تجربه کار

سطح ۱

(آگاهی، پایه)

شایسته

عدم شایستگی

ارزشیابی و تفاوت در مورد شایستگی انجام کار (نظام دو سطحی)

شایسته

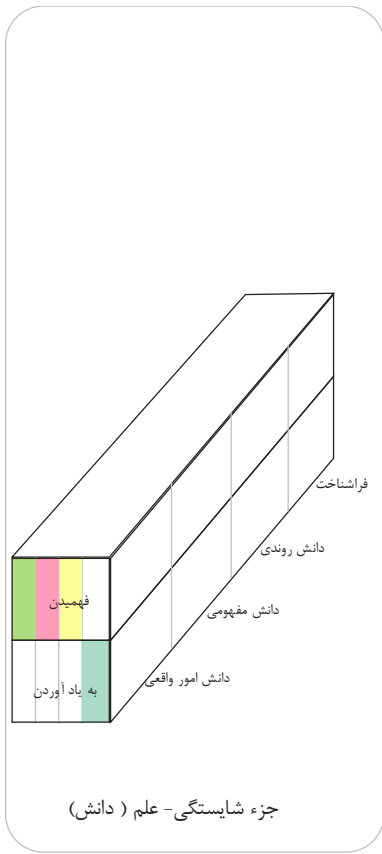
عدم شایستگی

۳- الگوهای نگاشت سطوح شایستگی به سطوح اهداف یادگیری

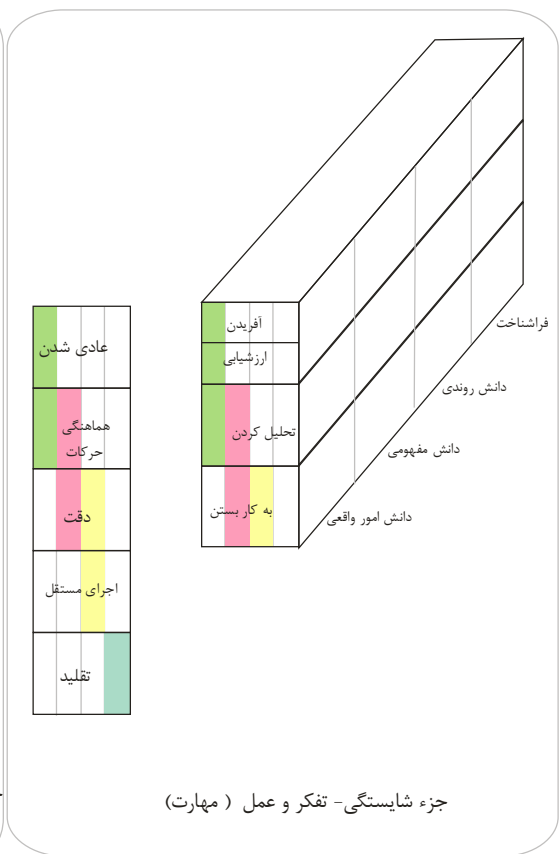
با توجه به سطوح بیان شده در اهداف یادگیری و عملکردی به همراه سطوح شایستگی‌ها الگوی نگاشت متفاوتی وجود دارد. با توجه به تجارب سایر کشورها در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و تجارب داخلی الگوی ۱ نشان داده شده در شکل ۱ توصیه می‌گردد.

شایستگی سطح ۴	سایه سبز
شایستگی سطح ۲	سایه صورتی
شایستگی سطح ۲	سایه زرد
شایستگی سطح ۱	سایه سبز تیره

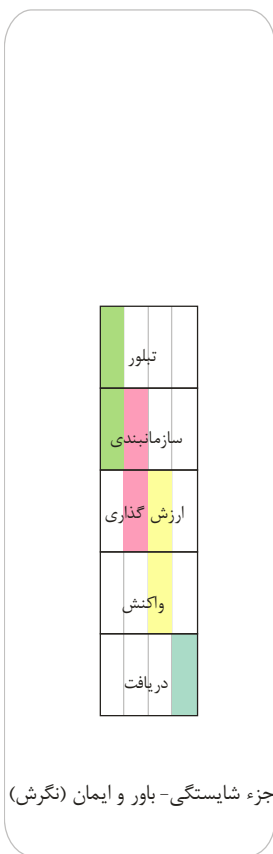
انواع شایستگی ها:
 ۱- شایستگی فنی
 ۲- شایستگی غیر فنی (اخلاق حرفه ای و دیگر موارد)

جزء شایستگی - علم (دانش)

جزء شایستگی - تفکر و عمل (مهارت)

جزء شایستگی - باور و ایمان (نگرش)

شکل ۱- الگوی ۱- طرحواره اجزاء شایستگی و ارتباط آنها با سطوح شایستگی

تکلیف کاری-Task

تکلیف کاری کوچکترین واحد یک کار با پیامد و خروجی مشخص و مفید می‌باشد.
- پیامد یک تکلیف کاری می‌تواند به صورت محصول، خدمت یا تصمیم در نظر گرفته شود.

- یک تکلیف کاری، قسمتی از کار است که قابل واگذار کردن خواهد بود.
- یک تکلیف کاری دارای نقطه شروع و انتها می‌باشد.
- یک تکلیف کاری قابل اندازه‌گیری و مشاهده است.
- یک تکلیف کاری می‌تواند مستقل از کارهای دیگر انجام شود.
- هر تکلیف کاری دارای دو یا چند مرحله کار (Step) می‌باشد.
- تعداد تکالیف کاری در هر شغل یا حرفه معمولاً در محدوده ۷۵ الی ۱۲۵ قرار می‌گیرد.

از تکلیف کاری با نام "کار" نیز در برخی از موارد یاد می‌شود. کسب توانایی در انجام کار بر اساس استاندارد موجب شایستگی می‌گردد.

مرحله کار-Step

فعالیت‌های لازم برای انجام یک تکلیف کاری را "مرحله کار" می‌گویند. مراحل انجام کار یک رویه مشروح انجام کار است. معمولاً هر تکلیف کاری از سه یا چند مرحله کار تشکیل شده است.

حرفه: خانه دار

وظیفه: نگهداری حیاط

کار: چمن زدن

مرحله کار: روشن نمودن چمن زن

استاندارد عملکرد (Performance Standard)

شایستگی‌های حرفه‌ای دنیای کار براساس استاندارد عملکرد استوار است. آن سطح شناخته شده و قابل قبول برای انجام یک کار در یک حرفه یا شغل را استاندارد عملکرد آن کار می‌نامند. معمولاً در استاندارد عملکرد شرایط انجام کار، عملکرد و معیار ارزیابی آورده می‌شود (رجوع به شکل ۴- نمون برگ‌های ارزشیابی). در ادامه نمونه‌هایی از استاندارد عملکرد آورده شده است:

نمونه ۱: استاندارد عملکرد جهت انجام کار "بررسی پمپ‌ها و سیالات" در حرفه مکترونیک: بررسی پمپ‌ها و سیالات طبق چک لیست به طوری که پمپ‌ها طبق مشخصات کارکرده و لزجت و سطح روغن طبق مشخصات سازنده باشد.

نمونه ۲: استاندارد عملکرد جهت انجام کار "رسم مدارها و نقشه‌های الکتریکی با رایانه" در حرفه برق کار ماهر:

رسم نقشه‌های مدارهای فرمان با نرم‌افزار نقشه‌کشی به نحوی که مطابق با نقشه‌دستی موجود بوده و علائم به کار رفته در آن با استاندارد IEC مطابق باشد.

نمونه ۳: استاندارد عملکرد جهت انجام کار "اجرای عملیات اولیه تراشکاری" در حرفه ماشین کار عمومی:
 اجرای عملیات اولیه تراشکاری (روتراشی- پله تراشی- پیشانی تراشی) با استفاده از ماشین تراش و ابزارهای تراش به صورتی که قطعه کار با دقت ابعادی با تولرانس $\pm 0.1 \text{ mm}$ حاصل شود
مهارت (skills) (شامل تفکر و عمل):

توانائی عضلات و ایجاد هماهنگی بین آنها و یا به عبارتی هماهنگی بین اعمال روان حرکتی را مهارت گویند. البته از سطوح بالائی حوزه شناختی نیز به عنوان مهارت یاد می شود. مهارت های روان حرکتی دارای ویژگی هایی هستند که در شکل زیر مشاهده می شود. در هر تکلیف کاری حداقل سه و حداکثر شش مرحله کاری وجود دارد که هر مرحله شامل دانش و مهارت است به نحوی که انجام هر مهارت مستلزم کاربرد دانش است و تعریف مذکور عملیاتی کردن مهارت را مد نظر دارد. بنابراین هر شایستگی (تکلیف کاری) می تواند از چندین مهارت تشکیل شده باشد.

شکل ۲ - ویژگی های مهارت (بخش روان حرکتی)

دانش (knowledge) (شامل علم):

به توانایی‌های ذهنی - عقلانی از قبیل کسب دانش، رشد مهارت های ذهنی، قدرت تجزیه تحلیل را دانش گویند.

نگرش (Attitude) (شامل اخلاق و باور)

نگرش به توانایی‌هایی گفته می شود که به جنبه احساسی و عاطفی، ارزش، علائق و نگرش مربوط می‌شود. توانایی مشارکت فعال توأم با علاقه مثالی از این نوع توانایی است. نگرش در واقع نوعی مهارت ذهنی و عملی است.

رابطه ارزشیابی با استاندارد شایستگی و صلاحیت

حرفه‌ای

ارزشیابی باید مستقیماً با استانداردهای شایستگی حرفه مرتبط باشد و براساس آنها تدوین شود (نه آن که از استانداردهای آموزشی اقتباس شود). این امر برای ارزشیابی دقیق میزان توانایی فرد ضروری می‌باشد. از نظر فردی، ارزشیابی می‌تواند منجر به صدور گواهینامه شود و به افراد کمک کند تا وارد حرفه و شغل خاصی شوند، در آن پیشرفت نمایند و در شرایط یادگیری دائمی روشی برای ثبت توانایی‌ها و شایستگی های افراد در شرایط مختلف و زمان‌های متفاوت به‌دست دهد. از نظر کارفرمایان ارزشیابی می‌تواند در استخدام، ارتقاء و برنامه‌ریزی برای آموزش‌های داخلی به کار برده شود. از نظر مؤسسات مهارت آموزی ارزشیابی و سنجش، روشی برای تعیین کیفیت مهارت ها و دانش های آموخته شده در برابر شایستگی های واقعی مورد نیاز در یک حرفه است. با اعطای گواهینامه به افراد، هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای می‌توانند برنامه های آموزشی خود را به افراد و کارفرمایان ارائه نمایند. در مسیر حرکت از دنیای کار به دنیای آموزش می‌توان سه نوع استاندارد را مورد توجه قرار داد (شکل ۳).

دنیای کار	دنیای آموزش
<p>استاندارد شایستگی</p> <p>چه کارها یا چه مراحل در حرفه، فرد باید انجام دهد؟</p> <p>وزنه برداری ۱- حرکت یک ضرب ۲- حرکت دو ضرب ۳- ...</p>	<p>استاندارد ارزشیابی</p> <p>چه زمانی فرد، صلاحیت شامل شدن را دارد؟</p> <p>رکورد ورود به مسابقات آماتور: ۱۰۰۰۰ جمیع یک ضرب و دو ضرب ۴۲۵ کیلوگرم رکورد ورودی آسیایی: مجموع یک ضرب و دو ضرب ۴۱۰ کیلوگرم رکورد ورودی المپیک: مجموع یک ضرب و دو ضرب ۴۵۰ کیلوگرم</p>
<p>استاندارد آموزش</p> <p>چگونه فرد برای اکت صلاحیت، تربیت می شود؟</p> 	

شکل ۳- توالی استاندارد های شایستگی حرفه، ارزشیابی و آموزش

نظام صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی بر اساس سطوح صلاحیت‌های حرفه‌ای پایه‌گذاری شده است. تحرک پذیری افقی و عمودی از ویژگی‌های این نظام است. برای ورود به ارزشیابی در یک سطح از صلاحیت، باید مدرک سطح صلاحیت قبلی به همراه زمان تجربی مورد نیاز کسب شده باشد. جهت ارزش‌گذاری به تجربه کسب شده، سنجش آغازین مبتنی بر استاندارد عملکرد گذشته (اما با سطح شایستگی بالاتر) صورت می‌گیرد و برای ورود به سطح بالاتر از ارزشیابی تشخیصی صورت می‌گیرد. در هنگام تحرک افقی در داخل یک حرفه و یا حرف دیگر شایستگی‌های مشترک که احراز شده است مورد قبول واقع می‌شود. استانداردهای عملکرد مبنای تهیه استاندارد ارزشیابی حرفه هستند. در شکل ۴ نمونه‌ای از استاندارد ارزشیابی حرفه نشان داده شده است.

نمودن برگ ۱-۸ تحلیل استاندارد عملکرد کار

نام و نام خانوادگی		شماره ملی		تاریخ انباری		بسته
کد حرفه	۷۲۳۳۰۱۹۱	حرفه:	کارگر نامزدین ابزار	محل صلاحیت	1.1	استاندارد عملکرد کار: روش کاری فله فولادی به وسیله کار بوم در محل ساخت فله فولادی با روش ISO 2768-C
کد وظیفه	۰۱	وظیفه:	فله به روش غیر فرم دهنده	گروه کاری		
کد کار	۱۰۱	کار:	فله فولادی	محل نامگذاری کار	۲	

نمودن برگ ۱-۸ ارزشیابی کار

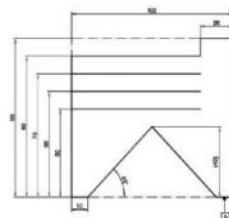
نام و نام خانوادگی		شماره ملی		تاریخ انباری		بسته
کد حرفه	۷۲۳۳۰۱۹۱	حرفه:	کارگر نامزدین ابزار	محل صلاحیت	1.1	استاندارد عملکرد کار: روشکاری فله فولادی به وسیله کار بوم در محل ساخت فله فولادی با روش ISO 2768-C
کد وظیفه	۰۱	وظیفه:	فله به روش غیر فرم دهنده	گروه کاری		
کد کار	۱۰۱	کار:	فله فولادی	محل نامگذاری کار	۲	

۱- شرایط انجام کار: ۱- در محیط کارگاه ۲- نور یکساخت یا شدت ۳۰۰ لوکس ۳- تهر به استاندارد و دمای $20 \pm 2 \text{ } ^\circ\text{C}$ ۴- ابزار آلات و تجهیزات استاندارد و آماده به کار ۵- وسایل ایمنی استاندارد ۶- زمان ۹۰ دقیقه

۲- شاخص های اصلی استاندارد عملکرد کار:

۱- توالی راست بودن خطوط ازم کاری ۱ mm ۲- اندازه ها بر اساس استاندارد ISO 2768-C

۳- نمونه و نقشه کار:

۴- ابزار ارزشیابی: ۱- مشاهد ۲- فله کار

۵- ابزار و تجهیزات مورد نیاز انجام کار: فله کار - گیره مولتی - آچار تنظیم گیره خط کش فزی (۳۰۰) (۱ میلی متر کمان ازم ثابت ۳۰۰ - فله ازم آهن بر ۲۴ دندان در اینج - گونبای فلز کاری به طول ۱۵۰ میلی متر - صفحه صاف کارگاهی ۴۰۰x۴۰۰ - سینه نشان ۵ - سوزن خط کش ۳۰ و پایه دار - سوهان تخت ۱۵۰ - سوهان سه گوش ۱۵۰ - کات گیره - وسایل نظیف - چکش فولادی

۶- تکالیف کاری مرتبط در گروه کاری:

T0102

ردیف	مراحل کار	شرایط عملکرد (نوع مواد، تجهیزات، روش کار و ...)	نتایج ممکن	استاندارد (تخصص ها، فواید، آورده های)	نمره
۱	بررسی فله کار اولیه	خط کش فزی ۳۰۰ میلی متر زمان دقیقه	۱- فله کار به لحاظ شکل، ابعاد و جنس درست انتخاب شده است ۲- فله کار به لحاظ شکل، ابعاد و جنس آماده انتخاب شده است	۱- میزان فله به لحاظ ابعاد و جنس ۱۰ بدون تغییر شکل ۲- فله کار به لحاظ شکل، ابعاد و جنس آماده انتخاب شده است	۳ ۲ ۱
۲	انتخاب و آماده سازی وسایل	کمان، کره، تخت ۳۰۰، فله ازم گیره دندان در اینج بر زمان دقیقه	۱- کمان فله ازم در جهت درست و با کشش مناسب ۲- کمان فله ازم در جهت انتخاب و با کشش مناسب	۱- میزان فله ازم در جهت درست و با کشش مناسب ۲- میزان فله ازم در جهت انتخاب و با کشش مناسب	۳ ۲ ۱
۳	آماده سازی و بستن فله کار	فرم مناسب - سوهان ۱۵۰ تخت و ماسه - سوزن خط کش ۳۰ میلی - گونبای فلز کاری به طول ۱۵۰ میلی متر خط کش فزی (۳۰۰) - گیره مولتی ۳۰۰ - سوهان صاف کارگاهی ۴۰۰x۴۰۰ - سینه نشان ۵ - زمان ۱۵ دقیقه	۱- خط کش صحیح و گیره نظیف ۲- خط کش مناسب و گونبای ۳- سوزن خط کش مناسب	۱- میزان خط کشی و بستن فله کار کمتر ۲- میزان خط کشی و بستن فله کار بیشتر	۳ ۲ ۱
۴	انجام عملیات ازم کاری	سوهان سه گوش ۱۵۰ کمان، کره، آماده شده در مرحله ۲ زمان ۲۰ دقیقه	۱- روشکاری مطابق نقشه و بسته بندی فله کار ۲- عدم خطای روشکاری، ابعاد و فله ۳- عدم خطای روشکاری با فله	۱- روشکاری مطابق نقشه و بسته بندی فله کار ۲- روشکاری مطابق نقشه و بسته بندی فله کار ۳- عدم خطای روشکاری با فله	۳ ۲ ۱
۵					
۶					
۷					
۸					
۹					
۱۰					
۱۱					
۱۲					
۱۳					
۱۴					
۱۵					
۱۶					
۱۷					
۱۸					
۱۹					
۲۰					
۲۱					
۲۲					
۲۳					
۲۴					
۲۵					
۲۶					
۲۷					
۲۸					
۲۹					
۳۰					
۳۱					
۳۲					
۳۳					
۳۴					
۳۵					
۳۶					
۳۷					
۳۸					
۳۹					
۴۰					
۴۱					
۴۲					
۴۳					
۴۴					
۴۵					
۴۶					
۴۷					
۴۸					
۴۹					
۵۰					
۵۱					
۵۲					
۵۳					
۵۴					
۵۵					
۵۶					
۵۷					
۵۸					
۵۹					
۶۰					
۶۱					
۶۲					
۶۳					
۶۴					
۶۵					
۶۶					
۶۷					
۶۸					
۶۹					
۷۰					
۷۱					
۷۲					
۷۳					
۷۴					
۷۵					
۷۶					
۷۷					
۷۸					
۷۹					
۸۰					
۸۱					
۸۲					
۸۳					
۸۴					
۸۵					
۸۶					
۸۷					
۸۸					
۸۹					
۹۰					
۹۱					
۹۲					
۹۳					
۹۴					
۹۵					
۹۶					
۹۷					
۹۸					
۹۹					
۱۰۰					

ارزشیابی کار نامگذاری

مورد نامگذاری شده کار: کسب حداقل نمره ۲۰ در مراحل ۱ تا ۳ - کسب حداقل نمره ۲۰ بخش نامگذاری های فرضی، ایمنی، بهداشت، در جهت زیست محیطی و نگاه کار - کسب حداقل نمره ۲۰ در مراحل کار

نمون برگ-۱-۱-۱- تحلیل استاندارد عملکرد کار

نام و نام خانوادگی:		شماره ملی:		تاریخ ارزشیابی	
کد حرفه	۲۲۴۴۰۱۹۲	حرفه:	تکنسین گرافیک	مقطع صلاحیت	۳
کد وظیفه	۰۱	وظیفه:	طراحی تبلیغات	واحد کار	
کد کار	۰۱۰۱	کار:	اجرای نشانه و علائم تصویری گرافیک	مقطع نایستگی کار	۴

استاندارد عملکرد کار، اجرای گرافیک نشانه و علائم تصویری و طراحی تبلیغات برای کاربرد عمومی و اختصاصی سایر استانداردها، اطلاع و مرتبط بودن محتای تصویری، توانایی نوشتن و انتخاب رنگ، رنگ و اندازه (متناسب با سفارش مشتری و مدیر هنری)

نمون برگ-۱-۱-۲ ارزشیابی کار

نام و نام خانوادگی		شماره ملی		تاریخ ارزشیابی	
کد حرفه	۲۲۴۴۰۱۹۲	حرفه:	تکنسین گرافیک	مقطع صلاحیت	۳
کد وظیفه	۰۱	وظیفه:	اجرای گرافیک نشانه و علائم تصویری	واحد کار	
کد کار	۰۱۰۱	کار:	طراحی تبلیغات	مقطع نایستگی کار	۴

استاندارد عملکرد کار، اجرای گرافیک نشانه و علائم تصویری و طراحی تبلیغات برای کاربرد عمومی و اختصاصی سایر استانداردها، اطلاع و مرتبط بودن محتای تصویری، توانایی نوشتن و انتخاب رنگ، رنگ و اندازه (متناسب با سفارش مشتری و مدیر هنری)

۱- شرایط انجام کار:

۱- زمان: ۱ ساعت (تجویل نهایی قابل تجدیل)

۲- مکان: فضای مناسب - کارگاه گرافیک

۳- تجهیزات: کامپیوتر - میز - صندلی

۴- ابزار: اختیار فراز دانش نشانه ها و علائم هویت سازمانی

۲- شناختن های اصلی استاندارد عملکرد کار:

۱- انتخاب رنگ و فرم مناسب

۲- تناسب نوشته ها و تصویر با موضوع

۲- خروجی مناسب (رنگ کامل خروجی)

۳- طراحی مستقیم مفهوم

۲- نمونه نقشه کار / رویه عملیاتی:

۱- گردآوری المان های تصویری برای طراحی نشانه و علائم تصویری

۲- کدود دستی بر اساس طرح های پیشنهادی مدیر هنری یا طرح ارشد

۲- اجرای کامپیوتری نشانه و علائم تصویری

۲- انتخاب فونت سازمانی هماهنگ با علائم تصویری و نشانه

۵- انتخاب رنگ با رنگ های مناسب چه برای فضای مجازی (RGB) یا چاپی (CMYK)

۶- انتخاب مواد و متریال مناسب برای ساخت نشانه و علائم تصویری

۴- ابزار ارزشیابی: - مشاهده - نمونه کار - روزنامه پرسش شفاهی

۵- ابزار و تجهیزات مورد نیاز انجام کار: ۱- کامپیوتر با نرم افزار های مرتبط

۲- پرینتر و اسکنر

۲- مدار پلکان کاتیفلم رنگ

۴- میز کار و صندلی مناسب

۶- تکالیف کاری مرتبط در گروه کاری:

ملاحظات کلی:

۱- فرم های نصب، چاپ،

پخش و جابجایی

۲- رعایت اصول ایمنی

۳- رعایت اصول حفاظت محیط زیست

۴- رعایت اصول حفاظت از محیط کار

۵- رعایت اصول حفاظت از تجهیزات

۶- رعایت اصول حفاظت از اسناد

ب

شکل ۴ - نمونه ای از استاندارد ارزشیابی حرفه برای یک شایستگی

اصول حاکم بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی در

آموزش فنی و حرفه ای

ارزشیابی باید واجد حداقل‌روایی (یعنی اندازه‌گیری باید استاندارد عملکرد حرفه‌ای انتخاب شده را اندازه‌گیری کند) و پایایی باشد (یعنی بتواند این استانداردها را به صورت یکنواخت و ناوابسته به یک مکان و یا دستگاه خاص ارزشیابی کند). اگر ابزار ارزشیابی در سطح منطقه درست می‌شود - براساس استانداردهای محلی و یا ملی و یا بانک سوالات امتحان - و نتایج نیز دارای اعتبار وسیع باشند. ضروری است کارشناسان مراکز ملی سنجش و هنر آموزان منطقه، آموزش‌های کافی در زمینه مدیریت و طراحی ارزشیابی را دیده باشند. اگر ابزارهای ارزشیابی استاندارد شده به صورت متمرکز تدوین شوند، لازم است این کار توسط متخصصان ارزشیابی و با کمک افرادی که استانداردهای حرفه را تدوین کرده‌اند صورت پذیرد. خطا در مقدارروایی و اعتبار آزمون‌های ملی دارای اثرات منفی بسیاری خواهد بود. ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی در شاخه فنی و حرفه‌ای ناظر بر تحقق شایستگی‌ها و دستیابی به سطوح شایستگی‌ها و صلاحیت حرفه‌ای ملی ایران به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- تنوع ابزارها و روش‌ها در بهره‌گیری از شایستگی‌ها در موقعیت ابزارها و روش جهت سنجش پیشرفت تحصیلی و شایستگی‌های حرفه‌ای و عمومی متنوع خواهد بود.
- ملاک کسب شایستگی‌های حرفه‌ای استاندارد ارزشیابی حرفه مبتنی بر استاندارد عملکرد حرفه تکلیف کاری.
- ۲- شواهد کافی و متنوع برای قضاوت ارزشیابی به صورت مستمر و عملکردی مبتنی بر عمل خواهد بود. ملاک گذر از دوره کسب استاندارد شایستگی حرفه‌ای و عمومی کسب مدرک براساس صلاحیت خواهد بود.
- ۳- ارزشیابی متنوع و مستمر با توجه به یادگیری هر یک از هنرجویان استفاده از واقعیت‌های دنیای کار و تجربه ارزشیابی حرفه به ارزشیابی گروه‌کاری و ارزشیابی.
- ۴- خودآگاهی و خودارزیابی در دستیابی به سطوح شایستگی بالاتر در ارزشیابی شایستگی عمومی و حرفه ۱۰ الی ۲۰ درصد قضاوت توسط هنرجو انجام خواهد پذیرفت.
- تکالیف کاری همراه با سطح بندی شایستگی‌های حرفه‌ای و عمومی.

- ۵ - عدم استفاده از شرایط اضطراب آور
شرایط ارزشیابی مبتنی بر شرایط ذکر شده در استاندارد ارزشیابی باشد.
منصفانه باشد
- ۶ - مشارکت سایر دانش‌آموزان و والدین در سنجش (ارزیابی همتا)
استفاده از گروه دانش‌آموزان برای سنجش قضاوتی در فرآیندهای ساخت، طراحی،
تعمیر، نصب، تحلیل، اپراتوری.
- ۷ - حفظ نقش مدرسه و معلم در ارزشیابی
ارزشیابی نهایی گروه کاری توسط تیمی از هنرآموز انجام می‌شود.
- ۸ - نتیجه محور و فرآیند محوری
استاندارد عملکرد تکالیف کاری به عنوان نتیجه فرآیند یاددهی - یادگیری تلقی
می‌شود. برخی از نتایج باید در دنیای کار (کارآموزی) ارزشیابی شوند.
به کارگیری ارزشیابی فرآیند محور در کسب شایستگی‌ها
- ۹ - کارگروهی و حل مساله
اجرای فرآیند ارزشیابی در بستر کارگروهی و موقعیت‌های جدید جهت حل مساله
در زندگی.
- ۱۰ - ارزشیابی به‌عنوان بخش جدایی‌ناپذیر از فرآیند یاددهی - یادگیری
ارزشیابی پیشرفت تحصیلی قبل از ارزشیابی مبتنی بر استاندارد عملکرد اتفاق
خواهد افتاد.
- ۱۱ - تکالیف عملکردی در سنجش
ارزشیابی و سنجش مبتنی بر واقعیات و شرایط موجود در استاندارد ارزشیابی
حرفه خواهد بود.
- ۱۲ - کسب کلیه شایستگی‌ها جهت اخذ صلاحیت
زمانی یک هنرجو شایسته دریافت مدرک صلاحیت حرفه‌ای می‌گردد که در تمامی
پودمان‌ها گواهینامه شایستگی دریافت کرده باشد و در پودمان زمانی گواهینامه
شایستگی دریافت می‌کند که در تمامی کارها، شایستگی انجام کار را با توجه به
استاندارد عملکرد داشته باشد.

۱- ارزشیابی‌های همتا که بیشتر در حوزه آموزش هنر تحت عنوان ژورمان انجام می‌شود از این نوع است. به طور کلی در آن دسته از ارزشیابی‌هایی که احساس معیار ارزشیابی است، برای حفظ‌روایی به صورت ارزشیابی همتا انجام می‌شود.

روش‌های سنجش و ارزشیابی با توجه به زمان در

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای:

- سنجش آغازین: برای ارزیابی ورودی تعیین صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود.
 - سنجش تکوینی: برای اصلاح یادگیری صورت می‌گیرد.
 - سنجش تشخیصی: برای شروع آموزش که معمولاً در محیط آموزش انجام می‌گیرد.
 - سنجش تراکمی: در انتهای تکالیف‌کاری و پودمان‌ها و سطوح صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌گیرد.
 - سنجش تکمیلی: برای کارآموزی و کارورزی و عملیات میدانی انجام می‌شود.
- در نظام صلاحیت‌های حرفه‌ای با توجه به نوع حرفه و سطح صلاحیت حرفه‌ای و نوع نظام یادگیری (مادام‌العمر و ...) از روش‌های مختلف زمانی استفاده می‌شود. البته سنجش تراکمی برای اندازه‌گیری سطح شایستگی و تسلط در هر کار و حرفه مورد توجه ویژه‌ای قرار می‌گیرد.

ابزارهای سنجش شایستگی:

- سنجش عملکردی شامل کتبی عملکردی، سنجش شناسایی، شبیه‌سازی شده، نمونه‌کار، پروژه‌های طولانی مدت، سنجش ۳۶۰ درجه‌ای و ...
- سنجش مشاهده‌ای: شامل سنجش بر اساس فهرست واریسی، مقیاس‌های درجه‌بندی، واقع‌نگاری و ...
- سنجش عاطفی: شامل پرسش‌نامه، تفکیک معنایی، سنجش نگرش با مقیاس لیکرت، مصاحبه
- سنجش تکمیلی: مصاحبه با کارفرما، مشاهده در حین کار، سنجش پیرو و ... این نوع سنجش برای اطمینان از شایستگی موردنظر در محیط کار واقعی استفاده می‌شود (در کارآموزی و کارورزی مورد استفاده قرار می‌گیرد).
- سنجش همه جانبه (ترکیبی): شامل کارپوشه، ۳۶۰ درجه‌ای و ... این نوع سنجش‌ها برای سنجش کلی حوزه‌های یادگیری استفاده می‌شود.

از آنجا که شما بر مبنای تجارب گذشته، با ابزارهای ارزشیابی اهداف دانشی آشنا هستید، در جدول ۱ برخی از ابزارهای ارزشیابی مؤلفه‌های شایستگی در اهداف مهارتی (شامل تفکر و عمل) و اهداف نگرشی (شامل ایمان و اخلاق) آمده است.

جدول ۱- برخی از ابزارهای ارزشیابی مؤلفه‌های شایستگی
ابزارهای اندازه‌گیری و سنجش مهارت (تفکر)

مهارت های شناختی				
آفریدن	ارزشیابی کردن	تحلیل کردن	به کار بستن	بعد دانش و مهارت شناختی
★ ○ △	○ △ ★	○ △ ★ ×	★ △ ○ +	الف: دانش امور واقعی
○ △ ★ *	★ △ ○ *	○ ⊗ * + △ ★	△ ★ ○ ⊗ ×	ب: دانش مفهومی
△ ★ ○	△ ★ ○	○ △ ★	○ ⊗ * + △ ★	ج: دانش روندی
○ △ ★	△ ★ ○	○ △ ★	★ ○ △	د: دانش فراشناختی

ابزارهای اندازه‌گیری و سنجش مهارت (عمل)

تقلید	اجرای مستقل	دقت	همانگی حرکت	عادی شدن
★ ○	★ △ ○ ⊙	○ △ ★ ⊙	○ △ ★	○ △ ★

ابزارهای اندازه‌گیری و سنجش نگرش (باور و اخلاق حرفه‌ای)

دریافت	واکنش	ارزش‌گذاری	سازمان‌بندی	تبلور
★ ○ △ ⊙	★ ⊙ △ ○	★ ○ △ ⊙	○ ⊙ ★ △	⊙ ○ △ ★

ابزارهای آزمون و سنجش:

+ آزمون صحیح-غلط × آزمون جورکردنی * آزمون تشریحی □ آزمون کوتاه-پاسخ ⊗ چندگزینه‌ای ★ مشاهده ○ سنجش عملکردی △ کارپوشه روبریک فهرست واریسی نقشه مفهومی مصاحبه ♦ پرسش شفاهی ⊕ نمونه کار ⊕ پروژه ⊕ آزمون ۳۶۰ درجه ⇔ گزارش + پژوهش موردی ⊙ محک زنی ⊙ ارائه ✓ ایفای نقش ⊠ کارگروهی ⊙ خودسنجی.
(با توجه به نوع آزمون و رشته تحصیلی می‌توان از ابزارهای دیگر برای سنجش استفاده نمود).

به‌طور خلاصه انواع سنجش در آموزش بر اساس شایستگی عبارتند از:

شکل ۵- انواع سنجش در آموزش مبتنی بر شایستگی

محتوای مورد ارزشیابی

ارزشیابی در حرفه باید شایستگی انجام کار براساس استاندارد عملکرد را سنجش نماید. این شایستگی ترکیبی از دانش، مهارت و نگرش می‌باشد. با توجه به استانداردهای حرفه‌ای و شرایط ارائه آموزش‌ها، شایستگی‌های مورد ارزیابی به صورت‌های گوناگون خواهند بود. ارزشیابی ممکن است علاوه بر ارزشیابی مهارت‌ها و شایستگی‌هایی که مستقیماً با حرفه فرد در ارتباط هستند، مهارت‌های دیگری را نیز اندازه‌گیری کند و به آنها مهارت‌های محوری می‌گویند: این مهارت‌ها عبارتند از سواد و حساب، مهارت‌های زندگی شامل مهارت‌های اجتماعی و شهروندی، مهارت‌های عام کارایی مانند ارتباطات و تصمیم‌سازی و براساس حرفه فرد مهارت‌های مدیریت و کار آفرینی. لذا ارزشیابی به صورت کل نگر می‌باشد به طوری که شایستگی‌های فنی و غیرفنی در تحلیل کارها مورد توجه قرار خواهد گرفت.

رویکردها و روش‌های سنجش و ارزیابی محتوی یک فرآیند و سیستم آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای می‌تواند براساس شاخص‌های مختلف دسته‌بندی گردد:

روش‌های مدیریتی ارزشیابی

دو روش مدیریتی ارزشیابی وجود دارد: آزمون‌های استاندارد شده و بانک‌های اطلاعاتی.

آزمون‌های استاندارد شده

این رویکرد شامل تدوین ارزشیابی‌های شایستگی حرفه‌ای استاندارد شده و سازمان دادن آزمون در موقعیت‌های متمرکز است که یا مستقیماً توسط مراکز ملی سنجش انجام می‌شود و یا این که این مراکز اعتباربخشی آن را به عهده می‌گیرند. این روش معمولاً در کشورهای در حال توسعه انجام می‌شود که با مؤسساتی نظیر UK, City Guilds همکاری کرده‌اند. این مؤسسات به کشورهای در حال توسعه کمک کرده‌اند تا برنامه‌های ارزشیابی مناسب این برنامه‌ها را تدوین کنند و یا اقتباس نمایند.

در سال‌های اخیر برخی شرکت‌های فن آوری نظیر میکروسافت و Cisco نیز ابزار ارزشیابی استاندارد شده و برنامه‌های مهارت‌آموزی به کار برده شده در سطح جهان را تولید کرده‌اند. این مؤسسات می‌توانند گواهینامه‌های مربوطه را صادر نمایند.

بانک های اطلاعاتی

در این روش براساس استانداردهای حرفه، بانک اطلاعاتی شامل سؤالات ارزشیابی شایستگی حرفه براساس استاندارد عملکرد تشکیل می شود. این بانک اطلاعاتی در اختیار تمام افراد ذی نفع (مانند مؤسسات آموزش و کارفرمایان) قرار می گیرد تا بتوانند براساس این بانک اطلاعات، ارزشیابی های خود را تدوین کنند. انجام این کار مستلزم وجود کارشناسانی در مرکز ملی سنجش است که استانداردهایی را تدوین کرده است. این کارشناسان به ارائه دهندگان آموزشی، آموزش می دهند که چگونه از این اطلاعات در ارزشیابی های خود استفاده کنند. انجام این کار در کشورهای در حال توسعه بسیار مشکل است مخصوصاً اگر آزمون ها بخواهد دارای رویی و پایایی باشند. این روش نسبت به آزمون های استاندارد به اقدامات امنیتی و کارکنان تخصصی کمتری احتیاج دارد. سؤالات این بانک را می توان مستقیماً به تمام فعالیت ها در هر حرفه مرتبط کرد. و تدوین و اجرای این آزمون ها محتاج کارهای اداری عریض و طویل نیست. این آزمون ها دارای انعطاف بیشتری هستند زیرا در صورت تغییر استانداردهای یک حرفه می توان اطلاعات مربوط در بانک را تغییر داد، در صورت اجرای این روش باید افراد به صورت متمرکز ثبت نام شوند و گواهی نامه های آنها صادر گردد تا بتوان تغییر محل افراد به سهولت صورت گیرد و یادگیری مادام العمر نیز میسر شود.

مقیاس بندی و نمره دهی شایستگی

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام جدید آموزشی دوره دوم متوسطه مبتنی بر شایستگی است. هدف نهایی ارزشیابی مبتنی بر شایستگی، یادگیری و کسب توانایی انجام کار در شغل و حرفه است. مقیاس های گوناگونی برای ارزشیابی شایستگی حرفه ای وجود دارد که در جدول ذیل مشاهده می شود.

مقیاس بندی رتبه‌ای - ارزشیابی شایستگی حرفه

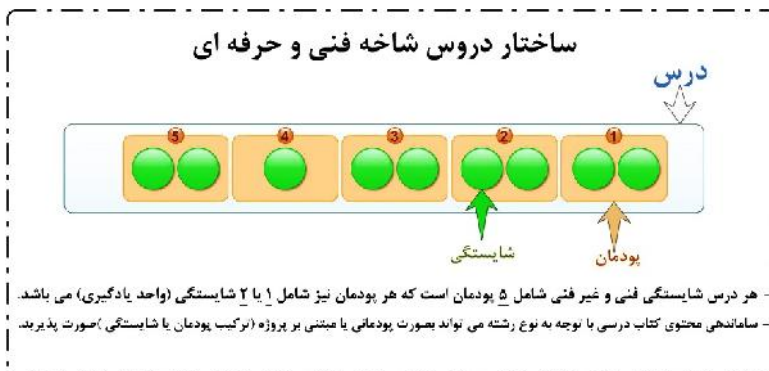
ردیف	مقیاس بندی شایستگی جزء	محدوده انتظارات - مقیاس بندی شایستگی جزء	مقیاس بندی شایستگی (کار)	مقیاس بندی شایستگی (گروه کاری)
۱	بلی - خیر	عدم شایستگی: کسب نکردن حداقل ۷۵ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز شایسته: کسب حداقل ۷۵ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز	نیازمند آموزش: نداشتن معیار های مربوط به شایستگی کار شایسته: داشتن معیار های مربوط به شایستگی کار	نیازمند آموزش: نداشتن معیار های مربوط به شایستگی کار شایسته: داشتن معیار های مربوط به شایستگی کار
۲	مقیاس های ۱، ۲، ۳	سطح مقیاس ۱: کسب نکردن حداقل ۶۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۲: کسب حداقل ۶۰ درصد و حداکثر ۸۵ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۳: کسب کردن حداقل ۸۵ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز	نیازمند آموزش: کسب نکردن حداقل ۶۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز و حداکثر ۸۵ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز شایستگی کامل: کسب کردن حداقل ۸۵ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز	نیازمند آموزش: کسب نکردن حداقل ۶۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایسته: کسب حداقل ۶۰ درصد و حداکثر ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایستگی کامل: کسب کردن حداقل ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز
۳	مقیاس های ۱، ۲، ۳ و ۴ و ۵	سطح مقیاس ۱: کسب نکردن حداقل ۴۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۲: کسب حداقل ۴۰ درصد و حداکثر ۶۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۳: کسب حداقل ۶۰ درصد و حداکثر ۸۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۴: کسب حداقل ۸۰ درصد و حداکثر ۹۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۵: کسب کردن حداقل ۹۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز	کاملاً نیازمند آموزش: کسب نکردن حداقل ۴۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز و حداکثر ۶۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایسته: کسب حداقل ۴۰ درصد و حداکثر ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایستگی کامل: کسب کردن حداقل ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز	کاملاً نیاز مند آموزش: کسب نکردن حداقل ۴۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز نیازمند آموزش: کسب حداقل ۴۰ درصد و حداکثر ۶۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایسته: کسب حداقل ۶۰ درصد و حداکثر ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایستگی کامل: کسب کردن حداقل ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز

مقیاس بندی شایستگی (گروه کاری)	مقیاس بندی شایستگی (کار)	محدوده انتظارات - مقیاس بندی شایستگی جزء	مقیاس بندی شایستگی جزء	ردیف
<p>کاملاً نیاز مند آموزش: کسب نکردن حداقل ۴۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز نیازمند آموزش: کسب حداقل ۴۰ درصد و حداکثر ۶۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایسته: کسب حداقل ۶۰ درصد و حداکثر ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایستگی کامل: کسب کردن حداقل ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز</p>	<p>کاملاً نیاز مند آموزش: کسب نکردن حداقل ۴۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز نیازمند آموزش: کسب حداقل ۴۰ درصد و حداکثر ۶۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایسته: کسب حداقل ۶۰ درصد و حداکثر ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایستگی کامل: کسب کردن حداقل ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز</p>	<p>سطح مقیاس ۱: کسب نکردن حداقل ۶۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۲: کسب حداقل ۶۰ درصد و حداکثر ۸۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۳: کسب کسب حداقل ۸۰ درصد و حداکثر ۸۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۴: کسب حداقل ۹۰ درصد و حداکثر ۹۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۵: کسب کردن حداقل ۶۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی بالاتر از سطح مورد نیاز</p>	<p>مقیاس های ۱، ۲، ۳ و ۴</p>	<p>۴</p>
<p>کاملاً نیازمند آموزش: کسب نکردن حداقل ۴۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز نیازمند آموزش: کسب حداقل ۴۰ درصد و حداکثر ۶۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایسته: کسب حداقل ۶۰ درصد و حداکثر ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایستگی کامل: کسب کردن حداقل ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز</p>	<p>کاملاً نیازمند آموزش: کسب نکردن حداقل ۴۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز نیازمند آموزش: کسب حداقل ۴۰ درصد و حداکثر ۶۰ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایسته: کسب حداقل ۶۰ درصد و حداکثر ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز شایستگی کامل: کسب کردن حداقل ۸۵ درصد انتظارات در سطوح شایستگی مورد نیاز</p>	<p>سطح مقیاس ۱: کسب نکردن حداقل ۶۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۲: کسب حداقل ۶۰ درصد و حداکثر ۸۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۳: کسب کسب حداقل ۸۰ درصد و حداکثر ۹۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز سطح مقیاس ۴: کسب حداقل ۹۰ درصد انتظارات در سطح شایستگی مورد نیاز</p>	<p>مقیاس های ۱، ۲، ۳ و ۴</p>	<p>۵</p>

نحوه ارزشیابی دروس شایستگی‌های پایه فنی، فنی و

غیر فنی

- مواد درسی که ارزشیابی آنها مبتنی بر شایستگی است عبارتند از:
 - ۱- شایستگی‌های غیر فنی شامل الزامات محیط کار در پایه دهم کارگاه نوآوری و کار آفرینی، کاربرد فناوری‌های نوین، مدیریت تولید در پایه یازدهم و اخلاق حرفه‌ای در پایه دوازدهم (شاخه فنی و حرفه‌ای و کاردانش)
 - ۲- درس مشترک گروه در پایه دهم شامل: نقشه‌کشی فنی رایانه‌ای، طراحی و زبان بصری، آب، خاک و گیاه، ارتباط مؤثر. (شاخه فنی و حرفه‌ای)
 - ۳- کارگاه‌های ۸ ساعته (شاخه فنی و حرفه‌ای) پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم
 - ۴- دروس شایستگی‌های پایه شامل: ریاضی، فیزیک، زیست‌شناسی و شیمی
 - ۵- دروس دانش فنی پایه و دانش فنی تخصصی
- هر یک از مواد درسی موضوع ماده یک شامل پنج پودمان (فصل) می‌باشد که باید برای هر یک از آنها توسط هنرآموز مربوط ارزشیابی مستقل از هنجار صورت گیرد و در نتیجه یک نمره مستقل از ۲۰ نمره برای هر یک پودمان‌ها ثبت می‌گردد.

- نمره هر پودمان از دو بخش تشکیل می‌گردد و فقط یک نمره بر اساس ۰ تا ۲۰ ثبت می‌گردد.
- بخش اول شامل ارزشیابی پایانی هر پودمان: نمره ارزشیابی از کسب شایستگی از پودمان مورد نظر که با سه نمره ۱، ۲، ۳ (۱=عدم احراز شایستگی؛ ۲=احراز شایستگی ۳=احراز شایستگی بالاتر از انتظار) مشخص می‌گردد و نتیجه آن با ضریب ۵ منظور می‌گردد (شکل ۶).

ارزشیابی

بخش دوم ارزشیابی مستمر: نمره مستمر که بر اساس انجام فعالیت‌های کلاسی و کارگاهی، نظم، مشارکت در فعالیت‌های آموزشی و تربیتی خودارزیابی، ابتکار در تکالیف عملکردی درسی و ... از ۰ تا ۵ نمره اختصاص پیدا خواهد کرد. شرط قبولی در هر پودمان کسب نمره حداقل ۱۲ می‌باشد.

• با توجه به اینکه خودآگاهی، خودارزیابی و تصمیم‌گیری از سوی هنرجویان، چگونگی جبران و رفع کاستی‌ها از اصول ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی است، توصیه می‌گردد هنرآموزان ۲ نمره از ۵ نمره مستمر را به خودارزیابی توسط هنرجویان اختصاص دهند. همچنین خودارزیابی‌ها، بایستی بر اساس ارزشیابی‌ها مندرج در کتاب‌های درسی و موارد مطرح شده در کتاب راهنمای هنرآموز انجام پذیرد.

رشته تحصیلی: نام و نام خانوادگی:	درس: کد دانش آموزی:
-------------------------------------	------------------------

پودمان ۱:			تعداد واحد یادگیری		
واحد یادگیری ۱:			تعداد مراحل: ۶		
مرحله کار	حداقل نمره	نمره	مرحله کار	حداقل نمره	نمره
۱	۲		۱	۲	
۲	۱		۲	۱	
۳	۱		۳	۱	
۴	۱		۴	۱	
۵	۲		۵	۲	
۶	۱		۶	۱	
ایمنی بهداشت/شایستگی غیر فنی/توجهات زیست محیطی	۲		ایمنی بهداشت/شایستگی غیر فنی/توجهات زیست محیطی	۲	
میانگین مراحل	۲		میانگین مراحل	۲	
نمره شایستگی ۳			نمره شایستگی از ۳		
نمره مستمر (از ۵)			نمره مستمر (از ۵)		
نمره نهایی کار از ۲۰			نمره واحد یادگیری از ۲۰		

زمانی هنرجو شایستگی را کسب می نماید که ۲ نمره از ۳ نمره واحد یادگیری را اخذ نماید. شرط قبولی هر پودمان حداقل ۱۲ است. نمره کلی درس (میانگین نمرات پودمان ها) زمانی لحاظ می شود که هنرجو در کلیه کارها شایستگی را کسب نماید. شکل ۶ - ساختار نمره یک پودمان که از دو واحد یادگیری تشکیل شده است.

نمرات احتمالی که برای هر پودمان ثبت می شود در شکل زیر نشان داده شده است:

نمرات احتمالی در ثبت نمره واحد یادگیری

نتیجه	نمره قابل ثبت	نمره مستمر	نمره شایستگی	نتیجه	نمره قابل ثبت	نمره مستمر	نمره شایستگی	نتیجه	نمره قابل ثبت	نمره مستمر	نمره شایستگی
شایسته (قبول)	۱۵	۰	۳	غیر شایسته	۱۰	۰	۲	غیر شایسته	۵	۰	۱
شایسته (قبول)	۱۵.۵	۰.۵	۳	غیر شایسته	۱۰.۵	۰.۵	۲	غیر شایسته	۵.۵	۰.۵	۱
شایسته (قبول)	۱۶	۱	۳	غیر شایسته	۱۱	۱	۲	غیر شایسته	۶	۱	۱
شایسته (قبول)	۱۶.۵	۱.۵	۳	غیر شایسته	۱۱.۵	۱.۵	۲	غیر شایسته	۶.۵	۱.۵	۱
شایسته (قبول)	۱۷	۲	۳	شایسته (قبول)	۱۲	۲	۲	غیر شایسته	۷	۲	۱
شایسته (قبول)	۱۷.۵	۲.۵	۳	شایسته (قبول)	۱۲.۵	۲.۵	۲	غیر شایسته	۷.۵	۲.۵	۱
شایسته (قبول)	۱۸	۳	۳	شایسته (قبول)	۱۳	۳	۲	غیر شایسته	۸	۳	۱
شایسته (قبول)	۱۸.۵	۳.۵	۳	شایسته (قبول)	۱۳.۵	۳.۵	۲	غیر شایسته	۸.۵	۳.۵	۱
شایسته (قبول)	۱۹	۴	۳	شایسته (قبول)	۱۴	۴	۲	غیر شایسته	۹	۴	۱
شایسته (قبول)	۱۹.۵	۴.۵	۳	شایسته (قبول)	۱۴.۵	۴.۵	۲	غیر شایسته	۹.۵	۴.۵	۱
شایسته (قبول)	۲۰	۵	۳	شایسته (قبول)	۱۵	۵	۲	غیر شایسته	۱۰	۵	۱

در صورت ثبت نمره شایستگی ۰ است.

شکل ۷- نمرات احتمالی ثبت شده برای هر پودمان

• هر پودمان شامل یک تا سه واحد یادگیری (واحد شایستگی) است و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی از واحدهای شایستگی مطابق با شیوه مندرج در کتابهای درسی صورت خواهد کرد و نتیجه آن در دفاتر ثبت نمره کلاسی در مدرسه ثبت خواهد شد و بر اساس نتیجه حاصل از ارزشیابی واحدهای شایستگی نمره پودمان به دست خواهد آمد.

• به منظور استقرار نظام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی استاندارد در کشور، استانداردهای ارزشیابی پیشرفت تحصیلی با رویکرد شایستگی را برای هر یک از دروس در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش تهیه شده است.

شکل ۸- کتاب استانداردهای ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر شایستگی برای کلیه رشته‌های تحصیلی

در شکل ۹ نمونه‌هایی از نمره‌دهی بر اساس استانداردهای ارزشیابی مبتنی بر شایستگی برای پودمان‌های مختلف رشته‌های گروه بزرگ حرفه‌ای صنعت، خدمات، کشاورزی و هنر نشان داده شده است.

نام فصل/بودمان ۱ آماده سازی بذر برای کاشت											
کد		واحد یادگیری ۲: واحد آموزشی بذر		کد		واحد یادگیری ۲: شمار بذر		کد		واحد یادگیری ۱: تعیین مقدار بذر مصرفی	
ردیف	مراحل کاری	حداقل نمره	ردیف	مراحل کاری	حداقل نمره	ردیف	مراحل کاری	حداقل نمره	ردیف	مراحل کاری	حداقل نمره
۱	تعیین ویژگی های بذر	۲	۱	تعیین نوع تعداد ضروری	۲	۱	تعیین نوع تعداد ضروری	۲	۱	تعیین ویژگی های بذر	۲
۲	تعیین تراکم بوته	۲	۲	تعیین مواد و وسایل مورد نیاز	۲	۲	تعیین مواد و وسایل مورد نیاز	۲	۲	تعیین تراکم بوته	۲
۳	بررسی شرایط کشت و کار	۲	۳	فرارمزر کردن شرایط مورد نیاز فرجه همیشه	۲	۳	فرارمزر کردن شرایط مورد نیاز فرجه همیشه	۲	۳	بررسی شرایط کشت و کار	۲
۴	محاسبات مقدار بذر	۲	۴	بهرای تیمار	۲	۴	بهرای تیمار	۲	۴	محاسبات مقدار بذر	۲
	یعنی، بهداشت، شایستگی غیرفنی و توجهات زیست محیطی	۲		یعنی، بهداشت، شایستگی غیرفنی و توجهات زیست محیطی	۲		یعنی، بهداشت، شایستگی غیرفنی و توجهات زیست محیطی	۲		یعنی، بهداشت، شایستگی غیرفنی و توجهات زیست محیطی	۲
	میانگین مراحل			میانگین مراحل			میانگین مراحل			میانگین مراحل	
	نمره شایستگی واحد یادگیری از ۳			نمره شایستگی واحد یادگیری از ۳			نمره شایستگی واحد یادگیری از ۳			نمره شایستگی واحد یادگیری از ۳	
	نمره مستتر از ۵			نمره مستتر از ۵			نمره مستتر از ۵			نمره مستتر از ۵	
	نمره واحد یادگیری از ۲۰			نمره واحد یادگیری از ۲۰			نمره واحد یادگیری از ۲۰			نمره واحد یادگیری از ۲۰	
	نمره بودمان از ۲۰			نمره بودمان از ۲۰			نمره بودمان از ۲۰			نمره بودمان از ۲۰	

الف

نام فصل/بودمان ۱- برش کاری با قیچی									
کد		واحد یادگیری ۲- برش کاری با قیچی اهرمی		کد		واحد یادگیری ۱- برش کاری با قیچی دستی		کد	
ردیف	مراحل کاری	حداقل نمره	ردیف	مراحل کاری	حداقل نمره	ردیف	مراحل کاری	حداقل نمره	ردیف
۱	آماده سازی	۲	۱	آماده سازی	۲	۱	آماده سازی	۲	۱
۲	برش کاری	۲	۲	برش کاری	۲	۲	برش کاری	۲	۲
۳	کنترل نهایی	۲	۳	کنترل نهایی	۲	۳	کنترل نهایی	۲	۳
	یعنی، بهداشت، شایستگی غیرفنی و توجهات زیست محیطی	۲		یعنی، بهداشت، شایستگی غیرفنی و توجهات زیست محیطی	۲		یعنی، بهداشت، شایستگی غیرفنی و توجهات زیست محیطی	۲	
	میانگین مراحل			میانگین مراحل			میانگین مراحل		
	نمره شایستگی واحد یادگیری از ۳			نمره شایستگی واحد یادگیری از ۳			نمره شایستگی واحد یادگیری از ۳		
	نمره مستتر از ۵			نمره مستتر از ۵			نمره مستتر از ۵		
	نمره واحد یادگیری از ۲۰			نمره واحد یادگیری از ۲۰			نمره واحد یادگیری از ۲۰		
	نمره بودمان از ۲۰			نمره بودمان از ۲۰			نمره بودمان از ۲۰		

ب

نام فصل/بودمان ۲ عکاسی پرسنلی									
کد		واحد یادگیری ۵: عکاسی پرسنلی		کد		واحد یادگیری ۳: عکاسی پرسنلی		کد	
ردیف	مراحل کاری	حداقل نمره	ردیف	مراحل کاری	حداقل نمره	ردیف	مراحل کاری	حداقل نمره	ردیف
۱	آماده کردن مدل برای عکاسی	۱	۱	انتخاب عکس	۱	۱	انتخاب عکس	۱	۱
۲	نویززدایی	۲	۲	وبپایش در رایانه و جوش و بازسازی	۲	۲	وبپایش در رایانه و جوش و بازسازی	۲	۲
۳	تهیه عکس یا عکس برداری	۱	۳	ترغیف خره جوی	۱	۳	ترغیف خره جوی	۱	۳
۴	وبپایش و ترغیف خره جوی نهایی	۲	۴	یعنی، بهداشت، شایستگی غیرفنی و توجهات زیست محیطی	۲	۴	یعنی، بهداشت، شایستگی غیرفنی و توجهات زیست محیطی	۲	۴
	میانگین مراحل			میانگین مراحل			میانگین مراحل		
	نمره شایستگی واحد یادگیری از ۳			نمره شایستگی واحد یادگیری از ۳			نمره شایستگی واحد یادگیری از ۳		
	نمره مستتر از ۵			نمره مستتر از ۵			نمره مستتر از ۵		
	نمره واحد یادگیری از ۲۰			نمره واحد یادگیری از ۲۰			نمره واحد یادگیری از ۲۰		
	نمره بودمان از ۲۰			نمره بودمان از ۲۰			نمره بودمان از ۲۰		

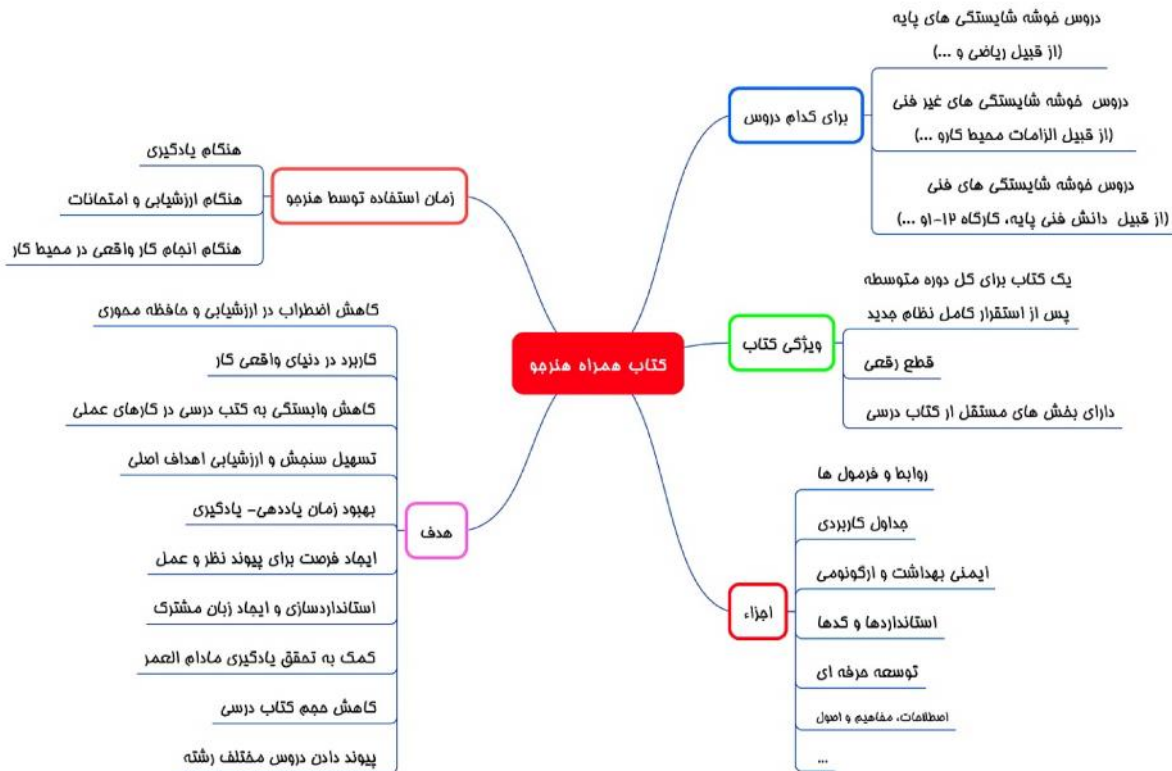
پ

نام پودمان ۲: حسابداری پرداخت ها			
واحد یادگیری ۲: ثبت پرداخت وجه نقد/ اسناد پرداختی			
ردیف	سراصل کاری	حداقل نمره قبولی	نمره
۱	کنترل اسناد مشته دریافت وجه نقد/ اسناد پرداختی	۱	
۲	پرداخت وجه نقد/ اسناد پرداختی	۲	
۳	صدور سند پرداخت وجه نقد/ اسناد پرداختی	۱	
	ایفنی، بهداشت، شایستگی، شایستگی، شایستگی و توجهات زیست محیطی*	۲	
	میانگین مراحل		
	نمره شایستگی واحد یادگیری از ۳		
	نمره مستمر از ۵		
	نمره واحد یادگیری از ۲۰		
	نمره پودمان از ۲۰		

ت

شکل ۹- نمونه هایی از نمره دهی ارزشیابی مبتنی بر شایستگی در رشته های مختلف

- زمانی هنرجو در دروس مبتنی بر شایستگی، قبول اعلام می گردد که در هر ۵ پودمان درس نمره بالای ۱۲ کسب کند. در این صورت میانگین ۵ نمره پودمان به عنوان نمره کلی درس در کارنامه تحصیلی هنرجو منظور خواهد شد. در صورتی که فرد در یک یا چند پودمان حداقل نمره ۱۲ را کسب نکند در آن ماده درسی قبولی را بدست نمی آورد و نمره ۱۰ در سیستم برای او منظور خواهد شد. ارزشیابی مجدد صرفاً در پودمان یا پودمانهایی که حداقل نمره مورد نظر در آن کسب نشده است صورت خواهد پذیرفت و در تمام طول سال تحصیلی حداقل برای یک بار امکان پذیر خواهد بود.
- خلاصه نمرات کسب شده در پودمانها رشته های تحصیلی در یک کاربرگ تحت عنوان گواهی شایستگی های حرفه ای تنظیم و همراه با مدارک تحصیلی دیگر به هنرجو تحویل داده خواهد شد.
- هنرجویان می توانند در ارزشیابی فرآیند مدار و نتیجه مدار، کتاب همراه هنرجو را در زمان اجرای ارزشیابی با خود به همراه داشته باشند. این کتاب با هدف کاهش اضطراب در دانش آموزان و تحقق اهداف آموزش و ارزشیابی مبتنی بر شایستگی طراحی گردیده است. در طول دوران تحصیل هنرجویان تنها یک کتاب همراه خواهند داشت و برای کلیه دروس مبتنی بر شایستگی کاربرد دارد (شکل ۱۰).

شکل ۱۰ - اهداف و ویژگی های کتاب همراه هنرمو

۱. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۸۹.
۲. برنامه درسی ملی ایران، مصوب شورای عالی آموزش و پرورش، ۱۳۹۰.
۳. سند طراحی مفهومی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ۱۳۹۴.
۴. توصیه نامه آموزش فنی و حرفه ای، یونسکو ۲۰۱۲ و ۲۰۱۵.